

Службен весник

на Република Македонија

Број 132

25 септември 2013, среда

година LXIX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
3234. Закон за минерални сировини (Пречистен текст).....	2	3240. Правилник за изменување на Правилникот за определување на категориите и видовите мерила за кои е задолжителна верификацијата, постапките за верификација, роковите на периодичната верификација, како и категориите и видовите мерила за кои може да се добие овластување за верификација.....	70
3235. Уредба за изменување и дополнување на Уредбата за начинот на давање на услугите на воздухопловна навигација како и посебните услови во однос на потребниот персонал, опремата и другите посебни услови неопходни за безбедно и уредно работење	49	3241. Правилник за изменување на Правилникот за потребната опрема и начинот на определување на категоријата на автобуските станици.....	76
3236. Одлука за поништување на постапката за доделување на концесија на рибите за вршење стопански риболов на риболовна зона	60	3242. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за начинот, постапката и поблиските услови за одобрување на возни редови за нови линии и за промена на одобрени линии во меѓуопштинскиот и меѓународниот превоз на патници, издавање, продолжување и одземање на дозволата за одобрена линија, формата и содржината на образецот на дозволата и на возниот ред.....	76
3237. Одлука за поништување на постапката за доделување на концесии на рибите за организирање на рекреативен риболов на рекреативни зони и риболовни ревири	60	3243. Правилник за овластување за овластен геодет	76
3238. Одлука за поништување на постапката за доделување на концесија на рибите за вршење стопански риболов на риболовно подрачје	60	3244. Правилник за лиценца за вршење на геодетски работи.....	91
3239. Правилник за изменување на Правилникот за спроведување на Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост	61		

	Стр.		Стр.	
3245.	Правилник за начинот на користење, дистрибуција, пристап, издавање, чување и заштита на податоците од геодетско-катастарскиот информационален систем.....	100	3247. Правилник за организацијата и управувањето со врвниот македонски .mk домен.....	108
3246.	Правилник за начинот на остварување на меѓународна соработка, спроведување на консултантски услуги и обуки и за начинот на распределбата и користењето на приходите.....	104	3248. Објава за стапката на трошоците на живот и платите за месец август 2013 година	112
			Огласен дел	1-64

ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНА КОМИСИЈА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

3234.

Врз основа на член 61 од Законот за изменување и дополнување на Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 93/13) Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија на седницата одржана на 18 септември 2013 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за минерални сировини.

Пречистениот текст на Законот за минерални сировини опфаќа: Закон за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 136/12); Законот за изменување и дополнување на Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 25/13) и Законот за изменување и дополнување на Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 93/13) во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Бр.10-2767/2
20 септември 2013 година
Скопје

Претседател на
Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Благородна Дулиќ, с.р.

ЗАКОН ЗА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

ДЕЛ I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет и цел на законот

Со овој закон се уредуваат:

- условите и начинот на вршење геолошки истражувања, поттикнувањето и унапредувањето на геолошките истражувања со цел да се обезбеди нивна оптимална искористеност во согласност со начелата на одржлив развој и заштита на животната средина,
- поттикнувањето и унапредувањето на експлоатацијата на минералните сировини, како и зајакнување на мерките за безбедност, заштита на животната средина и здравјето на луѓето,
- поттикнувањето и унапредувањето на преработката на минералните сировини, како и зајакнување на мерките за безбедност, заштита на животната средина и здравјето на луѓето,
- надзорот и условите при вршењето на геолошките истражувања, експлоатацијата и преработката на минералните сировини, и

- мерките и начинот со кои се спречува или намалува до најмала можна мерка штетното влијание врз животната средина и здравјето на луѓето кое може да настане како последица од управувањето со отпадот што се создава и веќе создадениот отпад од истражувањата, експлоатацијата и преработката на минералните сировини.

Член 2

Супсидијарна примена

(1) На постапките утврдени со овој закон се применуваат Законот за концесии и јавно приватно партнерство, Законот за општа управна постапка, Законот за безбедност и здравје при работа и Законот за животна средина, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) На постапките на инспекциски надзор утврдени со овој закон се применуваат Законот за инспекциски надзор, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Минерални сировини** се сите органски и неоргански минерални материи кои се наоѓаат во цврста, течна или гасовита состојба;
2. **Рудни резерви** се утврдени количини на одделна минерална материја од наоѓалиштето утврдени со елаборатот за извршените детални геолошки истражувања;
3. **Геолошки истражувања** се збир на методи и техники со цел добивање на информации со кои се дефинира геолошката градба на одреден простор од Земјата;
4. **Основните геолошки истражувања** се геолошки истражувања кои се вршат со цел да се добијат основни податоци за геолошката градба на просторот на Земјата;
5. **Детални геолошки истражувања** се геолошки истражувања со кои се добиваат целосни податоци и детално се утврдуваат рудните резерви на минералните сировини на определен простор на земјата;
6. **Експлоатација на минералните сировини** е активност на добивање, односно ослободување на минералните сировини од нивната природна состојба вклучувајќи ги подготвителните, придружните и последователните активности поврзани со добивањето на минералните сировини;
7. **Подземна експлоатација** е активност на изведување на рударски работи на подготовка, разработка, отворање, откопување, транспорт, извоз и проветрување на подземните простории со придружување на мерките на безбедност и здравје при работа и мерките за заштита на животната средина;
8. **Површинска експлоатација** е активност на изведба на рударски работи на подготовка, отворање, откопување, транспорт, одлагање, одводнување и рекултивација на површината на земјата со придружување на мерките на безбедност и здравје при работа и мерките за заштита на животната средина;

9. Преработка на минерални сировини е одвојување на корисните од некорисните минерали или минерални врсти содржани во минералната сировина (руда) и тоа во облик на концентрат, гранулат (класиран производ) или техноген цврст облик на соединение или елемент (сол, метал и сл.), односно да преставува пазарен производ со одреден квалитет за понатамошна употреба;

10. Рекултивирање е процес на повторно враќање на земјиштето во корисна состојба, деградирано со геолошките истражувања или со експлоатацијата и преработката на минерални сировини;

11. Постројка е збир на направи или инсталации поврзани во функционална целина, која служи за иста техничка цел;

12. Рудник е ограничено подрачје на земјиште, на површината или под неа, каде што се експлоатира минерална сировина со употреба на машини, опрема, рудничка инфраструктура потребна за вршење на рударските работи и депонии (одлагалиштата и хидројаловиштата);

13. Рударски објект е објект на површина или под земја на просторот за истражување односно експлоатација, кој е наменет за истражување, експлоатација и преработката на минералните сировини и за вршење на други рударски работи;

14. Рудничка инфраструктура се руднички објекти кои се потребни за истражувачките и работите сврзани со експлоатацијата на минералните сировини (пристапни патишта, електрични инсталации и уреди, објекти, згради за луѓе и опрема и слично);

15. Одлагалиште е определено место во рамките на рудникот каде што се транспортира и депонира рудничката раскривка;

16. Хидројаловиште е определено место во рамките на рудникот наменето за акумулирање на суспензија од ситни честици на јаловина, технолошка отпадна вода, техногени минерални сировини во строго определени и контролирани услови, кои настануваат во процесот на експлоатација на минерални сировини и преработката на минерални сировини;

17. Подземни води се водите коишто се наоѓаат под површината на земјата во средините заситени со вода и се во директен контакт со површината или со потслоевите на земјата;

18. Минерални води се води со степен на минерализација поголема од 0,5 грама на литар;

19. Извор е природно истекување на подземна вода (обична или минерална) на површината на земјата;

20. Режим на подземни води е процес на измена на квалитетот и квантитетот на подземните води (проток, ниво на подземните води, брзина, температура, вискозитет, хемиски, радиолошки, микробиолошки и гасен состав) под дејство на природните и антропогените фактори по време и простор;

21. Термални и термоминерални води се подземни води кои се одликуваат со зголемена температура и минерализација, а која е поголема од 20 °C и минерализација;

22. Простор за истражување е дел од просторот на земјата за геолошки истражувања, дефиниран со координати по површината, со неограничено простирање во длабочина, ограничен со природни или вештачки линии и неограничен во длабочина;

23. Експлоатационо поле е дел од просторот на кој е утврдено наоѓалиштето на минерални сировини, просторот неопходен за експлоатација на минерални сировини и организација на рударските работи, изградба на рударски објекти и простор на кој се наоѓа и управува со отпадот од експлоатацијата, а кое на површината на земјата е ограничено со координатни точки меѓусебно поврзани со прави линии со неограничено простирање во длабочина;

24. Загадување на животната средина е емисија на штетни материи во воздухот, водата или почвата, којашто може да биде штетна за квалитетот на животната средина,

животот и здравјето на луѓето или емисија од која што може да произлезе штета за имотот или која го нарушува или влијае врз биолошката и пределската разновидност и врз другите пропишани начини на користење на животната средина;

25. Оператор е концесионер кој врши експлоатација на минералните сировини за период за кој му е доделена концесијата и кое управува со отпадот од експлоатација на минерални сировини.

26. Одговорно лице е лице кое е одговорно за управување и изведување на рударските работи, како и работите непосредно сврзани со отпадот од експлоатација на минералната сировина.

27. Значителна промена е промена во структурата на инсталацијата за отпад или работењето на инсталацијата за отпад која може да има значителни негативни влијанија по човековото здравје или животната средина.

28. Оценување на влијанието врз животната средина е проценка на можните влијанија на одредени проекти и планирани геолошки и рударски активности врз животната средина во подрачјето на експлоатацијата и преработката на минералните сировини.

29. Отпад е секоја материја или предмет што создавачот или поседувачот ја/го отфрла, има намера да ја/го отфрли или од него се бара да ја/го отфрли.

30. Опасен отпад е отпадот што содржи супстанции кои имаат едно или повеќе опасни својства, како што се: експлозивност, реактивност (оксиданси), запаливост, надразливост, токсичност, инфективност, канцерогеност, мутагеност, токсичност за репродукција, екотоксичност и својства на испуштање отровни гасови при контакт со вода, воздух или киселина, утврдени во согласност со овој закон или друг пропис, а притоа во листата на видовите отпад е наведен и посебно обележан како опасен отпад, вклучувајќи го и секој отпад што е измешан со опасен отпад.

31. Инертен отпад е отпадот што е отпорен и не подлежи на никакви значителни физички, хемиски или биолошки трансформации, не се раствора, не согорува и не реагира на друг физички или хемиски начин, не се биоградува, а отпадот и неговиот исцедок не влијаат на друга материја со којашто доаѓаат во допир, на начин на кој може да ја загрози животната средина, животот и здравјето на луѓето.

32. Незагадена почва е почва што е отстранета од горниот слој на земјата во текот на активностите на експлоатација и не се смета за загадена согласно прописите за заштита на почвата.

33. Третман на минерални сировини е механички, физички, биолошки, термален или хемиски процес или комбинација од процеси што се извршуваат со минералните сировини, во насока на експлоатација минерали, вклучувајќи процеси на промена на големината, класификација, одделување и топење, како и повторна обработка на претходно фрлен отпад, но не вклучувајќи ги процесот на топење и термално-производствените процеси (кои не претставуваат печење на варовник) и металуршките процеси.

34. Јаловина е цврст отпад или кашеста маса што останува по процесот на преработка на минералните сировини (на пр. дробење, мелење, сортирање по големина, флотација и друга физичко-хемиски техника) за отстранување на корисните од некорисните минерали или минерални видови;

35. Таложно езеро е природен или изграден капацитет за складирање на ситнозрнестиот рударски отпад, обично флотациска јаловина, заедно со различни количини слободна вода, која произлегува од преработката на минералните сировини и од процесот на рециклирање на користената вода.

36. Цијанид одделив со слаби киселини подразбира цијанид и состојки на цијанидот што се одделуваат со слаба киселина на одредена pH вредност.

37. **Испедок** значи секоја течност што се филтрира низ наталожен јаловински отпад и се испушта од инсталацијата за јаловинскиот отпад или е содржана во истиот, вклучувајќи загадено одводнување, а која може да има неповолно влијание врз животната средина доколку се третира неправилно.

38. **Инсталација за јаловински отпад** е простор наменет за акумулирање или депонирање на јаловинскиот отпад од минерални сировини, во цврста или течна состојба, или во раствор или комбинација на течна и цврста состојба, во текот на следниве временски периоди:

- нема временски период за инсталација за рударски јаловински отпад и за инсталациите за рударски јаловинскиот отпад што се карактеризирани како штетни во планот за управување;

- период од повеќе од шест месеци за инсталации за неочекувано произведен рударски опасен јаловински отпад;

- период од повеќе од една година за инсталации за рударски јаловински отпад што не е опасен ниту инертен и

- период повеќе од три години за инсталации за незагадена почва, неопасен јаловински отпад од истражните активности, јаловински отпад што произлегува од експлоатација и преработка и складирање тресет и за инертен јаловински отпад.

За овој вид на инсталации се сметаат инсталациите што вклучуваат хидројаловиште или друга структура што служи за да содржи, задржи, ограничи јаловински отпад или на друг начин да ја поддржи инсталацијата, како и да вклучи, но не и да се ограничи на браната и таложното езеро, но не и вклучително јами во кои јаловинскиот отпад, по експлоатацијата и преработка на минералната сировина, се пренесува за целите на санација и изградба.

39. **Главни опасности** се настани во рудникот во текот на активностите што вклучуваат управување јаловински отпад од минерална сировина во која и да е инсталација опфатена во овој закон, а кој резултира со сериозна опасност по човековото здравје и/или по животната средина, веднаш или со текот на времето, на самата локација или на друго место.

40. **Опасни супстанции** се супстанции или препарати што содржат една или повеќе опасни супстанции чијшто својства ја загадуваат животната средина и се опасни за животот и здравјето на луѓето со докажани акутни, хронични, токсични и други штетни ефекти и

- во однос на спречувањето и контролата на хавариите, опасна супстанција е смеса или препарат, определена согласно со прописите за заштита на животната средина, или ги исполнува критериумите или својствата определени согласно со прописите за заштита на животната средина, која е присутна во форма на сировина, производ, нуспроизвод, остаток или полупроизвод, вклучувајќи ги и оние супстанции за кои е разумно да се претпостави дека можат да настанат во случај на несреќа.

41. **Најдобри достапни техники** се најнеефективните и најнапредните фази во развојот на активностите и на методите на работа кои укажуваат на практичната соодветност на конкретните технологии за обезбедување, во начело, на основата на граничните вредности за емисиите, наменети за спречување и, онаму каде што тоа не е практично возможно, за намалување на емисиите и на негативното влијание врз животната средина. Притоа под:

- техники се подразбира користената технологија и начинот на којшто инсталацијата е конструирана, се одржува, се користи и престанува да работи;

- достапни техники се подразбира степенот на развој на техниките што се применуваат во соодветниот индустриски сектор, под економски и технички исплатливи услови, земајќи ги предвид трошоците и предностите, без оглед на тоа дали техниките се користат или се развиени и/или произведени во Република Македонија, доколку се разумно достапни за концесионерот и
- најдобри се подразбираат оние техники кои се најефективни во постигнувањето на високо општо ниво на заштита на животната средина во целина.

42. **Санација** е процес за прочистување на земјата што претрпела последици од инсталацијата за јаловински отпад, на начин на кој земјата се враќа во задоволителна состојба, особено во поглед на квалитетот на почвата, дивниот свет, природните живеалишта, системите на слатка вода, пејзажот и соодветната корисна употреба.

43. **Јавност** е едно или повеќе правни или физички лица, граѓани и нивни регистрирани организации и здруженија и

44. **Засегната јавност** е јавноста којашто, во моментот или во иднина, е засегната или има интерес, во врска со донесувањето одлука за животната средина со која е во посебен однос со одредена постапка. Засегнатата јавност ги вклучува и здруженијата на граѓани формирани за заштита и за унапредување на животната средина, како и поединец кој има голема веројатност да ги почувствува последиците од донесувањето на одлука.

Член 4

Видови на минерални сировини

(1) Минералните сировини се добра од општ интерес, сопственост на Република Македонија, без оглед на сопственоста на земјиштето на кое се наоѓаат.

(2) Минералните сировини според видот можат да бидат:

- енергетски минерални сировини и тоа: сите видови на фосилни јаглени, јаглериоди во цврста, течна и гасовита состојба, радиоактивни елементи (уран и торум), сите видови на битуминозни и масти шкрилци и други гасови кои се наоѓаат во земјата;

- метални минерални сировини и тоа: железо, манган, никел, хром, олово, цинк, бакар, волфрам, калај, платина, молибден, антимон, талиум, арсен, жива, сребро, злато и други видови на метали кои можат да се појават при експлоатација;

- техногени минерални сировини и тоа: минерални сировини кои настануваат во процесот на преработка на енергетските или металните минерални сировини, вклучувајќи го и јаловинскиот отпад кој настанува при експлоатација и преработка на архитектонско-украсен камен;

- неметални минерални сировини и тоа: варовник-калцит, варовник-доломит, кварц, кварцит, кварцен песок, дијабаз, фелдспат, лискун, дистен, дијатомејска земја, талк, опалска бреча, базалт, графит, перлит, туф, гипс, лапорец, сулфур, барит, магнезит, флуорит, андезит, гнајс, азбест, сите видови на глини и други;

- архитектонско-украсен камен: мермер, гранит, габро, травертин, оникс, базалт, сијанит, бреча и други;

- минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO_2 и

- песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирниот кварц.

(3) Од јавен интерес е:

- вршењето на детални геолошки истражувања и експлоатација на енергетските метални, техногените минерални сировини и термоминералните и термалните води и

- кога експлоатацијата на минералната сировина е од стратешко значење и е неопходна за реализација на проекти од јавен интерес утврден со друг закон.

(4) Минералните сировини од ставот (3) алинеја 2 на овој член ги определува Владата на Република Македонија.

Член 5

Стратегија за геолошки истражувања, одржливо искористување и експлоатација на минерални сировини

(1) За остварување на целите и насоките за усогласено вршење на геолошките истражувања, експлоатацијата и одржливото искористување на минералните сировини, Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: Владата) на предлог на министерот за економија донесува Стратегија за геолошки истражувања, одржливо искористување и експлоатација на минералните сировини (во натамошниот текст: Стратегијата) за период од 20 години.

(2) Со Стратегијата се определува обемот и начинот на реализација на основните геолошки истражувања, одржливото искористување и потребите за експлоатацијата на минералните сировини кои се од битно значење за развојот на стопанството на Република Македонија.

ДЕЛ II

ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 6

Геолошки истражувања

(1) Геолошки истражувања и испитувања се вршат заради запознавање на развојот, составот и градбата на земјината кора, прогнозирање, пронаоѓање и утврдување на наоѓалишта на минерални сировини и оценка на економските ефекти од нивното користење, утврдување на геолошките, хидрогеолошките и геотехничките особини на тлото за потребите на изградба на објекти, просторно планирање, уредување на просторот и заштита и унапредување на животната средина.

(2) Геолошките истражувања од став (1) на овој член опфаќаат основни геолошки истражувања, научни и проспекциски геолошки истражувања и детални геолошки истражувања.

(3) Податоците добиени од геолошките истражувања од став (2) на овој член се сметаат за геолошки податоци.

Член 7

Научни и проспекциски геолошки истражувања

(1) За вршење на научни и проспекциски геолошки истражувања кој што се во функција на научни и проспекциски цели не е потребно добивање на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Геолошките истражувања од став (1) на овој член можат да се вршат за период до една година.

(3) Субјектот кој што ќе врши геолошки истражувања од став (1) на овој член е должен петнаесет дена пред почетокот на истите до Геолошкиот завод на Република Македонија (во натаможниот текст: Геолошки завод) да достави известување.

(4) Известувањето од став (3) на овој член содржи:

- податоци за правното или физичкото лице кое што ќе ги врши геолошките истражувања од став (1) на овој член,

- период на времетраењето на истражувањето и

- вид на минералните сировини кои што ќе бидат предмет на вршење на геолошките истражувања.

(5) По завршувањето на геолошките истражувања од став (1) на овој член субјектот кој ги вршел истите е должен до Геолошкиот завод да достави извештај од извршените геолошки истражувања.

(6) За вршењето на истражувањата од ставот (1) на овој член, Геолошкиот завод и субјектот кој ќе ги врши истражувањата склучуваат договор за кој предходно Владата дава согласност.

(7) Договорот од ставот (6) на овој член особено ги содржи следниве елементи:

- период на истражување ;

- вид и начин на истражување;

- простор на истражување и

- рок за доставување на извештајот од извршените научни и проспекциски истражувања и други битни информации во врска со предметот на научните и проспекциски истражувања во согласност со други прописи и стручни правила.

(8) Резултатите добиени со вршење на научните и проспекциски истражувања дадени во извештајот од ставот (5) на овој член, се сопственост на Република Македонија.

Глава 1

ОСНОВНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 8

Цел на основни геолошки истражувања

(1) Основните геолошки истражувања се дејност од јавен интерес.

(2) Со основните геолошки истражувања се обезбедуваат основни геолошки податоци кои се користат за истражување: на наоѓалишта на минерални сировини, за водоснабдување, за хидротехнички и инфраструктурни објекти, во земјоделието, како и за потребите на просторното планирање.

(3) Основните геолошки истражувања ги врши Геолошкиот завод.

Глава 2

ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 9

Детални геолошки истражувања

(1) Детални геолошки истражувања се вршат на простор на кој се утврдува постоење на една и повеќе минерални сировини заради добивање на податоци за положбата, обликот, постојаност, квалитетот на наоѓалиштето, резервите, условите и можностите за нивно користење, просторот на кој ќе се градат одредени инвестициони објекти заради утврдување на геотехничките, хидрогеолошките и други особини на тлото, за

прекатегоризација на рудните резерви, проширување на концесиите за вршење на детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини, како и заради реинјектирање на водите во подземјето.

(2) Детални геолошки истражувања на минерални сировини не можат да се вршат на простори кои се наоѓаат во населени места, јавни патишта, водостопански објекти, коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), воени објекти, споменици на културата и заштитени подрачја на природата, како и на други простори на кои се наоѓаат објекти од јавен интерес.

(3) По исклучок од ставот (2) на овој член, детални геолошки истражувања на минералните сировини можат да се вршат и на просториите од ставот (2) на овој член, по претходна согласност на органите на државната управа надлежни за вршење на работите од соодветната област.

(4) За минералните сировини од член 4 став (2) алинеја 7 на овој закон не се вршат детални геолошки истражувања само во случај кога барателот на концесијата е сопственик на земјиштето на кое се наоѓаат.

Член 10

Концесија за детални геолошки истражувања

(1) Право за вршење на детални геолошки истражувања се стекнува со добивање на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Концесија за детални геолошки истражувања на минерални сировини доделува Владата (во натамошниот текст: концедент).

(3) Право за добивање на концесија за детални геолошки истражувања има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, а кои ги исполнуваат условите пропишани со овој и друг закон.

(4) Концесија за детални геолошки истражувања на минерални сировини не може да добие за период од пет години кога на правното лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија претходно му била одземена концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, како и правно лице кое е поврзано со тоа правно лице. Како поврзани се сметаат случаите кога правните лице се во меѓусебни блиски врски, и си остваруваат меѓусебна контрола на начин и под услови утврдени со Законот за банки.

(5) Концесија за детални геолошки истражувања се доделува врз основа на јавен повик со електронска аукција под услови и на начин утврден со овој закон и Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(6) Во случај кога барањето за добивање на концесија за детални геолошки истражувања го поднесуваат јавните претпријатија, јавните установи, трговските друштва основани од Република Македонија и друштвата врз кои државата има директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно ако поседува поголем дел од капиталот на друштвото, има мнозинство гласови на акционерите/содружниците и доколку именува повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на друштвото, другите правни лица кои вр-

шат јавни овластувања во делот на вршењето на јавните овластувања, концесијата за детални геолошки истражувања им се доделува врз основа на барање, без спроведување на постапка за доделување на концесија по пат на јавен повик.

(7) За минералните сировини од член 4 став (2) алинеја 1 од овој закон, Владата дава претходна согласност по однос на поднесената иницијатива за детални геолошки истражувања.

Член 11

Простор за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Со концесијата за детални геолошки истражувања, концедентот на концесионерот му отстапува простор за вршење на детални геолошки истражувања, дефиниран со координати нанесени на топографската карта во размер 1 : 25 000.

(2) Просторот на кој се доделува концесијата за детални геолошки истражувања зависи од видот на минералната сировина, и тоа до:

- 30 км² за енергетски минерални сировини;
- 30 км² за металични минерални сировини;
- 30 км² за техногени минерални сировини;
- 2 км² за неметалични минерални сировини;
- 5 км² за архитектонско-украсен камен; и
- 2 км² за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас СО₂.

(3) Концесијата од ставот (1) на овој член се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, како и на земјиште кое е во сопственост на други правни и физички лица.

(4) Пред отпочнување со вршење детални геолошки истражувања на минералните сировини од член 4 став (2) алинеи 4 и 5 на овој закон за земјиштето кое се наоѓа на просторот на кој е доделена концесија за детални геолошки истражувања, за земјиштето кое е во сопственост на правни или физички лица потребно е добивање на согласност заради спроведување на активностите на деталните геолошки истражувања.

(5) Во случај кога се работи за земјиште сопственост на Република Македонија без утврдено право на користење, закуп или плодуживање не е потребно добивање на согласност заради спроведување на активностите на деталните геолошки истражувања.

(6) Концесионерот кој ќе врши детални геолошки истражувања е должен да изврши обештетување на дотогашниот закупец, концесионер или плодуживател на земјоделското земјиште или пасиште, како и на правното и физичкото лице сопственик на земјиштето.

(7) Согласноста од став (4) на овој член се потврдува со давање писмена изјава пред нотар и истата не може да биде повлечена пред истекот на концесијата односно со доставување на договор за регулирање на меѓусебните односи помеѓу физичкото или правното лице и концесионерот.

(8) Согласноста од став (4) на овој член и писмената изјава односно договорот од став (7) на овој член се доставува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а пред започнување на деталните геолошки истражувања.

(9) Со недоставувањето на согласноста од став (4) на овој член и писмената изјава односно договорот од ставот (8) на овој член до органот на државната управа

надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини пред започнување на деталните геолошки истражувања се смета дека не е започнато со вршење на деталните геолошки истражувања.

(10) Детални геолошки истражувања на техногени минерални сировини може да се вршат и на простор на кој е доделена концесија за експлоатација, само доколку не се нарушува експлоатацијата на минерални сировини за кои е доделена концесија за експлоатација.

Член 12

Период на важност на концесијата за детални геолошки истражувања

Периодот за кој се доделува концесијата за детални геолошки истражувања зависи од видот на минералната сировина, и изнесува до:

- шест години за енергетски минерални сировини;
- шест години за металични минерални сировини;
- три години за техногени минералните сировини;
- две години за неметалични минерални сировини;
- две години за архитектонско-украсен камен и
- две години за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂.

Член 13

Иницијатива за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) Постапката за доделување концесија за детални геолошки истражувања започнува со поднесување на иницијатива до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Право да поднесе иницијатива за вршење на детални геолошки истражувања има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, при што е должно да приложи:

- образложение и основни податоци за подносителот на иницијативата;
- предложен период на кој би се доделила концесијата;
- простор на кој би се вршеле деталните геолошки истражувања вртан на топографска карта во мерка 1:25000 или 1:50 000 со нанесени координати и
- студија за оценка на влијанието и режимот на минералните, термоминералните и термалните води во случај кога се работи за иницијатива за доделување на концесија за детални геолошки истражувања на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂.

(3) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на иницијативата од ставот (2) на овој член со решение ќе ја одбие истата, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (2) на овој член,
- на просторот за кој е поднесена иницијатива за вршење на детални геолошки истражувања е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, и
- доколку со студијата за оценка на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ се утврди дека има влијание на билансот и режимот на водите врз веќе доделени концесии за детални геолошки истражувања и експлоатација.

(4) Студијата за оценка на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ од ставот (2) алинеја 5 од овој член особено содржи податоци за геолошката градба и хидрогеолошките карактеристики и параметри на водоносните средини.

(5) Содржината и начинот на изработка на студијата за оценка на влијанието и режимот на минералните, термоминералните, термалните води и минералните води и гасот CO₂ од ставот (2) алинеја 5 од овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(6) Против решението од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 14

Постапка за доделување на концесија за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не ја одбие иницијативата од член 13 од овој закон, во рок од осум дена е должен да изврши увид на локалитетот за која е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања, за што се составува записник.

(2) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на иницијативата, кој и го потпишува записникот од став (1) на овој член.

(3) По извршениот увид, во рок од осум дена органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за вршење на работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за вршење на работите од соодветната област.

(4) Покрај органите на државната управа од став (3) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење и од единиците односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања.

(5) Органите од ставовите (3) и (4) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во став (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (5) е должен да ја информира Владата.

(7) Во случајот од став (6) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од соодветната област во рок од три дена да достави соодветно мислење.

(8) Доколку и по истекот на рокот од ставот (7) на овој член, не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

Член 15

Одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) По добивање на мислењата од членот 14 на овој закон, во рок од 15 дена министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини до концедентот доставува образложен предлог и одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(2) По разгледување на образложениот предлог од став (1) на овој член, Владата донесува одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(3) По донесување на одлуката од став (2) на овој член, постапката за доделување на концесија за детални геолошки истражувања се спроведува со јавен повик со електронска аукција врз основа на Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(4) Во случај доколку се работи за добиено негативно мислење од субјектите од членот 14 ставови (3) и (4) од овој закон, концедентот може да донесе одлука за одбивање на иницијативата за отпочнување на постапка за вршење на детални геолошки истражувања или одлука за започнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за одлуката од ставот (4) на овој член во рок од 15 дена го известува подносителот на иницијативата.

(6) Против одлуката за одбивање на иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања од ставот (4) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

Член 16

Содржина на одлука за доделување на концесија за детални геолошки истражувања

(1) Одлуката за доделување на концесија за детални геолошки истражувања содржи податоци за:

- правното лице на кое му е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања;
- минералните сировини што се предмет на деталното геолошко истражување;
- целите и начинот на вршењето на деталните геолошки истражувања на минерални сировини;
- просторот за вршење на детални геолошки истражувања;
- рокот за поднесување на извештај или елаборат за извршените детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и

- други услови определени со закон.

(2) Одлуката за доделување на концесија се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 17

Договор за концесија за детални геолошки истражувања

(1) Врз основа на одлуката за доделување на концесијата за детални геолошки истражувања на минерални сировини, концедентот и концесионерот склучуваат договор за концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Договорот за концесија за детални геолошки истражувања во име на концедентот го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за доделување на концесија.

(3) Договорот за концесија за детални геолошки истражувања на минерални сировини содржи одредби утврдени согласно со уредбата за содржината на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство и договорот за концесија на добра од општ интерес.

Член 18

Обврски на имателот на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Концесионерот во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најкасно во рок од една година сметано од денот на склучување на договорот за концесија мора да достави ревидиран проект за детални геолошки истражувања.

(2) Имателот на концесија за детални геолошки истражувања при вршењето на детални геолошки истражувања е должен:

- работите да ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи;
- да ги спроведува мерките за безбедност при работата согласно со овој и друг закон;
- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти;
- на свој товар да спроведува мерки за заштита на животната средина;
- да изврши рекултивација на земјиштето на кое што се вршени деталните геолошки истражувања;
- до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најмалку еднаш годишно да доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во договорот за концесија за вршење на детални геолошки истражувања;
- во рок од 120 дена по истекот на концесијата за детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања и
- да ги надомести евентуално настанатите штети причинети со вршењето на деталните геолошките истражувања на сопствениците односно корисниците на земјоделското земјиште.

(3) Имателот на концесија е должен на просторот за деталните геолошки истражувања да има:

- проект за вршење на детални геолошки истражувања;
- книга во која се водат извршените истражни работи за деталните геолошки истражувања;
- елаборат за уредување на објектите со мерки за заштита при работа и
- решение за назначување на одговорно лице кое поседува лиценца за изведување на работите при вршење на детални геолошки истражувања.

(4) Формата, содржината и начинот на водењето на книгата од ставот (3) алинеа 2 на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 19

Проширување на концесија за вршење детални геолошки истражувања

(1) Заради доистражување на минералните сировини предмет на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања на определен простор, а кој се граничи со просторот на кој е доделена концесијата за детални геолошки истражувања и е во функција на рационално истражување на минералните сировини може да се врши проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Владата донесува одлука за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања.

(3) За проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања концесионерот, може да се поднесе барање најрано три месеци, сметано по почетокот со вршење на детални геолошки истражувања.

(4) Просторот за кој се бара проширување не може да изнесува повеќе од една третина од просторот на постојната концесија за вршење на детални геолошки истражувања.

(5) Периодот за кој се врши проширување на концесијата не може да биде подолг од периодот за кој е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(6) Кон барањето за проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања, концесионерот приложува:

- извештај од дотогаш извршените детални геолошки истражувања и
- образложение на потребата од проширување на концесијата заедно со топографска карта во размер 1:25000 на која е вцртан просторот и внесени координатите на кој би се вршеле деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата.

(7) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (6) на овој член со решение ќе го одбие истото, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (6) на овој член, и
- на просторот за кој е поднесено барањето за проширување на концесијата е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(9) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за проширување на концесијата, во рок од осум дена е должен да изврши увид на локалитетот за кој е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања, за што се составува записник.

(10) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на барањето за проширување на концесијата, кој и го потпишува записникот од став (9) на овој член.

(11) По извршениот увид, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството и водостопанството, како и од другите органи на државната управа надлежни за вршење на работите од соодветната област.

(12) Покрај органите на државната управа од став (11) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење и од единицата односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на детални геолошки истражувања.

(13) Органите од ставовите (11) и (12) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето, а во спротивно ќе се смета дека е дадено позитивно мислење по предметното барање за проширување на концесијата.

Член 20

Одлука за проширување на концесија за вршење детални геолошки истражувања

(1) По добивање на мислењата од органите од член 19 на овој закон, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена до Владата доставува образложен предлог за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања.

(2) По разгледување на образложениот предлог од став (1) на овој член, Владата донесува одлука за проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(3) Одлуката за проширување на концесијата се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) По објавувањето на одлуката од став (3) на овој член, концедентот и концесионерот склучуваат анекс кон постојниот договор за концесија за детални геолошки истражувања, во рок од 15 дена сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за проширување на концесија.

(5) Анексот на договорот од ставот (4) на овој член во име на концедентот го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(6) Анексот на договорот за концесија особено содржи одредби за површината на концесијата, како и други услови утврдени со одлуката за проширување на концесијата.

(7) Анексот на договорот или одделни негови одредби кои се во спротивност со овој и друг закон, се ништовни и не произведуваат правно дејство.

(8) Во случај доколку се работи за добиено негативно мислење од субјектите од член 19 на овој закон, Владата може да донесе одлука за одбивање на барањето за проширување на концесијата за детални геолошки истражувања или одлука за проширување на концесијата.

(9) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за одлуките од став (2) на овој член во рок од 15 дена го известува подносителот на иницијативата.

(10) Против одлуката од ставот (8) на овој член, подносителот на иницијативата може да поведе управен спор.

Член 21

Обврски на имателот на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања при проширување на концесијата

(1) Концесионерот во рок од осум дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најкасно во рок од 90 дена, сметано од денот на склучување на анексот на договорот за проширување на концесијата е должен да достави проект за детални геолошки истражувања на просторот за кој е проширена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) При вршење на деталните геолошки истражувања заради проширување на концесијата, концесионерот е должен да ги исполни условите кои се применуваат како обврски на имателот на концесијата утврдени во членот 18 од овој закон.

Член 22

Едностран раскин на договорот за концесија за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Доколку при вршење на деталните геолошки истражувања, концесионерот:

- не достави согласност за земјиштето на начин и под услови утврдени во член 11 на овој закон;
- не започне со вршење на деталните геолошки истражувања во рок од една година, сметано од денот на склучувањето на договорот за концесија;
- прекине со вршење на деталното геолошко истражување подолго од една година;
- не постапува по решение на државниот инспектор за техничка инспекција во случаите кога не се придржува на одредбите од членот 18 став (2) алинеи 1, 2, 3 и 4 од овој закон;
- отпочне со вршење на детални геолошки истражувања пред да достави проект за детални геолошки истражувања;
- со истражните работи вади поголеми количини на минерални сировини од предвидените со проектот за вршење на деталните геолошки истражувања;
- не постапил по изречените мерки во постапката на надзор согласно со закон и
- нема да го плати надоместокот за концесија.

Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини, донесува одлука за еднострана раскин на договорот за концесија за детални геолошки истражувања.

(2) Одлуката за едностран раскин на договорот за концесија за детални геолошки истражувања се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(3) Врз основа на одлуката од ставот (1) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, го известува концесионерот за еднострано раскинување на договорот за концесија.

(4) Против одлуката од ставот (1) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

(5) Поведувањето на управниот спор од став (4) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

Член 23

Престанок на важење на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Концесијата за вршење на детални геолошки истражувања престанува да важи во случаи:

- на истек на рокот за периодот на кој била доделена концесијата;
- на предвременно завршување со вршење на деталните геолошки истражувања;
- стечај или ликвидација на концесионерот, и
- едностран раскин на договорот за концесија.

(2) Во случаите на престанок на важење на концесијата од ставот (1) на овој член престануваат да важат сите дозволи, решенија и одобренија непосредно сврзани со концесијата.

(3) Во случаите на престанок на важење на концесијата за детални геолошки истражувања, Владата донесува одлука за престанок на важење на концесијата за детални геолошки истражувања.

(4) Против одлуката од ставот (3) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

Член 24

Сопственост на резултати од деталните геолошки истражувања

(1) Резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија), се сопственост на имателот на концесијата односно дозволата за детални геолошки истражувања.

(2) Имателот на концесијата од ставот (1) на овој член резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) во рок од 120 дена, сметано од денот на истекот на периодот за кој е доделена концесијата за детални геолошки истражувања може да го пренесе во сопственост на друго лице за што склучуваат договор кој мора да биде заверен од нотар.

(3) За извршениот пренос од став (2) на овој член, субјектот кој ги пренел резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија) во рок од 15 дена сметано од денот на склучувањето на договор за пренос, го известува органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(4) Во рокот од став (2) на овој член само еднаш и само на еден субјект може да се изврши пренесување на резултатите од извршените детални геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оценка (ревизија).

(5) Доколку во период од 120 дена, сметано од денот на истекот на периодот за кој е доделена концесијата за вршење на детални геолошки истражувања или сметано од денот на доставување на елаборатот од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оцена (ревизија) во случај на предвременно завршување со вршење на деталните геолошки истражувања, сопственикот на резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оцена (ревизија) преминуваат во сопственост на Република Македонија.

(6) Во случај на одземање на концесијата за експлоатација на минерални сировини, резултатите добиени со вршење на деталните геолошки истражувања дадени во елаборатот заедно со извршената стручна оцена (ревизија) преминуваат во сопственост на Република Македонија.

Глава 3

ДОЗВОЛА ЗА ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 25

Дозвола за детални геолошки истражувања

(1) Заради доистражување на минералните сировини за потребите на проширување на концесијата за експлоатација на определен простор кој се граничи со просторот на кој е доделена концесијата за експлоатација на минерални сировини и е во функција на рационална и одржлива експлоатација на минералните сировини се издава дозвола за детални геолошки истражувања.

(2) Дозволата од став (1) на овој член се издава за период од:

- четири години за енергетски минерални сировини;
- четири години за металични минерални сировини;
- две години за техногени минерални сировини;
- две години за неметалични минерални сировини;
- две години за архитетонско-украсниот камен, и
- две години за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO_2 .

(3) Дозволата за вршење на детални геолошки истражувања од ставот (1) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(4) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава за ист вид на минерални сировини за кои и е доделена концесијата за експлоатација.

(5) Просторот на кој се издава дозволата од ставот (1) на овој член не може да биде поголем од една третина од просторот на постојната концесија за експлоатација на минерални сировини, освен за експлоатацијата на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеи 1 и 2 од овој закон каде што просторот за доистражување не може да биде поголем за површината на просторот на постојната концесија.

(6) Дозволата од став (1) на овој член може да се издава повеќекратно, имајќи го во предвид просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, се до исполнување на големината на просторот од членот 38 став (2) од овој закон.

(7) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава само на лицата кои имаат веќе доделена концесија за експлоатација, и им е издадена дозвола за експлоатација на минерални сировини.

(8) Доистражување на минералните сировини не се врши на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирниот кварц.

Член 26

Постапка за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Барањето за издавање дозвола за вршење на детални геолошки истражувања се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Кон барањето за добивање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања се приложува:

- студија за оправданоста на барањето за издавање на дозволата за детални геолошки истражувања;

- топографска карта во размер 1:25.000 или 1:50.000 на која се нанесени координатите на граничните точки на локацијата за која се бара вршење на детални геолошки истражувања и

- елаборат од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните сировини заедно со извршена стручна оцена (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член со решение ќе го одбие истото, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (2) на овој член и

- на просторот за кој е поднесено барањето за издавање на дозвола за детални геолошки истражувања е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(4) Против решението од ставот (3) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(5) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања, во рок од осум дена е должен да изврши увид на локалитетот за која е поднесено барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања, за што се составува записник.

(6) На увидот присуствува и овластен претставник на подносителот на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања проширување на концесијата, кој и го потпишува записникот од став (5) на овој член.

(7) По извршениот увид, во рок од 15 дена органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за вршење на работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното нас-

ледство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(8) Покрај органите на државната управа од став (7) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања.

(9) Органите од ставовите (7) и (8) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето, во спротивно ќе се смета дека е дадено позитивно мислење по предметното барање за проширување на концесијата.

(10) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано по истекот на рокот во кој органите од ставовите (7) и (8) на овој член биле должни да дадат соодветно мислење, е должен да ја издаде дозволата за вршење на детални геолошки истражувања.

(11) Доколку органите на државната управа дадат негативно мислење по однос на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена донесува решение за одбивање на барањето за издавање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања.

(12) Против решението од став (11) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 27

Содржина на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Дозволата за вршење на детални геолошки истражувања содржи податоци за:

- правното лице на кое му е издадена дозволата за вршење на детални геолошки истражувања;
- минералните сировини што се предмет на деталното геолошко истражување;
- целите и начинот на вршењето на деталните геолошки истражувања на минерални сировини;
- видот и обемот на истражните работи што треба да се извршат;
- просторот за вршење на детални геолошки истражувања со одредени координати;
- периодот за кој е доделена дозволата;
- рокот за започнување на истражните работи;
- рокот за известување во случај на откривање на нов вид на минерални сировини, освен за оние што не се опфатени со проектот за вршење на детални геолошки истражувања;
- рокот за поднесување на извештај за извршените детални геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини;
- надоместокот за вршење на деталните геолошки истражувања;
- обврската и начинот за уредување на просторот за истражување за време и по завршувањето на деталните геолошки истражувања на минералните сировини;

- условите за продолжување и престанување на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања, и
- други податоци.

Член 28

Обврски на имателот на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Имателот на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања при вршењето на детални геолошки истражувања е должен:

- да обезбеди согласност за земјиштето на начин и под услови утврдени во член 11 од овој закон;
- работите да ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи;
- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, а најкасно во рок од деведесет дена, сметано од денот на издавање на дозволата за детални геолошки истражувања да достави проект за вршење на детални геолошки истражувања;
- да ги спроведува мерките за заштита при работа согласно со овој и друг закон;
- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти;
- на свој товар да спроведува мерки за заштита на животната средина и рекултивација на земјиштето;
- до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини најмалку еднаш годишно да доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во дозволата за вршење на детални геолошки истражувања и
- во рок од 120 дена по завршувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини да достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(2) Имателот на дозвола е должен на просторот за вршење на деталните геолошки истражувања да има:

- дозвола за вршење на детални геолошки истражувања;
- проект за вршење на детални геолошки истражувања;
- книга во која се водат извршените истражни работи за деталните геолошки истражувања и
- решение за поставување на овластено лице кое поседува лиценца за изведување на работите при вршење на детални геолошки истражувања.

Член 29

Одземање на дозвола за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини со решение ќе ја одземе дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања, освен во случај на виша сила, ако:

- имателот на дозволата за вршење на детални геолошки истражувања не се придружува на одредбите од членот 28 став (1) на овој закон;

- имателот на дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања не започне со вршење на деталните геолошки истражувања во рок од 90 дена, сметано од денот на добивањето на дозволата;

- вршењето на деталното геолошко истражување било прекинуто подолго од шест месеци;

- имателот на дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања не постапува по решение на државниот инспектор за техничка инспекција во случаите кога имателот на дозволата не се придржува на одредбите од членот 28 став (1) од овој закон и

- со истражните работи вади поголеми количини на минерални сировини од предвидените во дозволата за вршење на деталните геолошки истражувања.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 29-а

(1) Концесијата за експлоатација може да се прошири заради:

- зголемување на рудните резерви и продолжување на периодот на експлоатацијата и

- зголемување на инфраструктурните капацитети кои се во функција на рационалната експлоатација (пристапни патишта, електрични инсталации и уреди, објекти, згради за луѓе и опрема, одлагалишта, хидројаловишта, таложно езеро, инсталации за јаловински отпад и слично).

(2) Барањето за проширување на концесијата за експлоатација го поднесува концесионерот до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на истекот на рокот на важност на дозволата за детални геолошки истражувања.

(3) Во случај на предвременно завршување со деталните геолошки истражувања, барањето за проширување на концесијата за експлоатација од ставот (1) на овој член се поднесува најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на доставување на елаборатот од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(4) Периодот за кој се врши проширувањето на концесијата за експлоатација не може да биде подолг од периодот за кој е доделена концесијата за експлоатација.

(5) Кон барањето за проширување на концесијата за експлоатација, концесионерот приложува:

- образложение на потребата од проширување на концесијата заедно со топографска карта во размер 1:25 000 или 1:50 000 на која е вцртан просторот на кој се бара проширување на концесијата за експлоатација,

- елаборат од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија) и

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарки индикации за просторот на кој се бара проширување на концесијата за експлоатација, изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности.

(6) За проширување на концесијата за експлоатација по основ на ставот (1) алинеја 2 на овој член, концесионерот е должен да достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија) со кој се докажува дека на просторот на кој се бара проширувањето нема рудни резерви.

(7) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член со решение ќе го одбие истото, ако:

- барателот не ја приложи документацијата од ставот (5) на овој член, и

- на просторот за кој е поднесено барањето за проширување на концесијата е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(8) Против решението од ставот (7) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(9) Одлука за проширување на концесијата за експлоатација ја донесува Владата.

(10) Одлуката за проширување на концесијата се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(11) По објавувањето на одлуката од став (9) на овој член, концедентот и концесионерот склучуваат анекс кон постојниот договор за концесија за експлоатација, во рок од 15 дена сметано од денот на влегувањето во сила на одлуката за проширување на концесија за експлоатација.

(12) Анексот на договорот од ставот (11) на овој член во име на концедентот го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(13) Анексот на договорот за концесија особено содржи одредби за површината на концесијата, како и други услови утврдени со одлуката за проширување на концесијата за експлоатација.

(14) Анексот на договорот или одделни негови одредби кои се во спротивност со овој и друг закон, се ништовни и не произведуваат правно дејство.

Глава 4

ИЗРАБОТКА НА ГЕОЛОШКА ДОКУМЕНТАЦИЈА, ИЗВЕДУВАЊЕ И НАДЗОР НА ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

Член 30

Геолошка документација за вршење на основни геолошки истражувања

(1) Геолошката документација за вршење на основни геолошки истражувања се состои од:

- проект за вршење на основни геолошки истражувања;

- елаборат за основни геолошки истражувања;

- геолошки карти со толкувачи на истите и

- студија за геолошки истражувања.

(2) Документацијата од ставот (1) алинеи 1, 2, и 3 на овој член подлежи на стручна оценка (ревизија).

(3) Содржината и начинот на изработка на геолошката документација ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Геолошките карти со толкувачи на истите се изработува врз основа на посебните упатства за изработка на геолошки карти.

(5) Содржината и начинот на изработка на посебните упатства од став (4) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 31

Геолошка документација за вршење на детални геолошки истражувања

(1) Геолошка документација за вршење на детални геолошки истражувања, во смисла на овој закон е:

- проект за вршење на детални геолошки истражувања,
- студија за оцена на влијанието и режимот на минералните, термоминералните и термалните води во случај кога се работи за иницијатива за доделување на концесија за детални геолошки истражувања на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂,
- елаборат за извршените детални геолошки истражувања и
- елаборат за прекатегоризација на рудните резерви.

(2) Геолошката документација од ставот (1) алинеи 1, 3 и 4 од овој член подлежи на стручна оцена (ревизија).

(3) Содржината и начинот на изработка на геолошката документација од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Концесионерот при вршењето на деталните геолошки истражувања може да врши ископување на минерални сировини само во одредена количина.

(5) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ги утврдува максималните количини на минералните сировини кои се предмет на деталните геолошки истражувања.

Член 32

Субјекти за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања

(1) Изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања можат да вршат правни лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(2) За добивање на овластувањето од став (1) на овој член, правните лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос и кое поседува лиценца за изработка на геолошка документација.

(3) Овластувањето од став (1) на овој член го издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) За издавање на овластувањето од ставот (1) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за негово издавање.

(5) Доколку кај субјектите од став (2) на овој член, по издавање на овластувањето за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања се утврди дека не ги исполнуваат условите за издавање на овластувањето, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за престанок на важење на овластувањето за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(6) Лицето кое врши изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања мора да поседува лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања и да е во редовен работен однос.

(7) За добивање на лиценцата од ставот (6) на овој член лицето мора да има работен стаж од најмалку три години во областа на изработката на геолошката документација, изведувањето и надзорот на геолошките истражувања и да има положен стручен испит.

(8) Стручниот испит за добивање на лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања се полага според програмата за полагање на стручен испит пред испитна комисија која ја формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(9) На членовите на комисијата од ставот (8) на овој член на надворешните членови - експерти кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок, чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(10) Лиценцата од став (6) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(11) За издавање на лиценцата од ставот (6) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за нејзино издавање.

(12) Поблиските услови и начинот на добивање и одземање на овластувањето и лиценцата за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања, формата и содржината на овластувањето и лиценцата, содржината на програмата за полагање на стручниот испит, како и висината на надоместоците за издавање на овластувањето и лиценцата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 33

Посебни услови за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања

(1) Изработката на геолошката документација, изведувањето и надзорот на геолошки истражувања се врши согласно геолошката документација, техничките прописи, како и според прописите за заштита, безбедност и здравје, како и согласно прописите за заштита на животната средина.

(2) Изведување на геолошки истражувања не може да врши лице кое учествувало во изработка на геолошката документација врз основа на која се изведуваат геолошките истражувања.

(3) Надзор на изведувањето на геолошките истражувања не може да врши лице кое ги изведува или учествува во изведувањето на геолошките истражувања.

Член 34

Стручна оцена (ревизија) на геолошка документација

(1) Заради проверка и контрола во поглед на пропишаните мерки, стандарди и технички нормативи за заштита при работа, сигурноста на луѓето, на подземните, површинските и соседните објекти и заштитата на животната средина, како и во поглед на примената на современите достигнувања и методи во геологијата и другите научни и технички дисциплини над изработената геолошка документација се врши стручна оцена (ревизија).

(2) Геолошката документација од член 30 и 31 од овој закон подлежи на стручна оцена (ревизија).

(3) Стручната оцена (ревизија) на геолошката документација од ставот (1) на овој член ја врши комисија за ревизија која ја формира Геолошкиот завод.

(4) За членови на комисијата од став (3) на овој член може да бидат именувани лица кои поседуваат лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања.

(5) Комисијата од ставот (3) на овој член се состои од претседател, најмалку двајца членови и секретар. Претседателот и членовите на Комисијата треба да поседуваат лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања. На претседателот и членовите кои се од редовите на надворешните членови-експерти и кои не се вработени во органите на државната управа за секоја извршена стручна оцена (ревизија) им следува надоместок, кој е на товар на подносителот на барањето за вршење на стручната оцена (ревизија).

(6) Надоместокот од ставот (5) на овој член е приход на Буџетот на Република Македонија.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, пропишува Тарифник со кој се утврдува висината на надоместоците за вршење на стручна оцена (ревизија) на геолошка документација и рударските проекти врз основа на реално направените трошоци, потребни за работењето на комисијата од ставот (3) на овој член.

(8) Барање за вршење на стручната оцена (ревизија) поднесува имателот на концесијата за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(9) Начинот на работа на комисијата од став (3) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 35

Ревизиски извештај и ревизиска клаузула

(1) За извршената стручна оцена (ревизија), комисијата од членот 34 став (3) на овој закон, издава ревизиска клаузула и изготвува ревизиски извештај, со кој потврдува дека геолошката документација е изработена согласно со овој или со друг закон.

(2) Ревизиската клаузула и ревизискиот извештај го потпишуваат претседателот и членовите на комисијата.

(3) Начинот на вршење на стручната оцена (ревизија) на геолошката документација ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Ако стручната оцена (ревизија) на одделни делови од проектот ја извршиле повеќе лица, во ревизиската клаузула мора да биде наведено одделно кое лице над кој дел од геолошката документација ја извршиле стручната оцена (ревизија).

ДЕЛ III

ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Глава 1

КОНЦЕСИЈА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 36

Концесија за експлоатација на минерални сировини

(1) Право за вршење на експлоатација на минерални сировини се стекнува со добивање на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(2) Концесија за експлоатација на минерални сировини доделува Владата на Република Македонија (во натамошниот текст: концедент).

(3) Право за добивање на концесија за експлоатација има секое правно лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија, а кои ги исполнуваат условите пропишани со овој или со друг закон.

(4) Концесија за експлоатација на минерални сировини не може да добие ниту пак може да му биде пренесена во период од пет години во случај кога на правното лице, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија на кое претходно му била одземена концесија за вршење на детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, како и правно лице кое е поврзано со тоа правно лице. Како поврзано се сметаат случаите кога правните лица се во меѓусебни блиски врски, и си остваруваат меѓусебна контрола на начин и по услови утврдени со Законот за банки.

Член 37

Предмет на доделување на концесија

(1) Со концесијата, концедентот на концесионерот му ги доделува минералните сировини кои се во сопственост на концедентот, заради нивна експлоатација на определен простор на определен временски период на сметка и ризик на концесионерот.

(2) Предметот на концесијата за експлоатација не смее да се даде под закуп.

(3) Концесионерот во рок од 15 дена пред започнувањето со експлоатација до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини, Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина е должен писмено да извести за започнувањето со експлоатацијата и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да ја достави финансиската гаранција од членот 96 од овој закон.

Член 38

Простор за експлоатација на минерални сировини

(1) Концесија за експлоатација на минерални сировини се доделува на определен простор дефиниран со координати нанесени на топографската карта во размер 1:25.000 или 1:50.000, а кој е определен врз основа на елаборатот за извршените детални геолошки истражувања зголемен за просторот потребен за поставување на рударските објекти и рудничката инфраструктура.

(2) Просторот на концесијата за експлоатација од став (1) на овој член може да изнесува до:

- 30 км² за енергетски минерални сировини;
- 30 км² за метални минерални сировини;
- 30 км² за техногени минерални сировини;
- 2 км² за неметални минерални сировини;
- 5 км² за архитектонско-украсен камен;
- 2 км² за минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂ и
- 0,10 км² за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирен кварц.

(3) Концесијата за експлоатација на енергетските, метални и техногени минерални сировини се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, и/или на земјиште во сопственост на правни и физички лица за кое барателот за доделување на концесија за експлоатација поведува постапка за експропријација под услови и на начин утврдени со Законот за експропријација.

(4) Концесијата за експлоатација на неметални минерални сировини, архитектонско-украсен камен и минерални, термоминерални и термални води се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, и/или на земјиште во сопственост на правни и физички лица.

(5) Концесијата за експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирен кварц се доделува на земјиште кое е во сопственост на Република Македонија, и/или на земјиште во сопственост на барателот на концесијата за експлоатација.

(6) За земјиштето кое е во сопственост на Република Македонија на кое е доделена концесија за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за прибележување на право на користење во катастарот на недвижности.

(7) Експлоатација на минерални сировини се врши на определен простор (во натамошниот текст: експлоатационо поле), дефиниран со главниот или дополнителниот рударски проект за експлоатација на минерални сировини.

(8) Доколку низ концесијскиот простор поминуваат инфраструктурни објекти (пат, далновод и друго), концесионерот не смее да ги уништува и загрозува истите и е должен да го овозможи нивното користење од страна на други лица.

(9) Рударските објекти и рудничката инфраструктура од ставот (1) на овој член се поставуваат на простор каде што резултатите од геолошките истражувања се негативни, а како доказ пред нивно ставање во функција концесионерот доставува елаборат за извршените геолошки истражувања.

Член 39

Период на важност на концесијата

(1) Концесијата за експлоатација на минерални сировини се доделува за период до 30 години, а во зависност од утврдените рудни резерви на минерални сировини дадени во елаборатот од извршените геолошки истражувања, со можност за продолжување за период од триесет години.

(2) За продолжување на периодот на кој е доделена концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за продолжување на концесијата во рок од две години пред истекот на рокот за кој е доделена постојната концесија за експлоатација.

(3) Кон барањето од став (2) на овој член, концесионерот треба да приложи студија за оправданост на концесијата и елаборат од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните сировини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација.

(4) По доставување на барањето од став (2) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(5) На увидот од став (4) на овој член присуствува и лице овластено од барателот, кој го потпишува записникот.

(6) Доколку врз основа на извршениот увид на самото место и оцената на студијата за оправданост на концесијата и елаборатот од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните сировини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе утврди дека не постојат услови за продолжување на концесијата, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за одбивање на барањето за продолжување на концесијата за експлоатација.

(7) Против решението од ставот (6) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(8) Доколку врз основа на извршениот увид на самото место, оцената на студијата за оправданост на концесијата и елаборатот од извршените детални геолошки истражувања за состојбата со резервите на минералните сировини заедно со извршена стручна оценка (ревизија) на просторот на кој е доделена постојната концесија за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе утврди дека постојат услови за продолжување на концесијата, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата на Република Македонија да достави предлог за продолжување на концесијата за експлоатација.

(9) Одлуката за продолжување на концесијата за експлоатација се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(10) По влегувањето во сила на одлуката од став (9) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и концесионерот склучуваат анекс кон постојниот договор за концесија за експлоатација.

(11) За минералните сировини песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирен кварц концесијата за експлоатација се доделува за период до десет години, без можност за продолжување.

Член 40

Начини за доделување на концесија

(1) Концесијата за експлоатација на минерални сировини се доделува врз основа на јавен повик и врз основа на барање под услови утврдени со овој закон и Законот за концесии и јавно приватно партнерство.

(2) Во случај кога барањето за добивање на концесија за експлоатација го поднесуваат јавните претпријатија, јавните установи, трговските друштва основани од Република Македонија и друштвата врз кои државата има директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно ако поседува поголем дел од капиталот на друштвото, има мнозинство гласови на акционерите/содружниците и доколку именува повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на друштвото, другите правни лица кои вршат јавни овластувања во делот на вршењето на јавните овластувања, концесијата за експлоатација им се доделува врз основа на барање, без спроведување на постапка за доделување на концесија по пат на јавен повик.

(3) Постапката за доделување на концесијата за експлоатација од ставот (2) на овој член ќе се спроведе согласно член 42 од овој закон.

Член 41

Доделување на концесија за експлоатација по пат на јавен повик

(1) Концесија за експлоатација на минерални сировини се доделува врз основа на јавен повик со електронска аукција согласно со Законот за концесии и јавно приватно партнерство во случаи кога:

- сопственик на резултатите од извршените детални геолошки истражувања е Република Македонија, и

- на определениот простор престанала да важи концесијата за експлоатација, а кога на просторот се преостанати доволно рудни експлоатабилни резерви на минерални сировини, кои се утврдени од страна на концедентот.

(2) Иницијатива за започнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини од ставот (1) на овој член, поведува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(4) Покрај органите на државната управа од став (3) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност бара мислење и од единиците односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесена иницијативата за вршење на експлоатација.

(5) Органите од ставовите (3) и (4) од овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во став (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во став (5) да ја информира Владата.

(7) Во случајот од ставот (6) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(8) Доколку и по истекот на определениот рок од ставот (7) на овој член, не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(9) По добивање на мислењата на органите од ставовите (3) и (4) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини до Владата доставува предлог за отпочнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација.

(10) По разгледување на предлогот од ставот (9) на овој член, Владата донесува одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(11) По разгледување на предлогот од ставот (6) на овој член, Владата донесува одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(12) Во случајот од став (1) алинеја 2 од овој член преостанатите евентуално експлоатабилни рудни резерви на минерални сировини ги утврдува концедентот.

Член 42

Доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини по барање од заинтересирано лице

(1) Концесија за експлоатација на минерални сировини се доделува врз основа на барање од сопственикот на резултатите од извршените детални геолошки истражувања.

(2) Во случај кога барањето за доделување на концесија за експлоатација се поднесува од барателот кој е сопственик на резултатите од извршените детални геолошки истражувања од ист степен на истраженост од две или повеќе концесии за детални геолошки истражувања кои непосредно граничат меѓусебно, се доставува едно барање за доделување на концесија за експлоатација.

(3) Барањето за доделување на концесија од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на истекот на концесијата за детални геолошки истражувања.

(4) Во случај на предвременно завршување со деталните геолошки истражувања, барањето за концесија од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува најдоцна во рок од 120 дена, сметано од денот на доставување на елаборатот од извршените детални геолошки истражувања заедно со стручна оценка (ревизија).

(5) Кон барањето за добивање концесија од ставот (1) на овој член се приложува:

- податоци за барателот на концесијата;
- топографска карта во мерка 1:25.000 или 1:50.000 со координати на граничните точки на локацијата на определен простор;

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации за просторот на кој се бара доделување на концесија за експлоатација, изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности;

- елаборат за извршените детални геолошки истражувања, и

- студија за оправданост на концесијата.

(6) По доставување на барањето органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(7) На увидот од став (5) на овој член присуствува и лице овластено од барателот на концесијата за експлоатација, кој го потпишува и записникот од извршениот увид.

(8) По спроведување на дејствијата од ставовите (5) и (6) на овој член, само во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетските и металичните минерални сировини, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на заштитата на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството, водите, како и од други органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(9) Во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетски и металични минерални сировини, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини по службена должност во рок 15 дена бара мислење и од единицата односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барање за доделување на концесија.

(10) Органите од ставовите (8) и (9) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(11) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во став (10) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите

од областа на минералните сировини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во став (10) да ја информира Владата.

(12) Во случајот од став (11) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(13) Доколку и по истекот на определениот рок од став (12) на овој член, не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(14) По истек на рокот од ставот (13) на овој член во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на енергетски и металични минерални сировини, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог одлука за доделување на концесија за експлоатација.

(15) По спроведување на дејствијата од ставовите (5) и (6) на овој член во случај кога е поднесено барање за доделување на концесија за експлоатација на неметалични минерални сировини, архитектонско-украсен камен и минерални, термоминерални и термални води, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог одлука за доделување на концесија за експлоатација.

Член 43

Доделување на концесија за експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), собирен кварц

(1) Концесија за експлоатација на песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), собирен кварц се доделува врз основа на барање од сопственикот на земјиштето на кое се наоѓаат.

(2) Барањето за концесија за експлоатација од ставот (1) на овој член се поднесува до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(3) Кон барањето за добивање на концесија од ставот (1) на овој член се приложува:

- податоци за барателот на концесијата;
- топографска карта во мерка 1:5.000 со координати на граничните точки на локацијата на определен простор;

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации за просторот на кој се бара доделување на концесија за експлоатација, изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности, и

- студија за оправданост на концесијата.

(4) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од осум дена сметано од денот на приемот на барањето од ставот (2) на овој член со решение ќе ја одбие истата, ако:

- не ја приложи документацијата од ставот (3) на овој член, и

- на просторот за кој е поднесено барање за доделување на концесија е веќе доделена дозвола за детални геолошки истражувања или концесија за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го одбие барањето за доделување на концесија од став (2) на овој член, во рок од 15 дена врши увид на самото место и составува записник од извршениот увид.

(7) На увидот од ставот (5) на овој член присуствува и лице овластено од барателот на концесијата за експлоатација, кој го потпишува и записникот од извршениот увид.

(8) По спроведување на дејствијата од ставовите (6) и (7) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена по службена должност бара мислење од органите на државната управа надлежни за работите од областа на заштитата на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, земјоделството, шумарството, водите, како и од други органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област.

(9) Покрај органите од став (8) на овој член, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини по службена должност во рок 15 дена бара мислење и од единицата односно единиците на локалната самоуправа на чија територија е поднесено барање за доделување на концесија.

(10) Органите од ставовите (8) и (9) на овој член се должни своето мислење да го дадат во рок од 15 дена, сметано од денот на приемот на барањето.

(11) Доколку органите на државната управа надлежни за работите од областа на животната средина и просторното планирање, заштитата на културното наследство, транспортот и врските, шумарството и водостопанството, земјоделството, како и од другите органи на државната управа надлежни за работите од соодветната област нема да дадат мислење во рокот определен во ставот (10) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет дена, сметано од истекот на рокот утврден во ставот (10) да ја информира Владата.

(12) Во случајот од ставот (11) на овој член Владата ќе го задолжи надлежниот министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од соодветната област во рок три дена да достави соодветно мислење.

(13) Доколку и по истекот на определениот рок од ставот (12) на овој член, не се достави соодветно мислење, се смета дека е дадено позитивно мислење по однос на доставеното барање за давање на мислење.

(14) По истек на рокот од ставот (13) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 15 дена до Владата да достави предлог одлука за доделување на концесија за експлоатација.

Член 44

Концесија за експлоатација на друг вид на минерални сировини на ист простор и ограничувања за доделување на концесија за експлоатација

(1) Концесија за експлоатација може да се додели и за друг вид на минерални сировини на простор на кој веќе е доделена концесија за експлоатација на минерални сировини, под услов да не се нарушува нормалната експлоатација на минералните сировини за кои претходно е доделена концесија за експлоатација.

(2) Постапката за доделување на концесија за експлоатација на друг вид на минерални сировини од ставот (1) на овој член се спроведува согласно со одредбите на член 41 од овој закон.

(3) Во случај кога се работи за минерални сировини кои се неделиви во процесот на нивната експлоатација од минералните сировини што се предмет на веќе доделената концесија за експлоатација и се наоѓаат на истиот простор, концесија за експлоатација може да му се додели на постојниот имател на концесијата и за тие минерални сировини.

(4) Постапката за доделување на концесија за експлоатација во случаите од ставот (3) на овој член се спроведува согласно со член 42 од овој закон.

(5) Во случај кога се работи за техногени минерални сировини кои се наоѓаат на простор на кој е доделена концесија за експлоатација, а создадени пред доделувањето на концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да даде согласност на иницијативата за отпочнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања.

(6) Меѓусебните права и обврски концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини и идниот концесионер за детални геолошки истражувања односно експлоатација на техногени минерални сировини ќе ги уредат со меѓусебен договор.

(7) Владата може да донесе одлука за одбивање на иницијативата односно барањето за концесија за експлоатација во следните случаи:

- јавниот интерес ја исклучува експлоатацијата на минералната сировина на локацијата на бараниот простор за концесија, и

- доколку со експлоатацијата на минералните сировини би се предизвикало нарушување на пазарот или би се создале услови за создавање на доминантна позиција на пазарот на минералната сировина за која се бара доделување на концесија, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 1, 2, 3 и 4 од овој закон.

(8) За одлуката од став (1) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена го известува подносителот на барањето односно иницијативата за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини.

(9) Против одлуката од ставот (1) на овој член може да се поведе управен спор.

Член 45

Одлука за доделување на концесија за експлоатација

(1) Одлука за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини ја донесува Владата на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(2) Одлуката за доделување на концесија за експлоатација, покрај елементите утврдени во член 37 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство, задолжително треба да ги содржи и следните одредби:

- видот на минералната сировина;
- површина на просторот на кој се доделува концесијата за експлоатација, дефиниран со координати;
- должности на носителот на концесијата во поглед на санацијата и рекултивацијата на земјиштето што е деградирано од рудничките активности и
- други услови определени со тендерската документација и поднесената понуда.

(3) Одлуката за доделување на концесија се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 46

Договор за концесија за експлоатација на минерални сировини

(1) Врз основа на одлуката за доделување на концесијата за експлоатација на минерални сировини, концедентот и концесионерот склучуваат договор за концесија за експлоатација на минерални сировини.

(2) Во име на концедентот, договорот за концесија за експлоатација на минерални сировини го склучува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, сметано од денот на влегување во сила на одлуката за доделување на концесијата.

(3) Договорот за концесија за експлоатација на минерални сировини содржи одредби утврдени согласно Уредбата за содржината на договорот за воспоставување на јавно приватно партнерство и договорот за концесија на добра од општ интерес.

(4) Договорот за концесија за експлоатација има статус на извршна исправа.

(5) Примерок од договорите за концесија за експлоатација на минерални сировини, како и анексите на договорите за концесија за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, ги доставува до Државниот инспекторат за техничка инспекција, Државниот инспекторат за животна средина, Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија и Управата за јавни приходи.

Член 47

Пренос на концесија за експлоатација

(1) Концесијата за експлоатација може да се пренесува само во целост.

(2) Владата донесува одлука со која дава согласност за пренос на концесијата за експлоатација на минерални сировини, под истите услови под кои е доделена концесијата што се пренесува.

(3) Со преносот на концесијата, новиот концесионер ги стекнува правата и обврските кои произлегуваат од издадените дозволи и одобренија од надлежните органи, во смисла на овој или друг закон, а кои што се поврзани со експлоатацијата на минералните сировини кои се предмет на концесијата за експлоатација.

(4) За преносот на концесијата концедентот и концесионерот склучуваат договор за пренос на концесијата.

Член 48

Согласност во случај на статусни измени

(1) Во случај на присоединување, спојување и поделба на концесионерот потребно е добивање на претходна согласност од концедентот.

(2) За добивање на согласноста од ставот (1) на овој член, концесионерите се должни за намерата за присоединување, спојување и поделба да достават барање до концедентот.

(3) Концедентот согласноста од ставот (1) на овој член ја дава во писмена форма во рок од 30 дена сметано од денот на доставување на барањето.

(4) Доколку концедентот констатира дека со статусните измени кои се предвидуваат ќе настапи состојба со која ќе се наруши целта за која е доделена концесијата, концедентот ќе донесе одлука со која ќе го одбие предметното барање.

(5) Против одлуката од ставот (4) на овој член незадоволната странка може да поведе правен спор.

Член 49

Согласност за пренос на удели или акции

(1) Преносот на удели или акции кај субјектот кој што ги извршил деталните геолошки истражувања и поднел барање за доделување на концесија за експлоатација, како и на концесионерот на кој му е доделена концесија за експлоатација на минерални сировини кои поединечно или во збир би довеле до промена на управувачкиот пакет во друштвото, не може да се изврши без претходна писмена согласност на концедентот.

(2) За добивање на согласноста од ставот (1) на овој член, концесионерот е должен за намерата која поединечно или во збир би довела до промена на управувачкиот пакет во друштвото да достави барање за добивање на согласност.

(3) Концедентот согласноста од став (1) на овој член ја дава во писмена форма во рок од 30 дена сметано од денот на доставување на барањето.

(4) Доколку концедентот констатира дека промената на управувачкиот пакет во друштвото ќе доведе до состојба со која ќе се наруши целта за која е доделена концесијата, концедентот ќе донесе одлука со која ќе го одбие предметното барање.

(5) Против одлуката од став (4) на овој член незадоволната странка може да поведе правен спор.

(6) Претходна писмена согласност од ставот (1) на овој член не е потребна во случај кога правото на сопственост на акциите или уделите од ставот (1) на овој член се стекнува по пат на наследување во согласност со Законот за наследување, како и во случај кога се работи за акционерски друштва кои котираат на берза.

(7) Во случајот од став (6) на овој член, концесионерот е должен во рок 15 дена од настанатата промена која поединечно или во збир довела до промена на управувачкиот пакет во друштвото, да го извести органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 50

Престанок на важење на концесијата за експлоатација

(1) Концесијата за експлоатација на минерални сировини престанува да важи во случај на:

- истекот на рокот за периодот на кој била доделена концесијата;
- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концедентот;
- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концесионерот, и

- стечај или ликвидација на концесионерот.

(2) Во случаите на престанок на важење на концесијата од ставот (1) на овој член престануваат да важат сите дозволи, решенија и одобренија непосредно сврзани со концесијата за експлоатација.

(3) Во случаите на престанок на важење на концесијата за експлоатација од став (1) алинеи 1 и 4 на овој член, Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини донесува одлука за престанок на важење на концесијата за експлоатација.

(4) Одлуката за од ставот (3) на овој член се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

Член 51

Еднострано раскинување на концесијата за експлоатација на минерални сировини од страна концедентот

(1) Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија за експлоатација во случај кога:

- концесионерот ќе го пренесе предметот на концесија за експлоатација на минерални сировини на друг концесионер без согласност на концедентот;

- кај концесионерот ќе настапи состојба на присоединување, спојување и поделба без добиена писмена согласност од концедентот;

- ќе се изврши пренос на акции или удели кај концесионерот на кој му е доделена концесија за експлоатација кои поединечно или во збир би довеле до промена на управувачкиот пакет во друштвото без претходна писмена согласност на концедентот на начин утврден со овој закон;

- концесионерот ќе го издаде предметот на концесија под закуп;

- концесионерот ќе отпочне со експлоатација на минералните сировини пред да добие дозвола за експлоатација;

- концесионерот не постапил по изречените мерки во постапката на надзор согласно со закон;

- концесионерот не поднесе барање за издавање на дозвола за експлоатација во рокот од членот 54 став (1) на овој закон;

- концесионерот не започнал со експлоатација на минералните сировини во рокот определен со членот 54 став (2) од овој закон, освен во случај на настанување на виша сила;

- концесионерот не ги платил концесиските надоместоци за доделената концесија на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- концесионерот не извршил геодетско снимање и не изготвил геодетски елаборат со пресметка на откопаните колични на минерални сировини или пак геодетскиот елаборат не го доставил до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во текот на две години последователно;

- концесионерот не достави извештај за извршеното тестирање на експлоатационите објекти за експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 од овој закон во текот на две години последователно,

- концесионерот не доставува вистинити податоци за содржината на минералните сировини во концентратите односно металите кои се добиваат во процесот на нивна преработка;

- концесионерот прекинал со изведување на рударските работи подолго од една година, и

- концесионерот не се придржувал кон решенијата и мерките во однос на заштитата на животната средина утврдени со прописите од областа на животната средина.

(2) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува одлука за еднострани раскин на договорот за концесија за експлоатација на минерални сировини.

(3) Одлуката за еднострани раскин на договорот за концесија се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) Врз основа на одлуката од став (2) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, го известува концесионерот за едностраното раскинување на договорот за концесија за експлоатација.

(5) Против одлуката од ставот (2) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

(6) Поведувањето на управниот спор од став (5) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

(7) Во случај на еднострани раскин на договорот за концесија за експлоатација од став (1) на овој член, концесионерот е должен да ги плати достасаните концесиски надоместоци, како и надоместокот за користење на просторот.

Член 52

Еднострано раскинување на концесијата за експлоатација на минерални сировини од страна концесионерот

(1) Концесионерот може еднострано да го раскине договорот за концесија во случај кога:

- концедентот не ги извршува обврските кои произлегуваат од договорот;

- концедентот извршил битна повреда на одредбите од договорот или на законите и прописите што се применуваат на договорот, и

- концесионерот нема економски интерес за натамошно извршување на концесијата за експлоатацијата.

(2) Во случај на еднострани раскин на договорот за концесија за експлоатација од став (1) алинеја 3 на овој член, концесионерот е должен да ги плати достасаните концесиски надоместоци, како и надоместокот за користење на просторот.

(3) Во случај на еднострани раскин на договорот за концесија за експлоатација од став (1) алинеја 3 на овој член, кога е истечена една третина од периодот за кој е доделена концесијата за експлоатација, концесионерот е должен да го плати само надоместокот за достасаните концесиски надоместоци.

(4) Барање за еднострани раскин на договорот за концесијата се поднесува до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(5) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува одлука за еднострани раскин на договорот за концесија за експлоатација на минерални сировини од страна на концесионерот.

(6) Одлуката за еднострани раскин на договорот за концесија од страна на концесионерот се објавува во „Службен весник на Република Македонија“.

(7) Врз основа на одлуката од став (5) на овој член, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена, го известува концесионерот за едностраното раскинување на договорот за концесија за експлоатација.

(8) Против одлуката од ставот (6) на овој член, незадоволната странка може да поведе управен спор.

(9) Поведувањето на управниот спор од став (8) на овој член не го одлага извршувањето на одлуката.

Глава 2

ДОЗВОЛА ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 53

Дозвола за експлоатација на минерални сировини

(1) Со експлоатација на минерални сировини и изведување на рударски работи може да се започне откако концесионерот ќе добие дозвола за експлоатација на минерални сировини.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Дозволата за експлоатација се издава со рок на важење кој не може да биде подолг од рокот на важење на концесијата за експлоатација.

(4) Дозвола за експлоатација се издава за истиот вид на минерални сировини за кои и е доделена концесијата за експлоатација.

Член 54

Рок за поднесување на барање за издавање на дозвола за експлоатација и рок за започнување со експлоатација

(1) По склучување на договорот за концесија за експлоатација, концесионерот е должен да поднесе барање за издавање на дозвола за експлоатација во рок од:

- четири години за енергетски и металични минерални сировини;

- една година за техногени минерални сировини, неметалични минерални сировини, архитектонско-украсен камен, минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO_2 и

- шест месеци за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), собирен кварц.

(2) По издавањето на дозволата за експлоатација, концесионерот е должен да започне со експлоатација на минералните сировини во рок од:

- три години за енергетски и металични минерални сировини;

- две години за техногени минерални сировини, неметалични минерални сировини, архитектонско-украсен камен, минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO_2 и

- шест месеци за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирен кварц.

Член 55

Барање за издавање на дозвола за експлоатација

(1) Барање за издавање на дозвола за експлоатација го поднесува концесионерот до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини

(2) Кон барањето од став (1) на овој член се приложува:

- доказ за решени имотно правни односи во делот на земјиштето на кое ќе се врши експлоатација на минерални сировини, освен во случај кога се работи за подземна експлоатација во услови кога експлоатацијата нема влијание на површината;

- геодетски елаборат за посебни намени со катастарки индикации изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности;

- главен рударски проект за експлоатација на минералните сировини кои се предмет на концесијата заедно со ревизија (стручна) оценка на истиот;

- решение за одобрување на студијата за оценка на влијанието врз животната средина или решение за одобрување на елаборатот за оценка на влијанието врз животната средина;

- план за управување со отпад;

- сообраќајна согласност за приклучок за јавен пат, освен за минералните сировини од член 4 став (2) алинеја 6 од овој закон,

- дозвола за користење на вода и/или дозвола за испуштање на вода која ја издава надлежниот орган на државната управа надлежен за управување со води, доколку е потребно издавање на таква дозвола кое го утврдува надлежниот орган на државната управа надлежен за управување со води, и

- доказ за мерење на експлоатираната и продадена количина на минерална сировина, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 на овој закон.

(3) Формата и содржината на барањето од став (1) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од 30 дена, сметано од денот на приемот на барањето за издавање на дозвола за експлоатација да ја издаде дозволата за експлоатација.

(5) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од ставот (4) на овој член не ја издаде дозволата за експлоатација, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена да поднесе барање до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да ја издаде дозволата за експлоатација.

(6) Формата и содржината на барањето од став (5) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(7) Кон барањето од став (5) на овој член подносителот на барањето поднесува и копија на барањето од став (1) на овој член.

(8) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (5) на овој член да ја издаде дозволата или да донесе решение со кое барањето од ставот (1) на овој член е одбиено.

(9) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не ја издаде дозволата во рокот од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(10) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (9) на овој член да изврши надзор во надлежниот орган на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(11) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од десет работни дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(12) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучил во рокот од ставот (11) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе одлучи по поднесеното барање во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(13) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (12) на овој член, инспекторот ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител.

(14) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (10) на овој член, подносителот на барањето во рок пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат.

(15) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (13) на овој член, и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на подносителот на барањето согласно со стваовите (10) и (11) на овој член и/или не поднесе пријава согласно со ставот (13) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(16) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (15) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот.

(17) Во случај на ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(18) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно ставот (15) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од три работни дена.

(19) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи во рокот од ставот (13) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(20) Постапката пред Управниот суд е итна.

(21) Примерок од дозволата за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини доставува до Државниот инспекторат за техничка инспекција, Државниот инспекторат за животна средина, Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија и Управата за јавни приходи.

(22) Планот за управување со отпад од став (2) алинеја 5 на овој член не го приложуваат концесионерите кои вршат експлоатација на:

- песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации) и собирен кварц,
- сите видови на глини и
- минерални, термоминерални и термални води и минерални води и гас CO₂.

Член 56

Одбивање на барањето за издавање на дозвола за експлоатација

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини со решение ќе го одбие барањето од член 55 став (1) на овој закон, ако:

- барањето за издавање на дозвола за експлоатација не е поднесено во рокот определен со член 54 од овој закон, и
- барањето не ја содржи документацијата утврдена во членот 55 став (2) на овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 57

Содржина на дозволата за експлоатација на минерални сировини

Дозволата за експлоатација на минерални сировини особено ги содржи следните податоци:

- за концесионерот;
- за рокот на важење на дозволата за експлоатација;
- за минералните сировини што се предмет на експлоатација;
- за големината, границите и положбата на експлоатационото поле;
- катастарски податоци за земјиштето на просторот за коешто е издадена дозволата;

- главниот рударски проект за експлоатација на минералните сировини;
- планот за управување со отпадот од минерални сировини, и
- за други податоци определени со закон и договорот за концесија.

Член 58**Престанок на важење на дозволата за експлоатација**

Дозволата за експлоатација на минерални сировини престанува да важи со:

- престанок на важење на концесијата за експлоатација,
- престанок на функционалноста на експлоатационите објекти за кои е издадена и
- истекување на рокот на важност на дозволата за експлоатација.

Член 59**Дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект**

(1) Изведување на рударски работи и објекти во постојните рудници за отворање и експлоатација на минерални сировини на нови хоризонти, ревири, изработка на нови извозни, ветрени и истражни окна, битно изменет метод на откопување, реконструкција на рударски објекти и нови одлагалишта кои не се опфатени со главниот рударски проект, санирање на големи свлечишта, измени во поглед на рекултивирањето на земјиштето од главниот рударски проект, како и други работи, се врши врз основа на дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член се издава само на просторот на кој е издадена дозволата за експлоатација, дефиниран со главниот рударски проект каде што се и утврдени и границите и положбата на експлоатационото поле, освен за нови одлагалишта кои се поставуваат во рамките на просторот на кој е доделена концесијата за експлоатација.

(3) Дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект се издава врз основа на барање од концесионерот, односно имателот на дозволата за експлоатација при што е должен да приложи:

- дополнителен рударски проект заедно со стручна оцена (ревизија),
- ажуриран план за управување со отпад од минерални сировини и
- доказ за решени имотно правни односи во делот на земјиштето на кое ќе се постави одлагалиштето со геодетски елаборат за посебни намени со катастарски индикации изработен од трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности, само во случај кога се бара издавање на дозвола за изведување на рударски проекти според дополнителен рударски проект за поставување на одлагалиште.

(4) Формата и содржината на барањето од став (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(5) Дозволата од ставот (1) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 30 дена сметано од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рокот од ставот (4) на овој член не ја издаде дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена да поднесе барање до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да ја издаде дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект.

(7) Формата и содржината на барањето од став (6) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(8) Кон барањето од ставот (6) на овој член подносителот на барањето поднесува и копија на барањето од ставот (3) од овој член.

(9) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесувањето на барањето од ставот (6) на овој член до писарницата на функционерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини да ја издаде дозволата или да донесе решение со кое барањето од ставот (6) на овој член е одбиено.

(10) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не ја издаде дозволата во рокот од ставот (9) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(11) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (10) на овој член да изврши надзор во надлежниот орган на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(12) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од десет работни дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го одобри или одбие барањето и да го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(13) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучил во рокот од ставот (12) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кој министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ќе одлучи по поднесеното барање во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање.

(14) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (13) на овој член, инспекторот ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител.

(15) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (11) на овој член, подносителот на барањето во рок пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат.

(16) Директорот на Државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (14) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето на подносителот на барањето согласно со ставовите (11) и (12) на овој член и/или не поднесе пријава согласно ставот (14) од овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во надлежниот орган дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(17) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (16) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот.

(18) Во случај на ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(19) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (16) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од три работни дена.

(20) Доколку министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини не одлучи во рокот од ставот (14) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(21) Постапката пред Управниот суд е итна.

(22) Дозволата од ставот (1) на овој член содржи податоци за барателот, за просторот за кој се издава дозволата, дополнителниот рударски проект за изведување на рударски работи заедно со ревизија (стручна оценка) на истиот и образложение за причините за нејзино издавање.

(23) Примерок од дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, доставува до Државниот инспекторат за техничка инспекција, Државниот инспекторат за животна средина, Агенцијата за катастар на недвижности на Република Македонија и Управата за јавни приходи.

Член 60

Престанок на важење на дозволата за изведување на дополнителни рударски работи

Дозволата за изведување на дополнителни рударски работи престанува да важи со престанок на важење на концесијата за експлоатација, престанок на функционалноста на експлоатационите објекти за кои е издаде-

на и со истек на рокот на важност на дозволата за експлоатација и дозволата за изведување на дополнителни рударски работи според дополнителен рударски проект.

Член 61

Спојување или припојување на концесии

(1) Во функција на рационално и економично истражување или експлоатација на минерални сировини, може да се врши спојување или припојување на две соседни концесии во случај кога концесиите се простираат на исто наоѓалиште за ист тип на минерална сировина.

(2) На концесионерот му се дава можност да ги спои концесиите за експлоатација доколку се работи за ист сопственик и ист вид на минерална сировина.

(3) Периодот на траење на концесијата ќе се зема од најкраткиот рок од двете концесии.

(4) Одлука за спојување или припојување на концесии донесува Владата.

(5) Барање за спојување или припојување на концесии поднесуваат концесионерите.

(6) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 8 дена врши увид на локалитетот за кој е поднесено барање за спојување или припојување на концесии, за што се составува записник.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во рок од 15 дена од доставувањето на барањето за спојување или припојување на концесии до Владата доставува образложен предлог за спојување или припојување на концесии.

(8) По разгледување на образложениот предлог од ставот (4) на овој член, Владата донесува одлука за спојување или припојување на концесии.

(9) По донесување на одлуката од став (2) на овој член, концедентот и концесионерите односите ги уредуваат со договор или анекс на договорот за концесија.

Глава 3

СТРУЧНА ПОДГОТОВКА И РУДАРСКИ РАБОТИ

Член 62

Стручна подготовка

(1) Лицата кои вршат работи на изведување на рударски работи, односно експлоатација на минерални сировини, покрај општите услови утврдени со закон, треба да ги исполнуваат и посебните услови за стручната подготовка и оспособеност за вршење на одделни работи од став (2) на овој член.

(2) Работа на одделни работни места во правното или физичкото лице кое врши изведување на рударски работи односно експлоатација на минерални сировини, може да ја вршат лица кои ги исполнуваат и следниве услови, и тоа за:

- раководител на рудник со површинска експлоатација или одреден негов дел, рударски факултет насока површинска експлоатација или општа насока и најмалку три години работно искуство во структурата;

- раководител на рудник со подземна експлоатација или одреден негов дел, рударски факултет насока подземна експлоатација или општа насока и најмалку пет години работно искуство во структурата;

- раководител на површински коп при експлоатација на минерални сировини, глина, собирен кварц, песок и чакал чија вкупна моќност на слојот на минералната сировина, вклучувајќи ја и раскривката не поминува повеќе од четири метри во длабочина, средно техничко училиште (рударска, геолошка, градиешна насока и слично),

- раководител на објектите за преработка на минерални сировини, рударски факултет насока преработка на минерални сировини (ги опфаќа досегашните насоки: "подготовка на минерални сировини", како и "минерална технологија или преработка на минерални сировини") или општа насока и најмалку три години работно искуство во струката;

- раководител на електромашинска, односно машинска служба или градежна служба, кој врши работи за потребите на правното или физичкото лице кое врши експлоатација на минерални сировини соодветен факултет и најмалку две години работно искуство во струката;

- раководител во јама и објектите за експлоатација и преработка на минерални сировини средно техничко училиште, рударска насока и најмалку три години работно искуство на работа на такви или слични објекти;

- раководител на служба за техничка сигурност и заштита при работа рударски факултет или факултет за заштита при работа и работно искуство од две години во јама или површински коп;

- надзорник во јама средно техничко училиште, рударска или геолошка насока и најмалку две години работно искуство во струката;

- надзорник на површинскиот коп, објектите за преработка на минерални сировини средно техничко училиште од рударска струка и

- работник на самостоен јамски мерач, односно мерач на површинските копови средно техничко училиште, геодетска насока и најмалку две години работно искуство во струката.

(3) За изведување на рударските работи, концесионерот е должен да организира спроведување на обука на работниците за стручно оспособување за самостојно и безбедно вршење на своите работи и проверка пред стручна комисија, формирана од страна на концесионерот.

(4) Работи на минирање можат да вршат лица кои се стручно оспособени за такви работи и кои ги исполнуваат условите пропишани со Законот за заштита од експлозивни материи и имаат положено испит за проверка на нивната оспособеност, пред стручна комисија формирана од страна на концесионерот.

(5) На испитот за проверка на стручната оспособеност за изведување на работи за минирање од ставот (4) од овој член учествува и државниот рударски инспектор, заради увид при спроведувањето на испитот.

(6) Заради обучување, а по одобрение на раководителот на рудникот, работниците кои се обучуваат можат да вршат работа на минирања под постојан надзор на палителот на мини.

Член 63

Техничко водење и надзор на изведувањето на рударски работи

(1) При изведување на рударските работи, како и при преработката на минералните сировини концесионерот е должен да обезбеди технички надзор на изведувањето на тие работи според рударските проекти, техничките прописи и нормативи како и според прописите за заштита при работа, безбедност и здравје.

(2) За технички надзор на изведување на рударски работи при површинска експлоатација може да биде назначено лице кое е рударски инженер од соодветната рударска насока и поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(3) За технички надзор на изведување на рударски работи при подземна експлоатација може да биде назначено лице кое е рударски инженер од соодветната рударска насока и поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(4) За технички надзор на изведување на рударски работи при преработка на минерални сировини може да биде назначено лице кое е рударски инженер од соодветната рударска насока и поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(5) За технички надзор не може да биде назначен раководителот на рудник со површинска експлоатација, раководителот на рудник со подземна експлоатација, раководителот на објектите за преработка на минерални сировини.

(6) Лицето назначено за технички надзор води евиденција во книгата за водење технички надзор од извршениот технички надзор.

(7) Формата и содржината на книгата за водење технички надзор како и начинот на вршење на техничкиот надзор ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа задолжен за работите од областа на минералните сировини.

Член 64

Геодетско снимање и рударски мерења

(1) Заради правилна експлоатацијата на минерални сировини, концесионерот е должен да врши геодетско снимање или рударски мерења.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минералните сировини е должен еднаш годишно во периодот од 15 септември до 15 декември во тековната година да изврши геодетско снимање и да изготви геодетски елаборат со пресметка на откопаните количини на минерални сировини, во кој прецизно ќе се дефинираат количините на откопаната количина на минерални сировини и периодот во кој тоа е извршено, а најдоцна до 31 јануари во тековната година за претходната година геодетскиот елаборат да го достави до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 од овој закон и собирниот кварц.

(3) Концесионерот е должен до Државниот инспекторат за техничка инспекција да достави примерок од геодетскиот елаборат од став (2) на овој член.

(4) Геодетското снимање од ставот (2) на овој член го вршат трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности.

(5) Концесионерот кој врши експлоатација на минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 од овој закон, е должен еднаш годишно да изврши тестирање на експлоатационите објекти и примерок од извештајот од извршените тестирања на експлоатационите објекти да достави до Државниот инспекторат за техничка инспекција.

(6) Формата и содржината на извештајот од ставот (5) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(7) Заради правилно вршење на деталните геолошки истражувања со рударски работи и експлоатација на минерални сировини, во зависност од видот на минерални сировини кои се предмет на експлоатација, концесионерот е должен да врши рударски мерења и да изготвува рударски планови.

(8) Видот, содржината и начинот на изготвување и чување на рударските планови ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

Член 65

Обврски за известување за експлоатирани количини на минерални сировини

(1) Концесионерите кои вршат експлоатација на минерални сировини се должни еднаш годишно во периодот од 1 до 31 јануари во тековната година за претходната година до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини да достават податоци и пресметка за експлоатирани количини на минерални сировини во тековната година.

(2) Начинот на доставување и содржината на пресметка на експлоатирани количини од став (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Концесионерите кои вршат експлоатација на металични и техногени минерални сировини и кои вршат нивна преработка во облик на концентрат или метал се должни еднаш месечно да доставуваат податоци за содржината на минерални сировини кои се наоѓаат во добиените концентрати или металите до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Концесионерите кои вршат експлоатација на металични минерални сировини, а кои во производниот процес произведуваат злато, се должни истото првенствено да го понудат на продажба на Народната банка на Република Македонија, по пазарни услови и по цена утврдена на Лондонската берза на метали.

(5) Содржината и начинот на доставување на податоците од став (3) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 66

Обврски на концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални сировини

(1) Концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални сировини е должен:

- да ги изведува рударските работи согласно со дозволата за експлоатација и дозволата за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи;

- да врши рударски мерења и да поседува рударски планови за вршење на експлоатација на минералните сировини;

- доколку предмет на концесијата за експлоатација се минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 од овој закон, концесионерот е должен да врши реинјектирање на вишокот на искористената количина на минерална сировина од експлоатационите бунари во примарните водоносни средини, при што концесионерот предходно е должен да изврши детални геолошки истражувања на средината во која ќе се врши реинјектирањето и да изготви соодветна техничка документација за изведба на реинјекциона дупнатица, во која ќе биде утврден и начинот на реинјектирањето;

- да ги спроведува мерките за заштита при работа;
- навремено да презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти;

- да спроведува, на своја сметка, мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон;

- да води евиденција на произведените количини на минерални сировини во пишана форма;

- пред почетокот на експлоатација концесионерот е должен да поседува доказ за мерење на експлоатираната и продадена количина на минерална сировина, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 на овој закон и

- да управува со отпадот на минералните сировини согласно со планот за управување со отпад.

(2) Концесионерот при изведување на рударските работи и вршењето на експлоатација на минерални сировини е должен на локацијата каде што тие се вршат, да има:

- дозвола за експлоатација на минерални сировини и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект;

- рударски планови со ажурирана состојба на изведените рударски работи;

- уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба;

- решение за поставување одговорни лица за раководење при изведувањето на рударските работи и објекти;

- извештаи за извршените периодични прегледи и испитувања на опремата и орудјата за работа заради утврдување на нивната исправност;

- упатства за работа со мерки на заштита при работа за применетиот технолошки процес за експлоатација и преработка на минерални сировини;

- евиденција на произведените количини на минерални сировини во пишана форма и

- друга документација пропишана со овој или со друг закон.

(3) Начинот на водење на евиденцијата од ставовите (1) алинеја 7 и (2) алинеја 8 на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Концесионерот при изведување на рударските работи за експлоатација на минерални сировини е должен да врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви.

(5) Класификацијата и прекатегоризацијата на рудните резерви од ставот (4) на овој член се врши за период од пет години.

(6) Начинот на класификација и прекатегоризација на рудните резерви од ставот (4) на овој член го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(7) Техничките нормативи кои важат за одделни области при изведување на рударските работи од ставот (2) алинеја 1 на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 67

Времено или трајно запирање на рударски работи

(1) Концесионерот е должен временото прекинување на изведувањето на рударски работи при истражување и експлоатација на минералните сировини поради непредвидени геолошки, рударски или економски причини (појава на гас или вода, горски удари, јамски пожари, пореметување на главни патишта за проветрување и одводнување, лизгање на терен и слично) да го пријави на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и Државниот инспекторат за техничка инспекција најдоцна 24 часа по запирање на работите, а во случај на сериозни опасности веднаш.

(2) Ако концесионерот планира временно запирање на работите повеќе од шест месеци во тековната година потребно е најмалку 30 дена пред временото запирање да го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција и да изврши рударски мерења на состојбите, како и дополнување на рударските планови, да направи записник за причините за престанување на работите и за опасностите кои можат да настанат во текот на запирањето и при повторниот почеток на работите. Временото запирање на изведувањето на рударски работи не може да трае подолго од една година.

(3) Концесионерот во периодот на временото прекинување на рударските работи, е должен редовно да ги одржува јамските простории и објекти во стабилна, сигурна и безбедна состојба.

Член 68

Техничкиот преглед на рударскиот објект

(1) Рударскиот објект може да се употребува по извршен технички преглед и врз основа на тоа издадено решение за употреба, само кај рудниците каде што се врши подземна експлоатација на минерални сировини, одлагалиштата, хидројаловиштата како и објектите за преработка на минерални сировини.

(2) Технички преглед на изведените рударски објекти се врши според главниот или дополнителниот рударски проект и тоа на главните рударски простории за отворање и разработка на лежиштето (извозни окна, нископи, вентилациони окна, коси рампи, поткопи, транспортни ходници и централни рудни сипки) и за помошните рударски простории (машински и електро простории, црпни станици, магацини, работилници, складишта на експлозив и ускопи за минување), по барање на концесионерот, од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини. Во комисијата за технички преглед не може да учествува лице кое е вработено кај концесионерот или субјектот што го изготвил рударскиот проект врз основа на кој се изведува рударскиот објект, или

изведувачот на работите на рударскиот објект, како и лице кое вршело стручен надзор над изведбата на рударскиот објект.

(3) Начинот на вршење на техничкиот преглед од ставот (2) на овој член, како и висината на трошоците за вршење на техничкиот преглед во зависност од сложеноста на работите ги пропишува Владата.

(4) Трошоците од ставот (3) на овој член треба да се соодветни на објективно сторените трошоци, а се на товар на концесионерот.

(5) На членовите на комисијата од ставот (2) на овој член кои се од редовите на надворешните членови - експерти и кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок, чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(6) За извршениот технички преглед комисијата изготвува извештај за технички преглед.

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини издава решение за употреба на рударскиот објект во рок од 15 дена од доставувањето на извештајот за техничкиот преглед.

(8) Решение за употреба на рударски објекти може да се издава и sukcesивно.

(9) Против решението од ставот (7) на овој член во рок од 15 дена може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 69

Пробна работа без решение за употреба на рударскиот објект

(1) По исклучок од член 68 на овој закон, концесионерот може да започне со користење на рударскиот објект со пробно работење без решение за употреба на рударскиот објект од членот 68 од овој закон, кога на објектот треба да се извршат претходни испитувања за утврдување на исправноста на постројките и опремата и нивното безбедно работење, проверка на стабилноста на рударскиот објект предвидени во техничката документација, условите за работа, безбедноста на рударскиот објект од пожари, како и други испитувања со кои ќе се потврди подобноста на рударскиот објект за употреба.

(2) Пробното работење може да трае најмногу три месеци, сметано од денот на пуштање во пробна работа на изведениот рударски објект.

(3) Со користење на рударскиот објект со пробно работење без решение за употреба на рударскиот објект, ќе се започне по претходна писмена согласност од страна на државниот рударски инспектор.

Глава 4

РУДАРСКИ ПРОЕКТИ

Член 70

Рударски проекти

(1) Рударски проекти за експлоатација на минерални сировини, изведување на рударски работи и изведба на рударски објекти се:

- главен рударски проект кој се изработува заради изведба на рударски објекти за експлоатација на нови наоѓалишта на минерални сировини, како и одвојување на составните корисни од некорисни делови на минералните сировини преку технолошките фази на преработка на минералните сировини во облик на концентрат, техноген цврст облик или метал;

- дополнителен рударски проект кој се изработува заради изведување на рударски работи и објекти во постојните рудници за отворање и експлоатација на минерални сировини на нови хоризонти, ревири, изработка на нови извозни, ветрени и истражни окна, битно изменет метод на откопување, реконструкција на рударски објекти кои не се опфатени со главниот рударски проект, рестартирање на постојни рудници, новопронајдените резерви на минерални сировини во постојното наоѓалиште и за затворање на рударски објекти, санирање на големи свлечишта, измени во поглед на рекултивирањето на земјиштето од главниот рударски проект, проширување на концесијата за експлоатација, одвојување на составните корисни од некорисни делови на минералните сировини преку технолошките фази на преработка на минералните сировини во облик на концентрат, техноген цврст облик или метал, како и изведување на други работи;

- рударски проект за експлоатација на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂;

- упростен рударски проект кој се изработува заради разработка на одделни делови од главниот, односно дополнителниот рударски проект кој заради прилагодување на условите на лежиштето на минералните сировини кои пред изведувањето на рударските работи не било можно да се предвидат со главниот, односно дополнителниот рударски проект, за помали реконструкции на постојните рударски објекти, а кои битно не ја менуваат концепцијата на главниот, односно дополнителниот рударски проект, и

- проект за изведување на рударски истражни работи кој се изработува во услови кога со проектот за вршење на детални геолошки истражувања се предвидени истражувања со изведба на рударски објекти.

(2) Упростениот рударски проект од ставот (1) алинеа 4 на овој член го одобрува раководителот на рудникот по претходна согласност на службата за заштита при работа во рудникот.

(3) Рударски проекти од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член подлежат на стручна оценка (ревизија).

(4) Содржината на рударските проекти од ставот (1) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

Член 71

Стручна оценка (ревизија) на рударските проекти

(1) Заради проверка и контрола во поглед на пропишаните мерки, стандарди и технички нормативи за заштита при работа, сигурноста на луѓето, на подземните, површинските и соседните објекти и заштитата на животната средина, како и во поглед на примената на современите достигнувања и методи во рударството и другите научни и технички дисциплини над изработените рударски проекти се врши стручна оценка (ревизија).

(2) Стручната оценка (ревизија) на рударските проекти ја врши комисија за ревизија која ја формира концентот.

(3) За членови на оваа комисија може да бидат именувани лица кои поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти.

(4) Комисијата од ставот (2) на овој член се состои од претседател, најмалку двајца членови и секретар. Претседателот и членовите на Комисијата треба да поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини. На претседателот и членовите кои се од редовите на надворешните членови-експерти и кои не се вработени во органите на државната управа за секоја извршена стручна оценка (ревизија) им следува надоместок, кој е на товар на подносителот на барањето за вршење на стручната оценка (ревизија).

(5) Надоместокот од ставот (4) од овој член е приход на Буџетот на Република Македонија.

(6) За ревизија на рударски проекти за експлоатација на минерални, термоминерални, термални води и минерални води и гас CO₂ се именуваат лица кои поседуваат лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини од соодветната рударска област и лица кои поседуваат лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања од соодветната геолошка област.

(7) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува Тарифник со кој се утврдува висината на надоместоките за вршење на стручна оценка (ревизија) на геолошка документација и рударските проекти.

(8) Барање за вршење на стручната оценка (ревизија) поднесува имателот на концесијата за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини.

(9) Начинот на работа на комисијата од став (2) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 72

Ревизиски извештај и ревизиска клаузула

(1) За извршената стручна оценка (ревизија), комисијата од членот 71 став (2) на овој закон, издава ревизиска клаузула и изготвува ревизиски извештај, со кој потврдува дека рударскиот проект е изработен согласно со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон.

(2) Ревизиската клаузула и ревизискиот извештај го потпишуваат претседателот и членовите на комисијата.

(3) Начинот на вршење на стручната оценка (ревизија) на рударските проекти ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Ако стручната оценка (ревизија) на одделни делови од проектот ја извршиле повеќе лица, во ревизиската клаузула мора да биде наведено одделно кои лица над кои делови од рударскиот проект ја извршиле стручната оценка (ревизија).

Член 73

Субјекти за изработка на рударски проекти

(1) Изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини можат да вршат правни лица кои се запишани

во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(2) За добивање на овластувањето од став (1) на овој член, правните лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија мора да имаат вработено најмалку едно лице во редовен работен однос и кое поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(3) Овластувањето од ставот (1) на овој член го издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) За издавање на овластувањето од ставот (1) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за негово издавање.

(5) Доколку кај субјектите од став (2) на овој член, по издавање на овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини се утврди дека не ги исполнуваат условите за издавање на овластувањето, овластувањето за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини престанува да важи.

(6) Лицето кое врши изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини мора да поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини и да е во редовен работен однос.

(7) Носителот на изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини, треба да поседува лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини.

(8) За добивање на лиценцата од ставот (6) на овој член лицето мора да има работен стаж од најмалку три години во областа на изработката на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини и да има положен стручен испит.

(9) Стручниот испит за добивање на лиценца за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини се полага според програмата за полагање на стручен испит пред испитна комисија која ја формира министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини.

(10) На членовите на комисијата од ставот (9) на овој член на надворешните членови - експерти кои не се вработени во органите на државната управа им следува надоместок, чија висина ја определува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини во зависност од реално потребните трошоци за работа на членовите на комисијата.

(11) Лиценцата од став (6) на овој член ја издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(12) За издавање на лиценцата од ставот (6) на овој член се плаќа надоместок во висина на стварно направените трошоци потребни за нејзино издавање.

(13) Поблиските услови и начинот на добивање и одземање на овластувањето и лиценцата за изработка на рударски проекти за површинска и подземна експлоатација и преработка на минерални сировини, формата и содржината на овластувањето и лиценцата, содржината на програмата за полагање на стручниот испит, како и висината на надоместоците за издавање на овластувањето и лиценцата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

ДЕЛ IV

НАДОМЕСТОЦИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕТАЛНИ ГЕОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА И ЗА КОНЦЕСИИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 74

Надоместок за вршење детални геолошки истражувања

(1) Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања на минерални сировини плаќа еднократен надоместок за користење на просторот, а во зависност од видот на минералната сировина определен во концесијата односно дозволата за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Одредбите од став (1) на овој член соодветно се применуваат и во случај на проширување на концесијата за вршење на детални геолошки истражувања.

Член 75

Надоместок за концесија за експлоатација на минерални сировини

(1) Концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини е должен да плаќа:

- годишен надоместок за користење на просторот доделен со концесијата за експлоатација, а во зависност од видот на минералната сировина што е предмет на концесијата за експлоатација и

- надоместок за експлоатирана количина на минерална сировина, предмет на концесијата.

(2) Концесионскиот надоместок заради користење на простор на кој е доделена концесијата за експлоатација на минерални сировини, концесионерот е должен да го плаќа за секоја година поодделно, а на доцна до 31 декември во тековната година.

(3) Плаќањето на концесииските надоместоци за експлоатираната количина на минерални сировини се врши на секои три месеци за продадените количини на минералните сировини од страна на концесионерот, односно концесионерите се должни плаќањето на овие надоместоци да го извршат најдоцна до 15-ти во месецот кој што следи, а по истекот на трите месеци кои служат како основа за пресметка.

Член 76

Утврдување на висина и начин на плаќање на надоместоците

(1) Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, донесува Тарифник во кој ги утврдува висината на надоместоците за

издавање на дозволи концесии за детални геолошки истражувања и концесии за експлоатација на минерални сировини, а во зависност од видот, количината, квалитетот и начинот на преработка на минералната сировина.

(2) Тарифникот од став (1) на овој член, како и евентуалните изменувања и дополнувања на истиот ќе се применуваат од 1 јануари во тековната година, а сметано за тековната година.

(3) Средствата од ставот (1) на овој член се уплатуваат на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

(4) Уплатените средства од ставовите (1) и (2) на овој член се:

- 22% приход на Буџетот на Република Македонија и
- 78% приход на буџетот на општината на чие подрачје се врши концесиската дејност.

(5) Средствата кои согласно со ставот (4) алинеја 1 од овој член се приход на Буџетот на Република Македонија во висина од 4% ќе се користат за рекултивација и враќање во корисна состојба на деградираните простори на кои се вршени геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални сировини.

(6) Во случај кога концесиската дејност се врши на подрачје на повеќе општини, средствата од став (4) алинеја 2 на овој член сразмерно се распределуваат на општините, а во зависност од големината на просторот на кој е доделена концесијата.

(7) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за детални геолошки истражувања на минерални сировини на јавен повик, како почетна минимална цена утврдена од концедентот ќе се смета висината на надоместоците за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини утврдени со тарифникот од став (1) на овој член.

(8) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини со јавен повик, како почетна минимална цена утврдена од концедентот ќе се смета висината надоместоците за користење на просторот на кој се предлага доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини утврдени со тарифникот од ставот (1) на овој член.

(9) Освен почетна минимална цена согласно со ставовите (5) и (6) на овој член, Владата може да утврди и повисока или пониска минимална цена, а во зависност од локалитетот и видот на минералната сировина.

(10) При спроведувањето на постапка за доделување на концесии за детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини на јавен повик, понудувачите мора да приложат гаранцијата за учество во постапката која не може да биде помала од 10% од вредноста утврдена во понудата.

ДЕЛ V

ОГРАНИЧУВАЊЕ НА ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ

Член 77

Ограничување на сопственичкото право

Сопственичките или другите стварни права над земјиштето на кое се вршат детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, може да се одземат или ограничат во случај кога вршењето на деталните геолошки истражувања или експлоатација на минералните сировини е од јавен интерес, под услови утврдени со овој закон и Законот за експропријација.

ДЕЛ VI

БЕЗБЕДНОСТ ПРИ РАБОТА

Член 78

Безбедност и здравје при вршење на геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини

(1) Заради безбедност на животот и здравјето на работниците, концесионерот кој што врши детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини е должен:

- навремено да ги спроведува мерките за безбедност при работа согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа, и

- да ја организира и уреди заштитата при работа со акт согласно специфичните услови и опасности во своите објекти согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа.

(2) При изведување на рударски работи и вршење на надзор, концесионерот мора да обезбеди технички надзор и водење на работите согласно со овој закон и Законот за безбедност и здравје при работа.

(3) Одговорното лице за изведување на рударски работи или лицето кое врши надзор на изведувањето на рударските работи, како и лицата кои вршат надзор на безбедноста при работа, имаат право привремено да го отстранат од вршење на работите, работникот кој извршил повреда на некоја пропишана мерка со која се загрозува личната и колективната сигурност и безбедност.

(4) При изведување на рударските работи, концесионерот мора да обезбеди водење на евиденција во пишана форма за рударски надзор во која се внесуваат мерките на овластените лица на концесионерот кои се однесуваат на безбедноста при работа и здравјето на работниците и службените налози на овластените лица на концесионерот.

(5) Концесионерот кој изведува подземни рударски работи задолжително мора да организира служба за безбедност при работата.

(6) Концесионерот кој управува со инсталација за управување со отпад треба да назначи одговорно лице кое е одговорно за надзор над програмата за спречување на значителни опасности.

(7) Концесионерот кој изведува рударски работи каде што постои опасност од пожар, експлозија, појава на отровни гасови, или пак можности од навлегување на гасови, вода и тиња, мора да организира служба за спасување и служба за против пожарна заштита.

(8) Начинот на организирањето и работата на службата за спасување го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика со согласност на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(9) При изведување на рударски работи, концесионерот мора да превземе и мерки заради безбедност на животот и здравјето на граѓаните, како и безбедност на недвижните и движиите ствари.

(10) Поблиските услови и начинот на спроведување на безбедноста при работа во рударството ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот и социјалната политика со согласност на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(11) Начинот на изработка и содржината на програмата за спречување на значителни опасности ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(12) Работите и задачите што се сметаат за опасни (работи во окна, расчистување на рушевини и слично) можат да се изведуваат само под надзор на стручно лице кое го определува одговорното лице кај концесионерот.

(13) Концесионерот мора пред распоредувањето на работите, односно на работните задачи, работникот да го запознае со прописите и мерките за безбедноста при работа во врска со работите кои ќе ги врши, со опасностите кои можат да настанат при таа работа, како и со организирањето и спроведувањето на безбедносните мерки при работа и да определи работник кој целосно ќе го запознае со правата и обврските во врска со безбедноста при работа и условите за работа.

(14) Движењето на работниците кои се распоредени на работно место во јама како и изведувањето на работните задачи може да се врши само кога се присутни најмалку двајца работници или кога истите можат да остварат непосреден визуелен контакт.

(15) Работникот кој прв пат се распоредува на рударските работи мора постепено, а најмалку 15 дена да се внесува во работата под непосредно раководење и надзор на работник и инструктор определен од работник со посебни овластувања и одговорности.

(16) Работниците кои се распоредени на работно место во јама мораат при нивното прераспоредување на друго работно место на кое не работеле дотогаш да се запознаат со специфичните опасности на новото работно место и со мерките за безбедност при работа и опасностите кои можат да настанат при вршење на работите на кои се распоредуваат.

(17) Работниците кои се распоредени на работно место во површинските погони кои во јамата влегуваат повремено заради извршување на одделни работи, мора да бидат претходно запознати со специфичностите на работата во јама, со сите опасности кои произлегуваат од таквата работа и со мерките за безбедноста при работа на кои мора да се придржуваат.

(18) Работниците кои се распоредени на работно место надвор од јама можат да влегуваат во јама само со писмена дозвола на раководителот на јамата или од него овластено лице.

(19) Секој работник е должен во текот на работата да ги почитува и спроведува пропишаните мерки и постојано да го дополнува и да го усовршува своето знаење од областа за безбедност при работа.

(20) Концесионерот е должен да донесе посебни програми за стекнување, дополнување и усовршување на знаењето за областите за безбедност при работа според видовите на работите, односно работните задачи.

(21) Концесионерот кој ги врши деталните геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини е должен да обезбеди:

- мерки за безбедност и здравје при работа особено со назначување на едно или повеќе стручни лица за безбедност;

- ангажирање на овластена здравствена установа за вршење стручни задачи за здравје при работа;

- донесување на безбедносни мерки против пожар во согласност со посебни прописи;

- донесување мерки за прва помош и евакуација во случај на опасност;

- обука на вработените за безбедно извршување на работата врз основа на сопствена програма;

- обезбедување опрема за лична заштита за вработените и нејзината употреба, доколку преземените безбедносни мерки во работната средина не се доволни;

- вршење повремени прегледи и испитување на работната средина и опрема;

- следење на здравствената состојба на вработните;

- одржување на средствата за работа во исправна состојба, проверување на исправноста и безбедноста за работа со повремени прегледи и испитувања кои ги врши на начин и во рокови пропишани со актот што тој го донесува, односно со упатството на производителот, техничките прописи и стандарди;

(22) Концесионерот не смее да стави во употреба техничка опрема за која не е извршен технички преглед и за која нема издадено решение за употреба, ниту пак вработениот смее да употреби такви средства.

(23) Концесионерот е должен да води евиденција за:

- стручното обучување и оспособување на вработените за безбедна работа,

- извршените прегледи на средствата за работа,

- спроведените испитувања на физичките, хемиските и биолошките параметри,

- штетноста и на микроклимата на работните места,

- претходните и периодичните здравствени прегледи на вработените и

- професионалните болести, заболувањата во врска со работата, повредите при работа и смртните случаи при работата.

Член 79

Обврска за запознавање

(1) Органите на управувањето и раководните работници кај концесионерот се должни да организираат запознавање на сите работници со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи. За таа цел концесионерот е должен еднаш годишно да организира обука на која работниците ќе се запознаат со прописите и техничките мерки за спроведување на планот на одбраната и спасувањето.

(2) Концесионерот е должен еднаш годишно да го проверува познавањето на прописите и мерките за безбедност при работа, како и програмите за спречување на значителни опасности во случај на ненадејни несреќи на работниците со посебни овластувања и одговорности кои вршат надзор, како и други работници со посебни овластувања.

(3) Работниците кои нема да покажат задоволително знаење од прописите и мерките за безбедност при работа, а особено од спроведувањето на програмата за спречување на значителни опасности, не можат понатаму да ги вршат работите, односно работните задачи, се додека со повторно проверување не се утврди дека ги познаваат прописите и мерките за безбедност при работа.

Член 80

Обврска за известување

(1) Секој работник, кој е вработен кај концесионерот што врши детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, е должен веднаш да го известува непосредниот раководител за несре-

ка при работа, потешка повреда при работа, или појава што го загрозува животот на работниците, како и за причините за настанување на истите.

(2) Концесионерот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа по настанот, писмено да го извести државниот инспекторат за техничка инспекција за секој смртен случај, колективна несреќа, тешка телесна повреда и секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа.

ДЕЛ VII

ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И НАДОМЕСТОК НА ШТЕТА

Член 81

Заштита на животната средина

(1) Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања, или експлоатација, како и преработка на минерални сировини е должен да се придржува кон одредбите на овој закон и Законот за животната средина и другите прописи од областа на животната средина и мора да ги спроведува мерките за заштита на животната средина од потенцијалните опасности и штетните влијанија.

Член 82

Надоместок на штета

(1) Штетата сторена при вршење на геолошките истражувања и изведувањето на рударските работи, односно експлоатацијата и преработка на минералните сировини се надоместува во согласност со прописите за надоместок на штета.

Член 83

Санација на околината и отстранување на последиците

(1) Концесионерот кој врши детални геолошки истражувања, или експлоатација, како и преработка на минерални сировини за време на деталните геолошки истражувања, експлоатација и/или преработка на минералните сировини, изведувањето на рударските работи и работи од преработка на минерални сировини, како и по нивното завршување мора да изведе санација на просторот, во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација, кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, како и во согласност со планот за управување со отпад.

(2) Заради рекултивација и враќање во корисна состојба на напуштени деградирани простори на кои се вршени геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални сировини, Владата донесува годишна програма за рекултивација на деградирани простори на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Со годишната програма од став (2) на овој член се утврдуваат напуштените деградирани простори за кои што треба да бидат превземени мерки за рекултивација, начинот на рекултивацијата, висината на потребните средства за рекултивација, како и начинот на управувањето со инсталациите за отпад кои што се последица од експлоатацијата на минерални сировини на лежишта од кои е исцрпена минералната сировина.

(4) Средствата за финансирање на годишната програма од ставот (2) на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија од средствата определени како надоместоци за доделени концесии за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини.

Член 84

Интервенции во концесискиот простор

(1) Преку концесискиот простор, односно експлоатационото поле може да се градат инфраструктурни објекти кои се од јавен интерес без притоа да се наруши експлоатацијата на минерални сировини. Водите кои ќе се појават при изведувањето на рударските работи, концесионерот може да ги употребува за свои технолошки потреби согласно со Законот за водите и прописите донесени врз основа на тој закон. Пред испуштање на отпадните води концесионерот задолжително треба да се прочистат од штетните состојки во согласност со прописите од областа на животната средина.

ДЕЛ VIII

ОТПАД ОД МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

Член 85

Одлагање на отпад од минерални сировини

(1) Концесионерите кои вршат експлоатација и преработката на минерални сировини се должни отпадот кој го создаваат при експлоатација и преработка на минерални сировини да го одлагаат во инсталацијата за отпад.

(2) По исклучок од став (1) на овој член одлагањето на отпадот од минералните сировини не се врши:

- за отпадот што е произведен со истражување и отпадот од работата на каменоломите, но кој не произлегува директно од активноста на каменоломот;
- за отпадот од неметалични минерални сировини (сите видови на глини, собирен кварц);
- при инјектирање на вода и повторно инјектирање на испумпани подземни води; и
- за песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации).

Член 86

Мерки за управување со отпад од минерални сировини

(1) Депонирањето на отпадот кој настанува со експлоатација и преработка на минералните сировини треба да обезбеди:

1. управување со отпадот од минерални сировини без да се загрози човековото здравје и без да се користат процеси или методи што би можеле да и наштетат на животната средина, а особено без ризик по водата, воздухот, почвата, фауната и флората, без предизвикување непријатности со бучава или миризби и без негативни влијанија врз пејзажот или подрачја кои што уживаат посебна заштита согласно со закон,
2. спроведување на потребни мерки за забрана на напуштање, фрлање или неконтролирано складирање на отпад од минерални сировини и

3. преземање на сите мерки од страна на концесионерот на инсталацијата за управување со отпад потребни за да се спречат или да се намалат во најголема можна мера сите негативни влијанија врз животната средина и врз човековото здравје, а кои се резултат од управувањето со отпадот од минерални сировини. Ова вклучува управување на секој вид на инсталација за отпад во текот на работењето и по нејзиното затворање, спречување на големи инциденти кои ја вклучуваат таа инсталација, како и ограничување на последиците од тоа по животната средина и по човековото здравје.

(2) Мерките од став (1) точка 3 на овој член, меѓу другото, треба да почиваат на најдобри достапни техники без пропишување на употреба на одредена техника или посебна технологија, но имајќи ги во предвид техничките карактеристики на инсталацијата за отпад, нејзината географска локација и локалните услови на животна средина.

Член 87

План за управување со отпад од минерални сировини

(1) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација задолжително изработува План за управување со отпад од минерални сировини, заради сведување на минимум, прочистување, обновување и складирање на новонастанатиот отпадот од минералните сировини, имајќи го предвид начелото на одржлив развој.

(2) Целите на Планот за управување со отпад од минерални сировини се:

1. Спречување или намалување на производството на отпад и на неговото штетно влијание, особено имајќи го предвид следново:

- управувањето со отпадот од минерални сировини во фазата на креирање и при изборот на метод што се користи при експлоатацијата и преработка на минералните сировини;

- промените што може да ги претрпи отпадот од експлоатацијата на минералните сировини, во однос на зголемувањето на експлоатираното поле и изложеноста на површински услови;

- враќање на отпадот од минералните сировини во површинските копови и позедмените окна и јами, по експлоатацијата на минералните сировини до степен до кој тоа е технички и економски изводливо и безбедно за животната средина, а во согласност со Законот за животна средина;

- враќање на горниот слој од почвата по затворањето на инсталацијата за отпад од минералните сировини или ако тоа не е практично изводливо, повторна употреба на горниот слој на почвата на друго место, и

- употреба на помалку опасни супстанции за преработка на минералните сировини.

2. Поттикнување на реупотребата на отпадот од минералните сировини преку рециклирање, повторна употреба или негово доведување во употреблива состојба, каде што е тоа безбедно по животната средина согласно со прописите за заштита на животната средина и условите утврдени со овој закон;

3. Обезбедување на краткорочно и долгорочно безбедно складирање на отпадот од минералните сировини, особено со предвидување (уште во фазата на креирање) изградба и управување со инсталацијата за отпад во текот на работењето и по завршувањето на активностите и избирање на дизајн кој:

- обезбедува минимално или воопшто не бара следење, контрола и управување на затворената инсталација за отпад;

- ги спречува или барем ги намалува во најголема можна мера сите долготрајни негативни влијанија, и

- обезбедува долгорочна геотехничка стабилност за сите хидројаловишта или одлагалишта кои се издигнуваат над површината на земјата, која постоела пред почетокот на работата на инсталацијата за управување со отпад.

(3) Содржината на Планот за управување со отпад ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(4) Планот за управување со отпад се разгледува или соодветно се ревидира на секои пет години, во случај на значајни промени во работењето на инсталацијата за управување со отпад може и порано. За сите измени Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација бара согласност од органот на државна управа надлежен за работата во областа на минералните сировини.

(5) Планот за управување со отпад правни може да го изготвуваат правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти.

(6) Ревизија на Планот за управување со отпад може да вршат правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти, но кои не учествувале во неговата изработка.

Член 88

Карактеризација на отпад

Отпадот што се депонира во инсталација за управување со отпад се карактеризира на начин што гарантира долгорочна физичка и хемиска стабилност на структурата на инсталацијата и спречување на значителни опасности. Таму каде што е тоа релевантно и согласно со категоријата на инсталацијата за отпад, карактеризација на отпадот ги вклучува следниве аспекти:

- опис на очекуваните физички и хемиски карактеристики на отпадот што се депонира на краток и на долг рок, особено со преглед на неговата стабилност во или под површината, влијанието на атмосферски и метеоролошки услови, а земајќи го предвид видот на минералот или минералите што се вадат и природата на сите непотребни минерали што се пренесуваат на друго место во текот на операциите на експлоатирање;

- класификација на отпадот според Листа на видови на отпад;

- опис на хемиските супстанции што се користат во текот на прочистување на минералните сировини и нивната стабилност;

- опис на методот на депонирање на отпадот и

- опис на системот на транспортирање на отпадот.

Член 89

Програма за спречување на значителни опасности

(1) Само за инсталациите за управување со отпад од минерални сировини од категорија А утврдени согласно ставот (6) од овој член, концесионерот односно операторот на инсталацијата за управување со отпад изготвува програма за спречување на значителни опасности.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација пред почетокот на работењето со инсталацијата за управување со отпад изработува програмата за спречување на значителни опасности и воспоставува систем за безбедно управување за спроведување на програмата согласно со елементите утврдени во прописот од став (5) на овој член како и внатрешен план за итни случаи, прецизирајќи ги мерките што се преземаат на самата локација во случај на несреќа.

(3) Програмата од став (1) на овој член ги има следниве цели:

- да ги ограничи и да ги контролира инцидентите од големи размери и другите инциденти, со цел за последиците од истите да се сведат на минимум и особено да се ограничи штетата по човековото здравје и по животната средина;

- да се спроведат мерките потребни за заштита на човековото здравје и на животната средина од влијанијата на несреќите од големи размери и од други инциденти;

- да ги пренесат потребните информации до јавноста и до релевантните служби или органи и

- да предвидат санација, обновување и расчистување на животната средина по несреќа од големи размери.

(4) Програмата од став (1) од овој член се ревидира на секои три години и, во случај на потреба се ажурира и за период пократок од три години.

(5) Содржината на програмата за спречување на значителни опасности ја пропишува министерот кој раководе со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(6) Инсталацијата за отпад се класифицира во категорија А, доколку:

- со претходна проценка на опасноста на инсталацијата се констатира пропуст или погрешна изведба како на пример: колапс или напукнување на бараната на хидројаловиштето, може да предизвикуваат големи несреќи од поголем размер, земајќи ги во предвид факторите како што се моменталната или идната големина на инсталацијата, количеството на отпад, локацијата и влијанието на инсталацијата за отпад врз животната средина и

- содржи отпад класифициран како опасен отпад според Листа на видови на отпад.

Член 90

Управување со значителни опасности

(1) При настанување на значителни опасности и последиците кои може да произлезат од управувањето со отпадот од минерални сировини се применуваат прописите од областа на управување со кризи.

(2) Во случај на значителни опасности концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација е должен веднаш да го известат органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи и Државниот инспекторат за техничка

инспекција со сите потребни информации за да се минимизираат последиците по здравјето на луѓето и да се минимизира штетата по животната средина.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи во случај на значителни опасности е должен да осигура дека засегнатата јавност е навремено информирана за сите релевантни прашања кои се однесуваат на здравјето на луѓето и заштитата на животната средина.

Член 91

Критериуми за класификација на инсталациите за отпад

Инсталацијата за отпад се класифицира во категорија А, доколку:

- со претходна проценка на опасноста на инсталацијата се констатира пропуст или погрешна изведба како на пример: колапс или напукнување на бараната на хидројаловиштето, може да предизвикуваат големи несреќи од поголем размер, земајќи ги во предвид факторите како што се моменталната или идната големина на инсталацијата, количеството на отпад, локацијата и влијанието на инсталацијата за отпад врз животната средина или

- содржи отпад класифициран како опасен над одредени граници согласно со Листата на видови на отпад или

- содржи супстанции или препарати класифицирани согласно со Правилникот за начинот на класификација и означување на опасните хемикалии како опасни над одредени граници.

Член 92

Експлоатационо поле

Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минерални сировини пред издавањето на Дозволата за експлоатација ќе изврши точно дефинирање на експлоатационото поле каде се наоѓа отпадот и ќе ги одреди потребните координати, количини и вид на отпадот, како и појдовните карактеристики и особини на истиот и ќе превземе соодветни мерки со цел:

- обезбедување на стабилноста на отпадот од минерални сировини, согласно со член 93 од овој закон;

- спречување на загадување на почвата, површинските и подземните води, и

- обезбедување на следењето на отпадот од минерални сировини согласно со планот за управување со отпад.

Член 93

Изградба и управување со инсталации за отпад од минерални сировини

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини осигурува дека при изградба на нова инсталација за отпад од минерални сировини (во понатамошниот текст: инсталација) или измена на постојна инсталација, концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација ќе обезбеди:

- дозвола за експлоатација на минерални сировини;

- А-интегрирана еколошка дозвола, која ја издава органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина или Б-интегрирана еколошка дозвола, општините на Градот Скопје или градот Скопје, согласно со Законот за животна средина;

- инсталацијата за отпад да е соодветно лоцирана, земајќи ги предвид особено обврските од Законот за животна средина во однос на заштитените области, и геолошките, хидролошките, хидро-геолошките, сеизмичките и геотехничките фактори, и

- инсталацијата е дизајнирана за да ги исполни потребните услови за краткорочно и долгорочно спречување загадување на почвата, воздухот, подземните или површинските води, земајќи ги особено предвид Законот за животна средина и законот за водите, и да обезбеди ефикасно собирање на загадените води и исцедокот во моментот и на начинот наведени во одобрението, како и намалување на ерозијата предизвикана од водата или ветерот, до тој степен до кој е тоа технички возможно и економски исплатливо.

(2) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација, без непотребно одложување и, во секој случај, во рок не подолг од 48 часа, ги известува Дирекцијата за заштита и спасување, Државниот инспекторат за животна средина и Државниот инспекторат за техничка инспекција за настани за кои има изгледи да влијаат врз стабилноста на инсталацијата за отпад од минерални сировини и за сите значителни негативни влијанија врз животната средина откриени по постапките на контрола и следење на инсталацијата.

(3) Концесионерот ја спроведува програмата за спречување значителни опасности при управувањето со отпадот од минерални сировини согласно со членот 89 од овој закон, таму каде што е тоа релевантно и ги следи сите други инструкции од надлежните органи во однос на корективните мерки што е потребно да се преземат.

(4) Концесионерот ги покрива трошоците за мерките што е потребно да се превземат како и за независниот експерт од ставот 6 од овој член.

(5) Најмалку еднаш годишно, концесионерот, врз основа на собраните податоци, доставува извештај до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за сите резултати од следењето за да демонстрира сообразеност со условите за издавање на дозвола за експлоатација и за да ги дополни сознанијата за однесувањето на отпадот и на инсталацијата.

(6) Врз основа на тој извештај, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини може да одлучи дека е потребна верификација од страна на независен експерт.

Член 94

Постапки за затворање и по затворање на инсталациите за отпад од минерални сировини

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за затворање на инсталацијата ако:

- се исполнети условите за затворање дефинирани во Дозволата за експлоатација;

- Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација поднесе барање за затворање до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини;

- органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, врз основа на извештајот од член 93 став 5 од овој закон, или врз ос-

нова на извештај од Државниот инспекторат за животна средина или Државниот инспекторат за техничка инспекција, утврди дека инсталацијата не ги исполнува условите дадени во Дозволата за експлоатација и

- Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација не постапува согласно решението од Државниот инспекторат за животна средина и Државниот инспекторат за техничка инспекција.

(2) Државниот инспектор за животна средина и Државниот инспектор за техничка инспекција пред затворање на инсталацијата ќе:

- извршат инспекциски надзор на инсталацијата,

- ги прегледаат сите извештаи за работата и затворањето на инсталацијата кои ги доставил концесионерот,

- утврди дека почвата на која се наоѓа инсталацијата е санирана.

(3) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација по затворањето на инсталацијата треба да:

- ја надгледува физичката и хемиската стабилност на инсталацијата како би се намалил било каков негативен ефект на животната средина, особено на површинските и подземните води;

- го одржува уредите за мониторинг и мерење во исправна состојба, и

- ги одржува проодни проточните и преливните канали.

(4) Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација по затворање на инсталацијата задолжително:

- го известува органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини за сите настани или случувања што има изгледи да влијаат врз стабилноста на инсталацијата за отпад, како и за сите влијанија врз животната средина откриени со релевантните постапки на контрола и следење;

- ја спроведува постапката за одржување на инсталацијата, и

- ги покрива трошоците за мерките кои се потребни да се преземат.

(5) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини донесува решение за престанок на обврските на концесионерот по затворање на инсталацијата по однос на ставовите (1), (2), (3), и (4) од овој член, при што се зема во предвид видот и времетраењето на опасноста од загадувањето на животната средина во фазата по затворањето.

Член 95

Спречување влошување на состојбата на водата и загадување на воздухот и на почвата

(1) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина осигуруваат дека концесионерот ги презема потребните мерки, стандарди и цели на животната средина, утврдени со овој или друг закон и прописите донесени врз основа на нив, а особено да го спречи влошувањето на тековната состојба на водата, меѓу другото со:

- оценување на можноста за создавање исцедок, вклучително и контаминирана содржина на исцедокот од депонираниот отпад во текот на фазата на работење

и фазата по затворање на инсталацијата за отпад, како и одредување на нивото на водата во инсталацијата за отпад;

- спречување или сведување на минимум на создавањето исцедок и контаминирање на површинските или подземните води и на почвата со отпад и

- собирање и прочистување контаминирана вода и исцедок од инсталација за отпад според соодветен стандард потребен за нивно испуштање.

(2) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина обезбедуваат преземање соодветни мерки за заштита или намалување на емисии на прав и на гасови од страна на концесионерот.

(3) Во случаи во кои, врз основа на оцената на ризиците по животната средина, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, во соработка со Државниот инспекторат за техничка инспекција и Државниот инспекторат за животна средина ќе одлучат дека не е потребно собирање и прочистување на исцедокот или е востановено дека инсталацијата за отпад не претставува потенцијална опасност за почвата, подземните или за површинските води, активностите утврдени во ставот (1) алинеи 2 и 3 од овој член можат, согласно со ситуацијата, да се намалат или да се укинат.

(4) При враќањето на отпадот од експлоатација во јамите за кои ќе се дозволи поплавување по затворањето, без оглед на тоа дали отпадот доаѓа од површинска или од подземна експлоатација, концесионерот ги презема сите потребни мерки за да го спречи или сведе на минимум нарушувањето на состојбата на водата и загадувањето на почвата, согласно со ставовите (1) и (3) на овој член. Концесионерот ги доставува потребните информации до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини и до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина за да обезбеди усогласување со обврските што произлегуваат од Законот за водите.

(5) Во случај кога во рамките на инсталациите за отпад е инсталиран базен кој вклучува присуство на цијанид, концесионерот обезбедува намалување на концентрацијата на слаба киселина од растворен цијанид во базенот до најнизок степен, користејќи ја најдобрата техника што му е на располагање, а во секој случај осигурува дека концентрацијата на цијанид одвои со слаба киселина, во моментот на испуштање на јаловината од местото на обработка на базенот, не надминува 10 ppm за инсталациите за отпад.

(6) Доколку органот на државната управа надлежен за работите од областа на животна средина побара, концесионерот е должен да демонстрира дека нема потреба дополнително да се намалува дозволената концентрација, преку оценка на ризикот, која ги зема предвид посебните услови на локацијата.

Член 96

Финансиска гаранција

(1) Пред доделувањето на дозволата за експлоатација органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини бара потврда за финансиска гаранција која би била доволна за покривање на трошоците за елиминирање на штетните ефекти по животната средина од дозволените дејности без оглед на тоа дали настанале за време или по истекот на дозволата за експлоатација со што:

- треба да се исполнат сите обврски според дозволата за експлоатација вклучувајќи ги и одредбите на фазата по затворањето на инсталацијата, и

- во секој момент постојат веднаш достапни фондови за санација на земјиштето што е зафатено од инсталацијата, како што е опишано во Планот за управување со отпад од минерални сировини, подготвен согласно со прописите од член 87 од овој закон.

(2) Пресметката на финансиската гаранција од став (1) на овој член се врши врз основа на:

- веројатното влијание на инсталацијата врз животната средина, земајќи ги во предвид: категоријата на инсталацијата, карактеристиките на отпадот и идната употреба на рекултивираниот земјиште, и

- проценката која ќе ја спроведат независни правни или физички лица кои се запишани во Централниот регистар, вклучувајќи ги и странските правни лица со подружница запишана во Централниот регистар на Република Македонија и кои поседуваат овластување за изработка на рударски проекти, по однос на потрениите средства за рекултивација на земјиштето.

(3) Висината на финансиската гаранција се приспособува периодично, согласно со работите за рекултивација на земјиштето, кои треба да се извршат на земјиштето зафатено од инсталацијата, опишано во Планот за управување со отпадот од минералните сировини, подготвен согласно со прописот од член 87 од овој закон, но не може да биде помала од една третина од процената на трошоците за операциите на преработка и отстранување на отпадот.

(4) Во случаи кога органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини одобрува затворање на инсталацијата за управување со отпад согласно член 94 став (3) од овој закон, истото му се доставува на концесионерот во писмена изјава, со која го ослободува од обврската за финансиска гаранција од став (1) на овој член, со исклучок на обврските во фазата по затворање од член 94 став (4) од овој закон.

Член 97

Прекугранични влијанија

(1) Во случаи кога инсталацијата за управување со отпад од категорија А би имала прекугранични значајни негативни влијанија врз животната средина и последователни ризици по човековото здравје, или во случаи кога тоа го бара соседна земја за која постојат изгледи дека ќе биде засегната, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини, е должен да ги достави обезбедените информации до другата земја, во исто време кога ги достапни и за нејзините граѓани. Ваквите информации служат како основа за евентуално потребните консултации во рамките на билатералните односи помеѓу двете земји, на реципрочна и еквивалентна основа.

(2) Во рамките на билатералните односи на Република Македонија со други земји, во случаите од став (1) на овој член, се обезбедува достапност на барањата за Дозвола за експлоатација од член 55 од овој закон во текот на одреден временски период и за заинтересираната јавност од други земји за кои постои веројатност да бидат засегнати, за истите да имаат право да дадат свои коментари за барањето пред органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини пред да ја издаде Дозволата за експлоатација.

(3) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини обезбедува дека, во случај на несреќа, која вклучува инсталација за отпад од минерални сировини, информациите што ги доставува Концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини или операторот за управување со отпад од експлоатација до органот на државната управа надлежен за работите од областа на управување со кризи и Државниот инспекторат за техничка инспекција согласно со член 89 став (2) од овој закон веднаш се препраќаат до другата земја за да се помогне во сведување на последиците од несреќата по човековото здравје на минимум и да се оцени и сведе на минимум степенот на реалната и на потенцијалната штета за животната средина.

Член 98

Регистар на затворени инсталации за отпад

(1) Органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини води Регистарот на затворени инсталации за управување со отпад од минерални сировини, вклучително и напуштени инсталации, кои може да предизвикаат сериозни негативни влијанија врз животната средина или имаат потенцијал на кус или на долг рок да прераснат во сериозна закана за човековото здравје или за животната средина.

(2) Составен дел од регистарот на став (1) од овој член е:

- планот за управување со отпад од минерални сировини согласно член 87, и
- податоци за издадените Дозволи за експлоатација од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Формата, содржината и начинот на водење на Регистар на затворени инсталации за управување го пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

Член 99

Учество на јавноста

(1) Информациите содржани во барањето за Дозвола за експлоатација, детали во врска со издавање на Дозвола за експлоатација како и самата Дозвола за експлоатација се објавуваат на Интернет страната на органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(2) Заинтересираната јавност има право на изнесување свои коментари и мислења до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини пред да се издава Дозволата за експлоатација во рок од 15 дена од денот на објавување.

(3) Кога е издадено Дозвола за експлоатација, органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини ја информира засегнатата јавност за содржината на Дозволата за експлоатација;

(4) Чувствителните информации од чисто комерцијална природа, како на пример информациите за деловни односи и компонентите на трошоците и големината на економските резерви на минерални сировини, не се објавуваат.

ДЕЛ IX

НАДЗОР

Член 100 Надзор

(1) Надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши Министерството за економија.

(2) Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон го врши Државниот инспекторат за техничка инспекција преку државни геолошки инспектори, државни рударски инспектори и државни инспектори за електрика во рударството и други инспекциски органи согласно со овластувањата утврдени со овој и друг закон.

(3) Инспекцискиот надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон кои се однесуваат на животната средина го врши Државниот инспекторат за животна средина преку државни инспектори за животна средина.

(4) Надзор над спроведувањето на одредбите на овој закон во однос на вршењето на детални геолошки истражувања и/или експлоатација на минерални сировини без концесија и дозвола за експлоатација на минерални сировини, покрај надлежните инспекциски органи од ставот (2) на овој член врши и Министерството за внатрешни работи.

(5) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор се утврди дека деталните геолошки истражувања или експлоатацијата на минералните сировини се вршат без концесија или дозвола за експлоатација согласно со одредбите од овој закон, предметите и средствата со кои се врши ископ односно експлоатација, транспорт, како и минералната сировина привремено ќе се одземат.

(6) Надзор и контрола над плаќањето на надоместите за вршење на детални геолошки истражувања и за концесија за експлоатација на минерални сировини утврдени согласно овој закон врши Управата за јавни приходи.

(7) Управата за јавни приходи е должна на секои три месеци да доставува извештај за платените концесиски надоместоци за секоја концесија одделно,

(8) Државниот инспекторат за техничка инспекција е должен секој месец до Министерството за економија да доставува извештај за извршените инспекциски надзори.

Член 101

Надлежност и овластување

(1) Државните геолошки инспектори, државните рударски инспектори и државните инспектори за електрика во рударството се овластени да вршат инспекциски надзор над примената на прописите за безбедност при работа при изведба на рударски работи, експлоатација на минерални сировини, преработка на минерални сировини вршење на детални геолошки истражни работи согласно со овој закон и прописите за безбедност при работа.

(2) Државните инспектори за животна средина се овластени да вршат инспекциски надзор над примената на прописите за животна средина.

Член 102

Државен геолошки инспектор

(1) Државниот геолошки инспектор врши непосреден инспекциски надзор над примената на законите, подзаконските акти и другите општи акти и примената на пропишаните стандарди и технички нормативи при геолошките истражувања, а особено дали:

- концесионерот кој што врши детални геолошки истражувања ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;
- субјектот кој врши детални геолошки истражувања на минерални сировини има добиено концесија или дозвола за детални геолошки истражувања на минерални сировини;
- лицето кое ги изведува основните и деталните геолошки истражувања на минерални сировини поседува овластување и ги исполнува условите пропишани со овој и со друг закон;
- се вршат рударски мерења и поседуваат рударски планови за вршење детални геолошки истражувања на минерални сировини со ажурирана состојба на изведените детални геолошки истражувања;
- работите ги изведува согласно со проектот за вршење на основните или детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи;
- концесионерот најмалку еднаш годишно доставува извештај за извршените геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во проектот за геолошки истражувања;
- има книга во која се водат извршените истражни работи за геолошките истражувања;
- има елаборат за уредување на објектите со мерки за безбедност при работа;
- има решение за поставување на овластено лице за водење на работите при вршење на деталните геолошките истражувања;
- има донесено решение за поставување на одговорно лице за надзор и изведување на геолошките истражувања;
- има уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба;
- има извештаи за извршени периодични прегледи и испитувања на опремата и орудијата за работа заради утврдување на нивната исправност;
- има донесено упатства за работа со мерки на безбедност и здравје при работа, и
- поседува документација пропишана со овој или со друг закон.

Член 103

Државен рударски инспектор

(1) Државниот рударски инспектор врши непосреден инспекциски надзор над примената на законите, подзаконските акти и другите општи акти, како и над примената на пропишаните стандарди и технички нормативи за вршење на работите при изведба на рударски работи, експлоатација и преработка на минерални сировини, а особено дали:

- концесионерот ги исполнува условите пропишани со овој и друг закон;
- концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини има добиено концесија за експлоатација на минерални сировини;

- концесионерот има дозвола за експлоатација или дозвола за изведување на рударски работи според дополнителни рударски проекти;

- лицето кое врши техничко водење и надзор ги исполнува условите пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- при изведувањето на рударските работи правилно се применуваат техничките нормативи и стандарди;

- се вршат рударски мерења и поседуваат рударски планови со ажурирана состојба на изведените рударски работи;

- за изведените рударски објекти кои се користат има решение за употреба;

- се спроведуваат мерките за заштита при работа утврдени согласно со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- се почитува обврската за запознавање на работниците со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи;

- навремено се преземаат мерки за безбедност на граѓаните и нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти, безбедност на животната средина и природата, културното наследство како и мерки за рекултивација на земјиштето во согласност со закон;

- концесионерот врши санација на просторот во согласност со договорот за концесија и дозволата за експлоатација;

- води евиденција за произведените количини на минерални сировини на начин утврден со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- врши редовно геодетско мерење на површинскиот коп заради пресметка на откопаните количини на минерална сировина;

- дали доставува известување за известување за експлоатирани количини на минерални сировини на начин утврден со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- има решение за поставување на раководни лица и лица за вршење на техничко водење и надзор при изведувањето на рударските работи и дали истите ги исполнуваат условите за вршење на тие работи;

- има уверенија за стручна оспособеност на работниците за извршување на работите и за нивната здравствена состојба;

- има извештаи за извршени периодични прегледи и испитувања на опремата и орудијата за работа заради утврдување на нивната исправност;

- има упатства за работа со мерки на безбедност и здравје при работа за применетиот технолошки процес за експлоатација и преработка на минерални сировини и

- поседува документација пропишана со овој или со друг закон.

Член 104

Државен инспектор за електрика во рударство

(1) Државниот инспектор за електрика во рударството врши непосреден инспекциски надзор над применувањето и придржувањето на законите, подзаконските акти и другите општи акти, а особено во однос на:

- исполнување на пропишаните стандарди и технички нормативи при работа на електричните уреди и инсталации, како и тоа дали тие со нивната работа го загрозуваат здравјето и животот и имотот на луѓето, животната средина;

- одржување во технички исправна и безбедна состојба на електричните постројки, уреди и инсталации;
- водење на евиденција за техничките карактеристики на опремата, извршените испитувања со видот и датумот на испитувањата, одговорните лица под чиј надзор се вршени испитувањата, утврдената состојба и предложените мерки за функционална исправност и безбедност на објектите, уредите и инсталациите;
- водење на евиденција во посебни контролни книги, испитни протоколи и извештаи за утврдените наоди и констатации од извршените прегледи и испитувања, како и преземените мерки, и
- исполнување на пропишаните услови за стручната подготовка на лицата кои раководаат и ракуваат со електричните постројки, уреди и инсталации.

Член 105

Државен инспектор за животна средина

(1) Државниот инспектор за животна средина врши непосреден инспекциски надзор над применувањето и придржувањето на законите, подзаконските акти и другите општи акти, а особено во однос на тоа да:

- утврди дали инсталацијата поседува Дозвола за експлоатација;
- утврди дали концесионерите кои вршат експлоатација на минерални сировини доставиле годишен извештај до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини за сите резултати од следењето за да демонстрира сообразност со условите на издавање Дозвола за експлоатација и за да ги дополни сознанијата за однесувањето на отпадот и на инсталацијата;
- утврди дали концесионерите кои што вршат експлоатација на минерални сировини назначиле одговорно за надзор над програмата за спречување на значителни опасности;
- врши увид и контрола во податоците од евиденциите за опасен отпад од инсталациите со А - интегрирана еколошка дозвола и за опасен отпад од инсталациите со Б - интегрирана еколошка дозвола;
- врши увид и контрола дали отстранувањето на отпадот ги задоволува условите пропишани со дозволата за експлоатација, вклучувајќи ги и граничните вредности на емисија во воздухот, водата и почвата;
- утврди и други состојби од негова надлежност.

(2) На барање на инспектор за животна средина, овластено лице на Министерството за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

Член 106

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение ќе:

- ги задолжи да изработат и достават годишен извештај до надлежниот орган во рок не подолг од 90 дена;
- ја ограничи или забрани работата на концесионерот кој врши експлоатација на минерални сировини, доколку не поседува ажуриран план за управување со отпад во траење од најмногу 30 дена;
- ја ограничи и забрани работата на концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини доколку собирањето, транспортирањето, третманот, се-

лектирањето, складирањето и преработката на отпадот се врши спротивно на одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

- ја ограничи и забрани работата на концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини, доколку со отпадот се постапува спротивно на одредбите од овој закон во траење од најмногу 30 дена во кој рок треба да се отстранат причините за настанатата состојба;

- ја ограничи или забрани работата на концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини ако немаат назначено лице одговорно за надзор над програмата за спречување на значителни опасности, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

- ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица доколку не вршат мониторинг согласно со одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба, и

- ја ограничи или забрани работата на правните и физички лица доколку не вршат мониторинг согласно со одредбите од овој закон, во траење од 30 дена во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина утврди дека концесионерот кој што врши експлоатација на минерални сировини не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот за животна средина ќе поднесе прекршочна, односно кривична пријава пред надлежен суд.

(4) Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот ќе издаде усна наредба за итно и неопходно отстранување на утврдените недостатоци кои записнички ги констатира во соработка со Државниот санитарно-здравствен инспекторат, како и ќе ги извести и другите надлежни инспектори или други државни органи за утврдените неправилности и ќе побара нивна интервенција.

(5) Ако констатираните неисправности и неправилности од ставот (4) на овој член, претставуваат опасност за загрозување на животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот веднаш ќе ја забрани работата на инсталацијата, објектот, постројката, уредот, како и употреба на средствата и опремата за вршење на дејноста.

(6) Во случаите од ставот (4) на овој член, инспекторот донесува писмено решение во рок од 48 часа од издавањето на усната наредба.

(7) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член инспекторот за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

Член 107

Редовност на инспекциски надзор

(1) Државните геолошки инспектори, државните рударски инспектори и државните инспектори за електрика во рударството се должни да извршат надзор над изведувањето на деталните геолошки истражни работи, односно изведувањето на рударските работи и експлоатацијата на минералните сировини, кај секој концесионер одделно.

(2) Државните рударски инспектори се должни најмалку три пати годишно да вршат контрола на содржината на металични и техногени минерални сировини во концентратите од кои се добиваат.

(3) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор во случајот од став (2) на овој член државниот рударски инспектор констатира дека концесионерот несоодветно ја прикажува содржината на металични и техногени минерални сировини во концентратите од кои се добиваат и за така утврдената состојба не превземе соодветни мерки, ќе се смета дека државниот рударски инспектор сторил потешка повреда на службената должност.

Член 108

Констатации и наоди

(1) За секој извршен инспекциски надзор инспекторот е должен да состави записник за констатираните наоди, неисправности и неправилности и да му го предаде на одговорното лице во правното или физичкото лице кај кое е извршен инспекцискиот надзор.

(2) Ако констатираните неисправности и неправилности претставуваат опасност за безбедноста на луѓето и имотот, инспекторот со решение ќе наложи мерки за отстранување на тие недостатоци во рок од 30 дена од денот на донесувањето на решението.

(3) Ако и во рокот од ставот (2) на овој член констатираните неисправности и неправилности не се отстранат тогаш инспекторот ќе го забрани изведувањето на деталните геолошки истражувања, изведбата на рударските работи и експлоатацијата на минералните сировини, во тој дел од рудникот или во целиот рудник.

Член 109

Запирање на геолошките истражувања

Државниот геолошки инспектор со решение ќе ги запре натамошните геолошки истражувања кога:

- деталните геолошки истражувања се вршат без концесија или дозвола за детални геолошки истражувања;

- деталните геолошки истражувања не се вршат според проектната документација, а таквите истражувања ја доведуваат во прашање стабилноста на објектот и безбедноста на животот и здравјето на луѓето, сообраќајот, соседните објекти и животната средина и природата, и

- изведувањето на работите при основните или деталните геолошки истражувања се вршат спротивно на одредбите од овој закон.

Член 110

Запирање на рударските работи

Државниот рударски инспектор со решение ќе ги запре натамошните рударски работи на рударскиот објект или на определено работно место кога:

- експлоатацијата, изведувањето на рударските работи, односно изградбата на објектот и постројката се врши без дозвола или решение;

- експлоатацијата, изведувањето на рударските работи, односно изградбата на објектот или постројката не се врши според техничката документација врз основа на која е издадена дозволата за експлоатација, односно градба, а таквата експлоатација, односно градбата ја доведува во прашање стабилноста на објектот, безбедноста на животот и здравјето на луѓето, сообраќајот, соседните објекти и животната средина и природата, и

- отстапувањето на вршењето на работите се врши спротивно на одредбите од овој закон.

Член 111

Запирање на изведба и користење на електрични инсталации и уреди

Државниот инспектор за електрика во рударството со решение ќе ја запре натамошната изведба или користење на електричните уреди и инсталации кога:

- изведбата на објектот или постројката се врши без дозвола или решение;

- изведувањето, односно изградбата на објектот или постројката не се врши според техничката документација врз основа на која е издадено одобрението за градба, и

- електричните уреди и инсталации не се во согласност со пропишаните услови за безбедно ракување и користење со истите.

Член 112

Забрана за изведување на работи

Ако при вршењето на инспекцискиот надзор се утврди дека лицата кои раководаат или ракуваат со објектите, уредите, постројките и инсталациите, не ги исполнуваат условите утврдени со овој и прописите донесени врз основа на овој закон, инспекторот ќе донесе решение со кое ќе го забрани вршењето на тие работи.

Член 113

Жалба и извршување на решение

(1) Против решението донесено од инспекторот со кое се определува управна мерка, може да се изјави жалба до министерот за економија во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението, ако со одлагањето на извршувањето на решението би настанала непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, имотот, животната средина и природата.

Член 114

Обврски за преземање на дејствија

(1) Доколку при вршење на инспекцискиот надзор е утврдено дека е сторен прекршок или кривично дело, инспекторот мора веднаш да поднесе барање за поведување на прекршочна или кривична постапка.

(2) Доколку за утврдениот прекршок или кривично дело од ставот (1) на овој член државниот инспектор не поднесе барање за поведување на прекршочна или кривична постапка, ќе се смета дека истиот сторил потешка повреда на работната должност.

Член 115
Самостојност при вршење на инспекциски надзор

(1) Државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството работите на инспекцискиот надзор и преземањето мерки за кои е овластен со овој или со друг закон го вршат самостојно и водат евиденција за извршените контроли и прегледи.

Член 116
Обврска за известување и давања на податоци

(1) Лицата кои подлежат на инспекциски надзор, се должни во секое време да му овозможат на државниот инспектор да влезе во сите работни простории, на него во барање да му дадат известување и податоци во врска со надзорот, да зема изјава од одговорните лица, да сослушува сведоци, да зема мостри, а по потреба да користи и услуги од стручни организации и лица.

(2) Ако во текот на инспекцискиот надзор е потребно да се извршат испитувања (анализи или вештачења) од страна на соодветна стручна организација, трошоците за испитувањата ги надоместува лицето кај кое е извршен инспекцискиот надзор, во случај кога со правосилно решение ќе се утврди дека резултатите од овие испитувања не се во согласност со закон и други прописи донесени врз основа на закон.

(3) Лицата од ставот (1) на овој член мора да му ја стават на увид сета техничка и друга документација, да му обезбедат увид во технолошкиот процес, увид на соодветните сертификати и атести.

(4) Заради правилно утврдување на локацијата на вршењето на детални геолошки истражувања или експлоатација на минерални сировини, како и во однос утврдување на количините на експлоатираните минерални сировини, како и во други случаи кога е тоа неопходно, државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството може да наредат да се изврши геодетско снимање, како и пресметка на откопани количини на минерални сировини.

(5) Геодетското снимање, како и пресметката на откопани количини на минерални сировини ја вршат трговци поединци - овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи кои ги исполнуваат условите од Законот за катастар на недвижности.

(6) Трошоците за геодетското снимање од став (4) на овој член паѓа на товар на субјектот над кој се врши инспекциски надзор.

Член 117
Привремено одземање на премдети, средства и минерална сировина

(1) Во случај кога при вршење на инспекциски надзор од страна на државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството, како и овластените лица во Министерството за внатрешни работи ќе се утврди дека се врши експлоатација на минерални сировини без за тоа да е издадена концесија односно дозвола за експлоатација, предметите, средствата со кои се врши ископ односно експлоатација, транспорт, како и мине-

ралната сировина кои привремено се одземени се предаваат на привремено чување согласно Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка.

(2) За извршеното примопредавање се составува записник.

Член 118
Преземање на недоложни мерки

(1) Државниот геолошки или рударски инспектор, како и државниот инспектор за електрика во рударството е должен веднаш на самото место да ги испита причините при смртен случај, колективна несреќа и тешка телесна повреда, како и да нареди мерки кои без одлагање мора да се преземат.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член, државниот инспектор до надлежните органи е должен веднаш и во најкраток рок да поднесе извештај со мислење за причините и условите под кои се случила несреќата.

Член 119
Едукација

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството утврди дека е сторена неправилност за првпат утврдена во членовите 122 став (1) алинеи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7, 123 став (1) алинеи 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18, 124 став (1) алинеи 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 и 18, 125 став (1) алинеи 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 и 24 и 126 став (1) алинеи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 должен е да состави записник во кој ќе ја утврди сторената неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или субјектот каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за техничка инспекција, односно органот кој го извршил инспекцискиот надзор, во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за еден или за повеќе субјекти.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или субјектот над кој се спроведува едукација не се јави на едукацијата, ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или субјектот над кој се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши, ќе се смета дека е едуциран по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството при спроведувањето на инспекцискиот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку државниот геолошки инспектор, државниот рударски инспектор или државниот инспектор за електрика во рударството при спроведувањето на повторниот инспекцискиот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, поднесува барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежниот суд.

(9) Државниот инспекторат за техничка инспекција, односно органот којшто го извршил инспекцискиот надзор и којшто ја организирал и спровел едукацијата, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини.

(10) Министерството за економија - Државниот инспекторат за техничка инспекција за извршените контроли изготвува квартални извештаи и ги објавува на интернет страницата на Министерството за економија на унифициран квартален преглед.

ДЕЛ X

ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 120

(1) Глоба во износ од 20.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши детални геолошки истражувања на енергетски, метални и/или техногени минерални сировини без доделена концесија или дозвола за детални геолошки истражувања;

- пред започнувањето со вршење на детални геолошки истражувања не обезбеди писмена согласност за земјиштето каде што се вршат деталните геолошки истражувања;

- во рок од 120 дена по завршувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини не достави елаборат од извршени детални геолошки истражувања;

- го попречува државниот геолошки инспектор во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор;

- не постапува по извршното и конечно решение на државниот геолошки инспектор;

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеца ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) алинеа 1 и 2 на овој член може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои се вршени геолошките истражувања.

(4) Глоба за прекршок во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 121

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши детални геолошки истражувања на неметални минерални сировини, архитектонско украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц и минерални, термоминерални и термални води, без доделена концесија или дозвола за детални геолошки истражувања;

- не достави извештај од извршените научни и проспекциски истражувања;

- во рок од 120 дена по завршување на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не достави елаборат од извршените детални геолошки истражувања и

- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини не го достави проектот за вршење на детални геолошки истражувања.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеца ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) алинеа 2 на овој член може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои се вршени геолошките истражувања.

(4) Глоба за прекршок во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 122

(1) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- врши изработка, изведување и надзор на геолошки истражувања без овластување за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања;

- депонира штетни, радиоактивни и други опасни и отпадни материи во напуштените рударски објекти во кои се вршеле геолошки истражувања;

- при вршењето на деталните геолошки истражувања се откријат и други видови на минерални сировини освен оние за кои е доделена концесија за детални геолошки истражувања, а истите не се опфатени со елаборатот од извршените детални геолошки истражувања и соодветно прикажани по квалитет и квантитет;

- врши научни и проспекциски истражувања без да достави известување;

- не ги спроведува мерките за безбедност и здравје при работа согласно со овој или со друг закон и

- работите при геолошките истражувања не ги изведува согласно со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, стандардите и техничките нормативи со кои е регулирано изведувањето на такви работи.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од две години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице.

(4) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(5) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се казни и одговорното лице во правното лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 123

(1) Глоба во износ од 50.000 до 250.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на енергетски, метални и техногени минерални сировини, ако:

- експлоатацијата ја врши надвор од експлоатационото поле дефинирано со главниот рударски проект;

- ако врши експлоатација на новооткриени неметални минерални сировини, архитектонско украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации и минерални, термоминерални и термални води без да му е доделна концесија и дозвола за експлоатација;

- не изврши геодетско мерење и не достави известување во рок, на начин и под услови утврдени со овој закон;

- не води евиденција на произведените количини на минерални сировини на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон;

- концесионерот не доставува вистинити податоци за содржината на минералните сировини во концентратите односно металите кои се добиваат во процесот на нивна преработка;

- не постапува по извршното и конечно решение на државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството;

- го попречува инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор;

- експлоатацијата ја врши спротивно на одобрените рударски проекти;

- при вршење на експлоатација не ги изведува рударските работи согласно со дозволата, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи;

- изведува рударски работи и објекти во постојните рудници кои не се опфатени со главниот рударски проект, а без дополнителен рударски проект и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект;

- техничкото водење и надзор го врши лице без да ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- при експлоатацијата не спроведува мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон;

- не изведе и не изведува санација на просторот во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, договорот за концесија и дозволата за експлоатација;

- врши складирање на штетни, опасни, радиоактивни и отпадни материјали во напуштените простори и копови;

- не постапува по планот за управување со отпад;

- не врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон и

- при изведување на рударските работи не обезбеди техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти, техничките прописи, како и според прописите за безбедност при работа.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеци ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои е сторен прекршокот.

(2) Глоба во износ од 20.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 124

(1) Глоба во износ од 15.000 до 30.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на неметални минерални сировини, архитектонско украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц, минерална вода и гас CO₂ и минерални, термоминерални и термални води, ако:

- експлоатацијата ја врши надвор од експлоатационото поле дефинирано со главниот рударски проект;

- врши експлоатација на новооткриени неметални минерални сировини, архитектонско украсен камен, песок и чакал кои не се наоѓаат на коритата и бреговите на површинските водни тела (водотеци, езера и акумулации), сите видови на глини и собирен кварц, минерална вода и гас CO₂ и минерални, термоминерални и термални води без да му е доделна концесија и дозвола за експлоатација;

- не изврши геодетско мерење и не достави известување во рок, на начин и под услови утврдени со овој закон;

- не води евиденција на произведените количини на минерални сировини на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- не постапува по извршното и конечно решение на државниот рударски инспектор и државниот инспектор за електрика во рударството;

- го попречува инспекторот во вршењето на инспекцискиот надзор и не му ја стави на увид потребната документација за вршење на тој надзор;

- не постави мерни инструменти за мерење на протокот на експлоатираните количини на минерална, термоминерална и термална вода на начин утврден со овој закон и прописите донесени со врз основа на овој закон.

- експлоатацијата ја врши спротивно на одобрените рударски проекти;

- при вршење на експлоатација не ги изведува рударските работи согласно со дозволата, стандардите и техничките нормативи кои важат за изведување на тие работи;

- изведува рударски работи и објекти во постојните рудници кои не се опфатени со главниот рударски проект, а без дополнителен рударски проект и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект;

- ако техничкото водење и надзор го врши лице без да ги исполнува условите утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- при експлоатацијата не спроведува мерки за заштита на животната средина и природата и културното наследство, како и мерки за рекултивација на земјиштето согласно со закон;

- не изведе и не изведува санација на просторот во согласност со проектот за вршење на детални геолошки истражувања, проектот за санација кој е составен дел од главниот или дополнителниот рударски проект, договорот за концесија и дозволата за експлоатација;

- врши складирање на штетни, опасни, радиоактивни и отпадни материјали во напуштените простори и копови;

- не постапува по планот за управување со отпад;

- не врши класификација и прекатегоризација на рудните резерви на начин и под услови утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

- при изведување на рударските работи не обезбеди техничко водење и надзор на изведувањето на рударските работи според рударските проекти, техничките прописи, како и според прописите за безбедност при работа, и

- не врши реинјектирање на водата, доколку истото е предвидено со дозволата за експлоатација и одобрените рударски проекти.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеца ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Покрај прекршочната санкција на лицата од ставот (2) на овој член, за дејствијата од ставот (1) може да се изрече посебна прекршочна мерка одземање на предмети со кои е сторен прекршокот.

(4) Глоба за прекршок во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок за дејствијата од ставот (1) на овој член и за одговорното лице во правното лице и за тоа ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

Член 125

(1) Глоба во износ од 5.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на минерални суровини ако:

- изврши пренос на концесијата спротивно на одредбите на овој закон;

- ја даде концесијата под закуп;

- кај концесионерот се изврши пренос на уделите или акциите кои поденично или во збир довеле до промена на управувачката структура;

- стави во употреба средства за работа кои не се прегледани и испитани за безбедно работење, односно ако не се исправни за безбедна работа таквите средства за работа;

- веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа по настанот, писмено не го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција за секој смртен случај, колективна несреќа и секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа;

- при вршењето на деталните геолошки истражувања се откријат и други видови на минерални суровини освен оние за кои е доделена концесија за детални геолошки истражувања, а истите не се опфатени со елаборатот од извршените детални геолошки истражувања и соодветно прикажани по квалитет и квантитет;

- навремено не презема мерки за безбедност на граѓаните, нивниот имот, сообраќајот и соседните објекти;

- во рок од 15 дена пред започнувањето на деталните геолошки истражувања до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните суровини не достави проект за вршење на детални геолошки истражувања;

- најдоцна 24 часа по запирање на работите, а во случај на опасна појава, веднаш не го пријави на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните суровини и Државниот инспекторат за техничка инспекција за временото прекинување на изведувањето на рударски работи при истражување и експлоатација на минералните суровини поради непредвидени геолошки, рударски или економски причини (појава на гас или вода, горски удари, јамски пожари, пореметување на главни патишта за проветрување и одводнување, лизгање на терен и слично);

- планира времено запирање на работите повеќе од шест месеци, а не го извести Државниот инспекторат за техничка инспекција во определениот рок и не изврши рударски мерења на состојбите, како и дополнување на рударските планови и не направи записник за причините за престанување на работите и за опасностите кои можат да настанат во текот на запирањето и при повторниот почеток на работите;

- не изготви дополнителен рударски проект во согласност со одредбите од овој закон доколку не продолжи со експлоатација на минералните суровини по определениот рок;

- пушти во употреба рударскиот објект без извршен технички преглед и издадено решение за употреба, како и без добиена писмена согласност од државниот рударски инспектор;

- при изведување на рударски работи не преземе мерки заради заштита на животот и здравјето на граѓаните, како и безбедност на недвижните и движните работи;

- инфраструктурните објекти (пат, далновод и друго) кои поминуваат низ концесискиот простор ги уништува и загрозува и го оневозможува нивното користење од страна на други лица;

- не ги спроведува мерките за безбедност при работа согласно со овој закон;

- при вршењето на детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални суровини не организира, уреди и не спроведува навремено мерки за безбедност при работа;

- при изведување на рударските работи не обезбеди водење на евиденција во пишана форма за техничко водење и надзор;

- при изведба на подземни рударски работи не организира служба за безбедност при работата;

- не организира служба за спасување и служба за против пожарна заштита при изведување на рударски работи каде што постои опасност од пожар, експлозија, појава на отровни гасови, или пак можности од навлегување на гасови, вода и тиња;

- во периодот на временото прекинување на рударските работи не ги одржува јамските простории и објекти во стабилна, сигурна и безбедна состојба;

- пред распоредувањето на работите, односно на работните задачи, работникот со кој засновал работен однос не го запознае со прописите и мерките за безбедност при работа во врска со работите кои ќе ги врши, со опасностите кои можат да настанат при таа работа, како и со организирањето и спроведувањето на безбедносните мерки при работа и не определи работник кој целосно ќе го запознае со правата и обврските во врска со безбедноста при работа и условите за работа;

- работникот кој првпат се распоредува на рударските работи постепено, а најмалку 15 дена не се внесува во работата под непосредно раководење и надзор на работник и инструктор определен од работник со посебни овластувања и одговорности;

- работниците кои се распоредени на работно место во јама при нивно прераспоредување на друго работно место не се запознати со специфичностите на работата со специфичните опасности на новото работно место и со мерките за безбедност при работа и опасностите кои можат да настанат при вршење на работите на кои се распоредуваат;

- работниците кои се распоредени на работно место во површинските погони кои во јамата влегуваат повремено заради извршување на одделни работи, претходно не се запознати со специфичностите на работата во јама, со сите опасности кои произлегуваат од таквата работа и со мерките за безбедност при работа на кои мора да се придржуваат;

- средствата за работа не ги одржува во исправна состојба, не ја проверува нивната исправност и безбедност за работа со повремени прегледи и испитувања на начин и во рокови пропишани со актот што тој го донесува, односно со упатството на производителот, техничките прописи и стандарди;

- не организира запознавање на сите работници со прописите и мерките за безбедност при работа, како и со мерките за спроведување на плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи и за таа цел еднаш годишно не организира обука;

- еднаш годишно не изврши проверка на познавањето на прописите и мерките за заштита при работа, како и плановите за одбрана и акциите за спасување во случај на ненадејни несреќи на работниците со посебни овластувања и одговорности кои вршат надзор, палител на мини, како и други работници со посебни овластувања.

(2) Покрај глобата за дејствијата од ставот (1) на овој член, на правното лице може да му се изрече и прекршочна санкција привремена забрана на вршење одделна дејност. Траењето на забраната не може да биде пократко од шест месеца ниту подолго од три години, како и дејноста чие вршење му се забранува на правното лице.

(3) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице и ќе му се изрече прекршочна санкција забрана на вршење професија, дејност или должност во траење од една до пет години.

(4) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член и доколку при вршењето на геолошките истражувања и експлоатацијата на минералните сировини не го известат непосредниот раководител за несреќа при работа, потешка повреда при работа или појава што го загрозува животот на работниците, како и за причините за настанување на истите.

Член 126

(1) Глоба во износ од 3.000 до 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице кое врши експлоатација на минерални сировини, ако:

- до органот на државната управа надлежен за работите од областа на минералните сировини најмалку еднаш годишно не доставува извештај за извршените детални геолошки истражувања согласно со динамиката утврдена во проектот за вршење на детални геолошки истражувања;

- на просторот за вршење на деталните геолошки истражувања ја нема предвидената документација;

- на местото каде што се изведуваат рударските работи и врши експлоатација на минерални сировини ја нема утврдената документација;

- лицата кои вршат работи на одделни работни места не ги исполнуваат условите за стручна подготовка;

- работниците кои се распоредени на работно место надвор од јама влегуваат во јама без дозвола на раководителот на јамата или од него овластено лице, и

- не донесе посебни програми за стекнување, дополнување и усовршување на знаењето за областите за безбедност при работа според видовите на работите, односно работните задачи.

(2) Со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност за прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на физичко лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

ДЕЛ XI

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 127

(Член 127 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Постапките за доделување на концесии за детални геолошки истражувања за кои е поднесена иницијатива за отпочнување на постапка за доделување на концесија за детални геолошки истражувања ќе се продолжат согласно со одредбите од овој закон.

Член 128

(Член 128 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Концесионерите на кои им е доделена за концесија за детални геолошки истражувања, ќе продолжат да ги вршат деталните геолошки истражувања согласно одредбите од Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 129

(Член 129 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Концесионерите кои ги завршиле деталните геолошки истражувања, а кои не поднеле барање за доделување на концесија за експлоатација до денот на влегување во сила на овој закон, постапката за доделување на концесија за експлоатација ќе ја продолжат согласно одредбите од овој закон.

Член 130

(Член 130 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Започнатите постапки за вршење на стручна оцена (ревизија) на геолошката документација и рударските проекти ќе се завршат согласно Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) и прописите донесени врз основа на тој закон.

Член 131

(Член 131 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

(1) Овластувањата за изработка на геолошка документација издадени врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе продолжат да важат во рок од шест месеци, сметано од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) По истекот на рокот од став (1) на овој член, издадените овластувања престануваат да важат.

Член 132

(Член 132 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

(1) Овластувањата за изработка на рударски проекти врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе продолжат да важат во рок од шест месеци, сметано од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) По истекот на рокот од став (1) на овој член, издадените овластувања престануваат да важат.

Член 133

(Член 133 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12 и Член 56 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 93/13)

Започнатите постапки за доделување на концесија за експлоатација на минерални сировини ќе се завршат согласно Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 134

(Член 134 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12 и Член 57 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 93/13)

Лицата на кои им е издадена лиценца за изработка на геолошка документација врз основа на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11), се должни во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за издавање на лиценца за изработка на геолошка документација, изведување и надзор на геолошки истражувања согласно со одредбите на овој закон.

Член 135

(Член 135 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Започнатите постапки за издавање на дозвола за експлоатација и дозвола за изведување на рударски работи според дополнителен рударски проект ќе се завршат согласно со Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 136

(Член 136 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12 и Член 58 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 93/13)

(1) Издадените одобренија за експлоатација согласно Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) и издадените дозволи за експлоатација согласно Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) ќе се сметаат како дозволи за експлоатација и важат до истекот на рокот до којшто и се издадени.

(2) Концесинерите од став (1) на овој член во рок од две години од денот на влегување во сила на овој закон се должни до органот на државната управа надлжен за работите од областа на минералните сировини да достават план за управување со отпад од минерални сировини и финансиска гаранција од член 96 од овој закон.

(3) Доколку концесионерите во рокот од ставот (2) на овој член не достават план за управување со отпад од минерални сировини и финансиска гаранција, Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија.

Член 137

(Член 137 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

(1) Концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација и одобрение за експлоатација по дополнителен рударски проект до денот на влегувањето во сила на Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99) но кои не поднеле барање за издавање на дозвола за експлоатација се должни да поднесат барање за издавање на дозвола за експлоатација во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Доколку концесионерите во рокот од ставот (1) на овој член не поднесат барање за издавање на дозвола за експлоатација, договорите за концесија престануваат да важат.

Член 138

(Член 138 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Во случај кога концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација согласно со Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002), но кои нема да отпочнат со експлоатација во рок од три месеци од денот на влегување во сила на овој закон, Владата на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини ќе донесе одлука за едностран раскин на договорот за концесијата за експлоатација.

Член 139

(Член 139 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12 Член 5 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 25/13 и Член 59 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 93/13)

(1) Концесионерите кои имаат склучено договори за концесија за експлоатација на минерални сировини согласно Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) се должни га усогласат предметните договори со одредбите од овој закон во рок две години од денот на влегување во сила на овој закон, освен во однос на големината на просторот на кој е доделена концесијата за експлоатација и периодот на важност на концесијата.

(2) Усогласувањето од став (1) на овој член ќе се изврши со склучување на нов договор за концесија за експлоатација.

Член 140

(Член 140 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Одредбите на член 97 од овој закон ќе отпочнат да се применуваат со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 141

(Член 141 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Регистарот од прописите утврден во член 98 став (1) од овој закон ќе стане достапен за јавноста од 1 јануари 2015 година.

Член 142

(Член 142 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Одредбите од овој закон кои се однесуваат на доделување на концесија за детални геолошки истражувања и експлоатација на минерални сировини со електронска аукција ќе почнат да се применуваат во рок една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 143

(Член 143 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

(1) Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на влегувањето во сила на подзаконските акти од ставот (1) на овој член ќе се применуваат подзаконските акти утврдени во Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 144

(Член 144 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12 и Член 60 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 93/13)

(1) Концесионерите на кои им е издадено одобрение за експлоатација согласно Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ број 18/99 и 29/2002) или дозвола за експлоатација согласно Законот за минералните сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11) се должни во рок една година од денот на влегувањето во сила на овој закон до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини да достават доказ за мерење на експлоатираната и продадена количина на минерална сировина, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 на овој закон.

(2) Доколку концесионерите од став (1) на овој член до органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на минералните сировини, не достават доказ за поставен или за користење на соодветен мерен инструмент за мерење на експлоатираната и продадена количина на минерална сировина, освен за минералните сировини од членот 4 став (2) алинеја 6 на овој закон, Владата еднострано ќе го раскине договорот за концесија.

Член 145

(Член 145 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 136/12)

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престанува да важи Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/07, 88/08, 52/09, 6/10, 158/10, 53/11 и 136/11).

Член 146

(Член 6 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ број 25/13)

(1) Концесионерите на кои им е одземена концесијата за експлоатација заради спроведување на Просторниот план на регионот на заштитените зони на изворот Рашче („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/02) во периодот до 2008 година, можат во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон да поднесат барање за добивање на нова концесија за експлоатација на минерална сировина на друг локалитет.

(2) Постапката за доделување на концесијата за експлоатација од ставот (1) на овој член ќе се спроведе согласно член 42 од Законот за минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 136/12).

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**3235.**

Врз основа на член 53 став (8) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2006, 24/2007, 103/2008, 67/2010, 24/2012, 80/2012 и 155/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 18.9.2013 година, донесе

УРЕДБА**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА УРЕДБАТА ЗА НАЧИНОТ НА ДАВАЊЕ НА УСЛУГИТЕ НА ВОЗДУХОПЛОВНА НАВИГАЦИЈА КАКО И ПОСЕБНИТЕ УСЛОВИ ВО ОДНОС НА ПОТРЕБНИОТ ПЕРСОНАЛ, ОПРЕМАТА И ДРУГИТЕ ПОСЕБНИ УСЛОВИ НЕОПХОДНИ ЗА БЕЗБЕДНО И УРЕДНО РАБОТЕЊЕ****Член 1**

Во Уредбата за начинот на давање на услугите на воздухопловна навигација како и посебните услови во однос на потребниот персонал, опремата и другите посебни услови неопходни за безбедно и уредно работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 114/2008 и 117/2009) Прилогот бр.1 се заменува со нов Прилог бр. 1 кој е составен дел на оваа Уредба.

Член 2

Во Прилог бр. 2, Анекс II во точката 3.1.1 по зборовите: "(SMS)" се додаваат зборовите: „во согласност со Анекс 19 на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство“.

Член 3

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува од 14 ноември 2013 година.

Бр.41-6220/1
18 септември 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р Зоран Ставрски, с.р.

ПРИЛОГ I

1004R0549 – МК – 04.12.2009 – 001.001 – 1

► В РЕГУЛАТИВА (ЕЗ) Бр. 549/2004 на ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ**од 10 март 2004 година,****за утврдување на рамка за создавање на единствено европско небо****(рамковна Регуллатива)****(Текст со важност за ЕЕО)**

(Сл. весник L 96, 31.3.2004 год., стр. 1)

Изменета и дополнета со:

Службен весник

	Бр.	страница	дата
► M1 Регуллатива (ЕЗ) Бр. 1070/2009 на Европскиот парламент и на Советот од 21 октомври 2009	L 300	34	14.11.2009

▼В

РЕГУЛАТИВА (ЕЗ) Бр. 549/2004 на ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ

од 10 март 2004 година,

за утврдување на рамка за создавање на единствено европско небо

(рамковна Регулатива)

(Текст со важност за ЕЕО)

ЕВРОПСКИОТ ПАРЛАМЕНТ И СОВЕТОТ НА
ЕВРОПСКАТА УНИЈА,Имајќи го предвид Договорот за основање на (3)
Европската заедница, особено член 80(2) од истиот,Имајќи го предвид предлогот на Комисијата ⁽¹⁾,Имајќи го предвид мислењето на Европскиот
економско-социјален комитет ⁽²⁾,Имајќи го предвид мислењето на Комитетот на
регионите ⁽³⁾,Постапувајќи согласно постапката утврдена во член
251 од Договорот ⁽⁴⁾, а земајќи го предвид заедничкиот
текст кој Комитетот за усогласување го одобри на 11
декември 2003 година,

Со оглед на тоа што:

- (1) Спроведувањето на заедничката политика за превоз изискува ефикасен систем на воздушниот сообраќај, кој овозможува безбедно и редовно давање на услуги во воздушниот сообраќај, со што се олеснува движењето на стоки, лица и услуги.
- (2) Европскиот совет на својата вонредна седница одржана во Лисабон, на 23 и 24 март 2000 година, побара од Комисијата да достави предлози за управувањето со воздушниот простор, контролата на летање и управувањето на протокот на воздушниот сообраќај, врз основа на работата на Групата на високо ниво за единственото европско небо, основана од страна на Комисијата. Оваа

Група, која во главно се состои од цивилни и воени воздухопловни власти од земјите-членки, го достави својот извештај во ноември 2000 година.

- (3) За непречена работа на системот за воздушен сообраќај потребно е постојано, високо ниво на безбедност на услугите во воздухопловната навигација, со што се овозможува оптимално користење на европскиот воздушен простор, како и постојано, високо ниво на безбедност на воздушниот сообраќај, во склад со извршувањето на обврската за општиот интерес на услугите за воздухопловна навигација, вклучувајќи ги и обврските на јавните служби. Поради тоа, системот треба да се спроведува согласно највисоките стандарди за одговорност и стручност.

- (4) Иницијативата за единствено европско небо треба да се развива согласно обврските кои произлегуваат од членството во Заедницата и нејзините земјите-членки на Еуроконтрол (EUROCONTROL), како и согласно основните правила утврдени во Чикашката конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, од 1944 година.

- (5) Одлуките кои се однесуваат на содржината, обемот или извршувањето на воените операции и обука не спаѓаат во делокругот на надлежност на Заедницата.

- (6) Земјите-членки донесоа општа изјава за воените прашања поврзани со единственото европско небо ⁽⁵⁾. Согласно оваа изјава, земјите-членки особено треба да ја зајакнат цивилно – воената соработка и, ако и доколку сите односни земји-членки сметаат дека е потребно, да ја олеснат соработката помеѓу нивните вооружени сили по сите прашања од управувањето со воздушниот сообраќај.

- (7) Воздушниот простор е ограничен ресурс, чие оптимално и ефикасно користење би било можно само ако се земат предвид условите на сите корисници и, ако е соодветно, доколку се застапени во севкупниот развој, во процесот на донесување на одлуки и во спроведувањето на

⁽¹⁾ Сл. весник С 103 Е, 30.4.2002 год, стр. 1⁽²⁾ Сл. весник С 241, 7.10.2002 год, стр. 24⁽³⁾ Сл. весник С 278, 14.11.2002 год, стр. 13⁽⁴⁾ Мислење на Европскиот парламент од 3 септември 2002 година (Сл. весник С 272 Е, 13.11.2003 год, стр. 296). Заедничкиот став на Советот од 18 март 2003 година (Сл. весник С 129 Е, 3.6.2003 год, стр. 1) и ставот на Европскиот парламент од 3 јули 2003 година (кој се уште не е објавен во Службениот весник), законската одлука на Европскиот парламент од 29 јануари 2004 година и Одлуката на Советот од 2 февруари 2004 година.⁽⁵⁾ Види стр. 9 од Службениот весник

единственото европско небо, вклучувајќи го и Комитетот за единствено небо.

- (8) Поради сите овие причини, а со цел да се прошири единственото европско небо за да се опфатат поголем број европски земји, Заедницата, имајќи го предвид развојот во рамките на Еуроконтрол (EUROCONTROL), треба да утврди заеднички цели и програма на активности со цел да се поттикнат напорите на Заедницата, на земјите-членки и различните економски заинтересирани страни за создавање на поинтегриран оперативен воздушен простор: единствено европско небо.
- (9) Кога земјите-членки преземаат мерки за да го осигураат придржување кон условите на Заедницата, надлежните органи кои вршат проверка на придржувањето треба да се целосно независни од давателите на услуги во воздухопловната навигација.
- (10) Услугите во воздухопловната навигација, особено услугите на контролата на летање кои можат да се споредат со јавни надлежни органи, треба функционално или структурно да се одвојат и да се организираат во различните земји-членки согласно различните правни форми.
- (11) Кога се бараат независни ревизии во врска со давателите на услуги во воздухопловната навигација, проверките од страна на официјалните ревизорски тела на земјите-членки каде овие услуги ги дава администрацијата или јавна институција што подлежи на надзор од гореспоменатите тела, треба да се признаат како независни ревизии, без разлика дали извештаите од ревизиите се објавуваат или не.
- (12) Пожелно е единственото европско небо да се прошири на третите европски земји, било во рамките на учество на Заедницата во работата на Еуроконтрол (EUROCONTROL), после приемот на Заедницата во Еуроконтрол (EUROCONTROL), или преку спогодби кои Заедницата ги склучила со овие земји.
- (13) Приемот на Заедницата во Еуроконтрол (EUROCONTROL) претставува важна компонента во создавањето на пан-европски воздушен простор.
- (14) Во процесот на создавање на единственото европско небо, Заедницата треба, ако е применливо, да развие највисоко ниво на соработка со Еуроконтрол (EUROCONTROL) со цел да се обезбедат регулаторни/контролни взаемни дејства/синергии и постојани пристапи, како и да се избегне какво било дуплирање помеѓу двете страни.
- (15) Согласно заклучоците на Групата на високо ниво, Еуроконтрол (EUROCONTROL) претставува тело кое поседува соодветна стручност за да ѝ помогне

на Заедницата во нејзината улога на регулатор. Спрема тоа, треба да се разработат правила за спроведување на прашања кои се во доменот на надлежноста на Еуроконтрол (EUROCONTROL), како резултат на задачите на таа организација, што подлежи на условите кои треба да се опфатат во рамките на соработката помеѓу Комисијата и Еуроконтрол (EUROCONTROL).

- (16) Подготовката на мерките кои се неопходни за создавање на единственото европско небо бара опсежни консултации со економските и социјалните заинтересирани страни.
- (17) Социјалните партнери треба да се известуваат и консултираат на еден соодветен начин за сите мерки кои имаат значајни социјални влијанија. Исто така, треба да се консултира и Комитетот за секторски дијалог формиран согласно Одлуката на Комисијата 1998/500/EЗ од 20 мај 1998 година, за основање на комитети за секторски дијалози за унапредување на дијалозите помеѓу социјалните партнери на европско ниво ⁽¹⁾.
- (18) Заинтересираните страни, како што се давателите на услуги во воздухопловната навигација, корисниците на воздушниот простор, аеродромите, претставничките тела на производствената индустрија и професионалниот персонал треба да имаат можност да ја известуваат Комисијата за технолошките аспекти на спроведувањето на единственото европско небо.
- (19) Функционирањето на системот за услуги во воздухопловната навигација како целина на европско ниво треба редовно да се проценува, обрнувајќи должно внимание на одржувањето на високо ниво на безбедност, да се проверува ефикасноста на усвоените мерки и да се предлагаат идни мерки.
- (20) Санкциите кои се предвидени во однос на кршење на оваа Регулатива и на мерките наведени во член 3 треба да се ефикасни, соодветни и предупредувачки, без да се намали безбедноста.
- (21) Влијанието на мерките кои се преземаат за примена на оваа Регулатива треба да се проценува, имајќи ги предвид извештаите кои Комисијата треба редовно да ги доставува.
- (22) Оваа Регулатива не влијае врз правото на земјите-членки да усвојуваат одредби во врска со организирањето на нивните вооружени сили. Ова право може да ги наведе земјите-членки да усвојуваат мерки со цел да им обезбедат на своите вооружени сили доволно воздушен простор за целите за соодветно школување и обука. Заради тоа, треба да се вметне заштитна клаузула со која

⁽¹⁾Сл. весник L 225, 12.8.1998 год., стр. 27.

ке се овозможи користење на ова право.

- (23) Кралството Шпанија и Обединетото Кралство, во заедничка декларација на министрите за надворешни работи на двете земји, во Лондон, на 2 декември 1987 година, склучија договори за проширување на соработката за користење на аеродромот на Гибралтар. Овие договори сè уште не се влезени во сила.
- (24) Бидејќи целта на оваа Регулатива, имено, создавањето на единствено европско небо, земјите-членки не може соодветно да ја постигнат заради транснационалниот опсег на акцијата, и заради тоа истата може подобро да се постигне на ниво на Заедницата, при што се земаат предвид правилата за спроведување кои водат сметка за специфичните локални услови. Заедницата може да донесе мерки согласно начелото за субсидијарност како што е наведено во член 5 од Договорот. Согласно начелото за пропорционалност, како што е наведено во истиот член, оваа Регулатива не ја надминува рамката потребна за постигнување на оваа цел.
- (25) Мерките кои се потребни за спроведување на оваа Регулатива треба да се донесат согласно Одлуката на Советот 1999/468/EЗ од 28 јуни 1999 година, за утврдување на постапките за користење на правата за спроведување, кои и се доделени на Комисијата⁽¹⁾.
- (26) Член 8(2) од Стандардниот деловник за работа на комитетите⁽²⁾ утврден врз основа на член 7(1) од Одлуката 1999/468/EЗ, предвидува стандардно правило согласно кое претседавачот на комитетот може да одлучи да покани трети страни да присуствуваат на состанокот на тој комитет. Ако е соодветно, претседавачот на Комитетот за единственото небо треба да покани и претставници од Еуроконтрол (EUROCONTROL) да учествуваат на состаноците како набљудувачи или експерти,

свкупната ефикасност на управувањето со воздушниот сообраќај (АТМ) и на услугите во воздухопловната навигација за општиот воздушен сообраќај во Европа, со цел исполнување на условите на сите корисници на воздушниот простор. Ова единствено европско небо треба да се состои од разумна пан-европска мрежа на рути/линии, мрежно управување и системи за управување со воздушниот сообраќај засновани само врз безбедносни, ефикасни и технички фактори, во корист на сите корисници на воздушниот простор. Согласно оваа цел, со оваа Регулатива се утврдува една хармонизирана регулаторна рамка за создавање на единствено европско небо.

2. Примената на оваа Регулатива и на мерките наведени во член 3 е без штета по сувереноста на земјите-членки врз нивниот воздушен простор и по условите на земјите-членки кои се однесуваат на прашања поврзани со јавниот ред, јавната безбедност и одбраната како што е наведено во член 13. Оваа Регулатива и мерките спомнати во член 3 не ги опфаќаат воените активности и обука.

3. Примената на оваа Регулатива и на мерките наведени во член 3 се без штета по правата и обврските на земјите-членки согласно Чикашката конвенција за меѓународно цивилно воздухопловство од 1944 година (Чикашка конвенција). Во врска со тоа, дополнителна цел на оваа Регулатива е, во областите кои таа ги опфаќа, да им се помогне на земјите-членки во извршување на нивните обврски кои произлегуваат од Чикашката конвенција, преку обезбедување на основа за општоприфатено толкување и униформно спроведување на одредбите на истата и преку осигурување дека тие одредби се уредно земен предвид во оваа Регулатива, како и во наведените правила за спроведување на истата.

4. Примената на оваа Регулатива на аеродромот во Гибралтар се подразбира дека е без штета по односните правни состојби на Кралството Шпанија и на Обединетото Кралство на Велика Британија и Северна Ирска што се однесува на спорот за сувереноста на територијата на која се наоѓа аеродромот.

▼ В

Член 2

Дефиниции

За целите на оваа Регулатива и на мерките наведени во член 3, се користат следните дефиниции:

1. 'услуга на контролата на летање (АТС услуга)' значи услуга предвидена за целите за:

(а) спречување на судири:

- помеѓу воздухоплови, и
- на маневарската површина помеѓу воздухоплови и препреки; и

ЈА ДОНЕСОА СЛЕДНАВА РЕГУЛАТИВА:

▼ М1

Член 1

Цел и обем

1. Целта на иницијативата за единствено европско небо е да се подобрат важечките стандарди за безбедност, да се придонесе кон еден постојан развој на системот за воздушен сообраќај и да се подобри

⁽¹⁾Сл. весник L 184, 17.7.1999 год., стр. 23.

⁽²⁾Сл. весник C 38, 6.2.2001 год., стр. 3.

1004R0549 – МК – 04.12.2009 – 001.001 – 5

(б) забрзување и одржување на редовен проток на воздушниот сообраќај;

2. 'услуга на аеродромската контрола' значи услуга на АТС за сообраќајот на аеродром;
3. 'услуга за воздухопловни информации' значи услуга воспоставена во рамките на определена област на покривање, одговорна за давање на воздухопловни информации и податоци кои се неопходни за безбедноста, редовноста и ефикасноста на воздухопловната навигација;
4. 'услуги во воздухопловната навигација' значат услугите на контролата на летање; услугите за комуникација, навигација и надзор; метео услугите за воздухопловната навигација; и услугите за воздухопловни информации;
5. 'даватели на услуги во воздухопловната навигација' значи секој јавен или приватен субјект кој дава услуги во воздухопловната навигација за општиот воздушен сообраќај;
6. 'блок на воздушниот простор' значи воздушен простор со определени димензии, во простор и време, во рамките на кои се даваат услуги во воздухопловната навигација;
7. 'управување со воздушниот простор' значи функција за планирање со основна цел да се зголеми до крајни граници искористеноста на расположливиот воздушен простор со помош на динамично распределување на времето и, од време на време, со делење на воздушниот простор помеѓу различни категории на корисници на воздушниот простор врз основа на краткорочни потреби;

▼ M1

8. 'корисници на воздушниот простор' значат операторите на воздухопловите кои летаат во општиот воздушен сообраќај;

▼ B

9. 'управување со протокот на воздушниот сообраќај' значи функција воспоставена со цел да придонесе кон сигурен, редовен и брз проток на воздушниот сообраќај, осигурувајќи дека капацитетот на АТС е искористен до максимален можен степен, и дека обемот на сообраќајот е соодветен на капацитетите кои давателите на услуги на воздухопловната навигација ги пријавиле;

▼ M1

10. 'управување со воздушниот сообраќај (АТМ)' значи збир на функции кои се вршат во воздух и

на земја (услугите на контролата на летање, управувањето со воздушниот простор и управувањето со протокот на воздушниот сообраќај), кои се потребни за да се осигура сигурно и ефикасно движење на воздухопловите за време на сите фази од летањето;

▼ B

11. 'услуги на контролата на летање' значат различни услуги за податоци за летот, услуги за тревога/алармирање, советодавни услуги за воздушниот сообраќај и услуги на АТС (услуги на обласната контрола, за приод и аеродромска контрола);
12. 'услуги на обласната контрола' значи услуга на АТС за контролирани летови во блок на воздушниот простор;
13. 'услуги на контролата на приод' значат услуги на АТС за пристигнување или заминување на контролирани летови;

▼ M1

- 13a. 'Главен план на АТМ' значи план одобрен со Одлука на Советот 2009/320/EЗ⁽¹⁾, согласно член 1(2) од Регулатива (ЕЗ) бр. 219/2007 на Советот од 27 февруари 2007 година, за формирање на Заедничко претпријатие за развој на нова генерација на европски систем за управување со воздушниот сообраќај (SESAR)⁽²⁾.

▼ B

14. 'пакет услуги' значи две или повеќе услуги во воздухопловната навигација;

▼ M1

15. 'уверение' значи документ кој го издава национален надзорен орган, во која било форма согласно националните закони, со кое се потврдува дека давателот на услуги во воздухопловната навигација ги исполнува условите за давање на одредена услуга;

▼ B

16. 'комуникациски услуги' значат воздухопловни фиксни и мобилни услуги со цел да се осигура комуникацијата земја-земја, воздух-земја и воздух-воздух за целите на АТС;
17. 'Европска мрежа за управување со воздушниот сообраќај (ЕАТМН)' значи збир од системи

⁽¹⁾ Сл. весник L 95, 9.4.2009, стр. 41

⁽²⁾ Види стр. 33 од овој Службениот весник.

наведени во Анекс I на Регулативата (ЕЗ) бр. 552/2004 година, на Европскиот парламент и на Советот, од 10 март 2004 година, за интероперабилноста на Европската мрежа за управување со воздушниот сообраќај (Регулатива за интероперабилност) ⁽¹⁾, со што се обезбедува давање на услуги во воздухопловната навигација, во Заедницата, вклучувајќи ги и меѓуврските на границите со трети земји;

18. 'концепт за работа' значат критериумите за оперативно користење на EATMN или на дел од истата;

19. 'составни делови' значат материјалните добра како што е хардверот и нематеријалните добра како што е софтверот од кои зависи интероперабилноста на EATMN;

20. 'Евроконтрол (EUROCONTROL)' значи Европската организација за безбедност на воздухопловната навигација, основана со Меѓународната конвенција, од 13 декември 1960 година, за соработката во областа на безбедноста на воздухопловната навигација ⁽²⁾;

▼ MI

22. 'флексибилно/прилагодливо користење на воздушниот простор' значи концепт за управување со воздушниот простор, којшто се применува во областа на Европската конференција за цивилно воздухопловство, како што е наведено во "Прирачникот за управување со воздушниот простор за примена на концептот за флексибилно/прилагодливо користење на воздушниот простор", издаден од Евроконтрол (EUROCONTROL);

▼ B

23. 'област на информативната контрола на летање' воздушен простор со утврдени димензии во чии рамки се даваат услуги за информирање во лет и за предупредување/алармирање;

▼ MI

23а. 'услуга за информации во лет' значи услуга која се дава со цел давање на совети и информации кои се корисни за сигурно и ефикасно извршување на летовите;

23б. 'услуга за предупредување/алармирање' значи услуга која се дава со цел да се известат

односните организации во врска со воздухоплов кој има потреба од помош за потрага и спасување, и да им се помогне на тие организации, ако е потребно;

▼ B

24. 'ниво на лет' значи површина со постојан атмосферски притисок, поврзана со одреден референтен притисок од 1013.2 хектопаскали, која од другите такви површини ја одделуваат одредени интервали во висината на притисокот;

▼ MI

25. 'функционален блок на воздушниот простор' значи блок на воздушниот простор, заснован врз оперативни услови и востановен без оглед на границите на една земја, во кој давањето на услугите во воздухопловната навигација и односните функции се ориентирани на ефикасноста и се оптимизирани се со цел да се воведе, во секој функционален блок на воздушниот простор, подобрена соработка помеѓу давателите на услуги во воздухопловната навигација или, каде е соодветно, на интегриран/обединет давател на услуги;

▼ B

26. 'општ воздушен сообраќај' значат сите движења на цивилните воздухоплови, како и сите движења на државните воздухоплови (вклучувајќи ги воздухопловите на армијата, царината и полицијата), кога овие движења се вршат согласно процедурите на ICAO;

27. 'ICAO' значи Меѓународна организација за цивилно воздухопловство, основана со Чикашката конвенција за меѓународно цивилно воздухопловство од 1944 година;

28. 'интероперабилност' значи збир на функционални, технички и оперативни својства кои се бараат од системите и од составните делови на EATMN, како и од постапките за негово функционирање, за да се обезбеди сигурно, непречено и ефикасно функционирање. Интероперабилноста се постигнува со тоа што системите и составните делови треба да ги исполнуваат основните услови;

29. 'метеоролошки услуги' значат оние средства и услуги кои ги обезбедуваат воздухопловите со метеоролошки прогнози, извештаи и набљудувања, како и какви било други метеоролошки информации и податоци кои земјите ги обезбедуваат за користење во воздухопловството;

30. 'навигациски услуги' значат оние средства и услуги со кои на воздухопловите им се

⁽¹⁾ Конвенција изменета со протоколот од 12 февруари 1981 год. и ревидирана со протоколот од 27 јуни 1997 год.

⁽²⁾ Конвенција изменета со протоколот од 12 февруари 1981 година и ревидирана со протоколот од 27 јуни 1997 година.

1004R0549 – МК – 04.12.2009 – 001.001 – 7

обезбедуваат информации за позицијата и времето;

▼ В

Член 3

Области на дејствување на Заедницата

31. 'оперативни податоци' значат информациите за сите фази на летот кои им се потребни на давателите на услуги во воздухопловната навигација, корисниците на воздушниот простор, операторите на аеродромите и други вклучени субјекти за донесување на оперативни одлуки;
32. 'процедура', како што се користи во рамките на Регулативата за интероперабилност, значи стандардна метода било за техничко или оперативно користење на системите, во рамките на договорени и потврдени концепти за работа за кои е потребно униформно спроведување преку EATMN;
33. 'пуштање во работа' значи првото оперативно користење по првичното инсталирање или надградување на систем;
34. 'мрежа на линии/рути' значи мрежа на утврдени линии за насочување/канализирање на протокот на општиот воздушен сообраќај, која е потребна за давање на услугите на АТС;
35. 'маршрута/одбирање на пат низ мрежа до одредиштето' значи избран план на патување кој воздухоплов треба да го следи во текот на својот лет;
36. 'непречена работа' значи функционирањето на EATMN на таков начин што од гледна точка на корисникот истата функционира како да е еден субјект;

▼ М1

▼ В

38. 'надзорни услуга' значат оние средства и услуги кои се користат за утврдување на односните позиции на воздухопловите со цел да се овозможи сигурно разделување;
39. 'систем' значи збир на уреди во воздух и на земја, како и вселенска опрема, кој обезбедува поддршка на услугите во воздухопловната навигација во сите фази на летот;
40. 'надградба' значи секоја измена со која се менуваат оперативните карактеристики на еден систем;

▼ М1

41. 'преку-гранични услуги' значи која било состојба во која услугите во воздухопловната навигација во една земја-членка ги дава давател на услуги кој има уверение издадено од друга земја-членка.

1. Со оваа Регулатива се утврдува усогласена регулаторна рамка за создавање на единственото европско небо во врска со:

- (а) Регулативата (ЕЗ) бр. 551/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 10 март 2004 година, за организација и користење на воздушниот простор во единственото европско небо (Регулатива за воздушниот простор) ⁽¹⁾;
- (б) Регулативата (ЕЗ) бр. 550/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 10 март 2004 година, за давање на услуги во воздухопловната навигација во единственото европско небо (Регулатива за давање на услуги) ⁽²⁾;
- (в) Регулативата (ЕЗ) бр. 552/2004 на Европскиот парламент и на Советот од 10 март 2004 година, за интероперабилноста на европската мрежа за управување со воздушниот сообраќај (Регулатива за интероперабилност) ⁽³⁾;

и со правилата за спроведување донесени од страна на Комисијата врз основа на оваа Регулатива и на горенаведените регулативи.

2. Мерките наведени во став 1 се користат согласно одредбите на оваа Регулатива.

▼ М1

Член 4

Национални надзорни органи

1. Земјите-членки, заедно или поединечно, назначуваат или формираат тело или тела како нивен национален надзорен орган заради преземање на задачите кои му се доделени на тој орган согласно оваа Регулатива и мерките наведени во член 5.
2. Националните надзорни органи се независни од давателите на услуги во воздухопловната навигација. Оваа независност се постигнува преку соодветно разделување на националните надзорни органи од тие даватели, барем на функционално ниво.
3. Националните надзорни органи ги користат своите права на еден непристрасен, независен и транспарентен/прегледен начин. Ова се постигнува со примена на соодветни механизми за управување и контрола, вклучувајќи ги и оние во рамките на администрацијата на една земја-членка. Меѓутоа, ова не смее да ги спречи националните надзорни органи да ги извршуваат своите задачи во рамките на правилата

⁽¹⁾ Види стр. 20 од овој Сл. весник.

⁽²⁾ Види стр. 10 од овој Сл. весник.

⁽³⁾ Види стр. 26 од овој Сл. весник.

1004R0549 – МК – 04.12.2009 001.001 8

на организацијата на националните воздухопловни власти или кои било други јавни тела.

4. Земјите-членки осигуруваат дека националните надзорни органи располагаат со потребните средства и капацитети за извршување на задачите кои им се доделени согласно оваа Регулатива и тоа на еден ефикасен начин и навремено.

5. Земјите-членки ја известуваат Комисијата за имињата и адресите на националните надзорни органи, како и за измените на истите, и за мерките кои се преземаат за придружување кон наведеното во ставовите 2, 3 и 4.

▼B

Член 5

Постапка на Комитетот

1. На Комисијата ѝ помага Комитетот за единствено небо, во понатамошниот текст како 'Комитетот', составен од по два претставника од секоја земја-членка, со кој претседава претставник на Комисијата. Комитетот осигурува дека соодветно се земаат предвид интересите на сите категории на корисници.

2. Кога се врши упатување на овој став, се применуваат членовите 3 и 7 од Одлуката 1999/468/ЕЗ, имајќи ги предвид и одредбите наведени во член 8 од истата.

3. Кога се врши упатување на овој став, се применуваат членовите 5 и 7 од Одлуката 1999/468/ЕЗ, имајќи ги предвид и одредбите наведени во член 8 од истата.

Периодот наведен во член 5(6) од Одлуката 1999/468/ЕЗ се определува на еден месец.

▼M1

4. Кога се врши упатување на овој став, се применуваат членовите од 5a(1) до (4) и член 7 од Одлуката 1999/468/ЕЗ, имајќи ги предвид и одредбите наведени во член 8 од истата.

5. Кога се врши упатување на овој став, се применуваат членовите 5a(1), (2), (4), (6) и член 7 од Одлуката 1999/468/ЕЗ, имајќи ги предвид и одредбите наведени во член 8 од истата.

Член 6

Консултативен орган од индустријата

Не доведувајќи ја во прашање улогата на Комитетот и на Евроконтрол (EUROCONTROL), Комисијата формира 'консултативно тело од индустријата', во кое учествуваат даватели на услуги во воздухопловната

навигација, здруженија на корисници на воздушниот простор, оператори на аеродромите, производната индустрија и претставнички тела на професионалниот персонал. Улогата на ова тело е само да ја известува Комисијата за реализацијата на единственото европско небо.

Член 7

Односи со европските трети земји

Заедницата и нејзините земји-членки имаат за цел и го подржуваат проширувањето на единственото европско небо на земји кои не се членки на Европската унија. За таа цел, тие настојуваат било во рамките на спогодбите склучени со соседните трети земји, или во рамките на спогодбите за функционалните блокови на воздушниот простор, да ја прошират примената на оваа Регулатива и примената на мерките наведени во член 3, во тие земји.

Член 8

Правила за спроведување

1. Со цел подобрување на правилата за спроведување, Комисијата може да и даде овластувања на Евроконтрол (EUROCONTROL) или, ако е соодветно, на друго тело, наведувајќи ги задачите кои треба да се извршат како и роковите за истите, земајќи ги предвид односните крајни рокови утврдени во оваа Регулатива. Комисијата делува согласно постапката за советување спомната во член 5(2).

2. Кога Комисијата има намера да даде овластување согласно став 1, таа настојува што е можно најдобро да се искористат постојните решенија за вклучување на, и консултација со, сите заинтересирани страни, секогаш кога овие решенија се во склад со практиките на Комисијата во врска со процедурите за транспарентност/прегледност и консултации и кога не се во спротивност со нејзините институционални обврски.

Член 9

Казнени одредби

Казнените одредби кои земјите-членки ги утврдиле за непочитување на оваа Регулатива и на мерките наведени во член 3, особено од страна на корисниците на воздушниот простор и давателите на услуги во воздухопловната навигација, треба да се ефикасни, соодветни и разубедувачки.

Член 10

Консултации со заинтересираните субјекти

1004R0549 – МК – 04.12.2009 – 001.001 – 9

1. Земјите-членки, делувајќи согласно нивните национални закони и други прописи, воспоставуваат механизам за консултации заради соодветно вклучување на заинтересирани субјекти, вклучувајќи ги и претставничките тела на професионалниот персонал, во спроведувањето на единственото европско небо.

2. Комисијата на ниво на Заедницата воспоставува механизам за консултации. Посебниот Комитет за секторски дијалози основан согласно Одлуката 98/500/ЕЗ учествува во дијалозите/консултациите.

3. Консултациите со заинтересираните субјекти треба да ги опфатат, особено, развојот и воведувањето на нови концепти и технологии во EATMN.

Заинтересираните субјекти може да ги вклучат:

- давателите на услуги во воздухопловната навигација,
- операторите на аеродромите,
- соодветните корисници на воздушниот простор или соодветните групи кои ги претставуваат корисниците на воздушниот простор,
- воените власти,
- производната индустрија, и,
- претставничките тела на професионалниот персонал.

Член 11

План на ефикасноста

1. Со цел да се подобри ефикасноста на услугите во воздухопловната навигација и функциите на мрежата во единственото европско небо, се воспоставува план на ефикасноста на услугите во воздухопловната навигација и функциите на мрежата. Истиот го опфаќа следното:

- (а) цели на ефикасноста на ниво на целата Заедница, што се однесува на клучните области на ефикасноста во поглед на безбедноста, заштитата на човековата околина, капацитетот и исплатливоста;
- (б) националните планови или плановите за функционалните блокови на воздушниот простор, вклучувајќи ги и целите на ефикасноста, осигурувајќи дека се во склад со целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница; и
- (в) редовен преглед, следење и анализа/процена на ефикасност за услугите во воздухопловната навигација и функциите на мрежата.

2. Согласно регулаторната постапка наведена во член 5(3), Комисијата може да ја наменува Евроконтрол (EUROCONTROL) или друго неутрално/непристрасно и компетентно тело да делува како 'тело за преглед на ефикасноста'. Улогата на телото за преглед на ефикасноста е да и помага на Комисијата, во координација со националните надзорни органи, на барање, да им помага на националните надзорни органи во спроведувањето на планот на ефикасноста спомнат во став 1. Комисијата осигурува дека телото за преглед на ефикасноста дејствува самостојно при извршувањето на задачите со кои Комисијата го задолжила.

3. (а) Целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница што се однесува на мрежата за управување со воздушниот сообраќај, Комисијата ги одобрува согласно регулаторната постапка наведена во член 5(3), откако ќе ги земе предвид релевантните податоци од националните надзорни органи на национално ниво или на нивото на функционалните блокови на воздушниот простор.

(б) Националните надзорни органи ги изготвуваат плановите за националните или функционалните блокови на воздушниот простор спомнати во точка (б) од став 1, а земјите-членки ги усвојуваат/одобруваат. Во овие планови се опфатени задолжителните национални цели или целите на ниво на функционалните блокови на воздушниот простор и соодветниот стимулативен систем како што е усвоен од страна на земјите-членки. Подготовката на нацртот на плановите претставува предмет на консултација со давателите на услуги во воздухопловната навигација, претставниците на корисниците на воздушниот простор, и, ако е релевантно, операторите на аеродромите и координаторите на аеродромите.

(в) Комисијата, користејќи ги критериумите за проценка наведени во точка (д) став 6, ја проценува доследноста на целите на националните или функционалните блокови на воздушниот простор со целите за ефикасноста на ниво на целата Заедница.

Ако Комисијата утврди дека една или повеќе од целите на националните или функционалните блокови на воздушниот простор не ги исполнува критериумите за проценка, таа може согласно советодавната постапка наведена во член 5(2), да даде препорака односните национални надзорни органи да предложат ревидирани цели на ефикасноста. Односната (–ите) земја(–и) – членка (–и) треба да ги одобрат ревидираните цели на ефикасноста и соодветните мерки за кои Комисијата навремено се известува.

Ако Комисијата утврди дека ревидираните цели на ефикасноста и соодветните мерки не се соодветни, таа може, согласно регулаторната постапка

1004R0549 - МК - 04.12.2009 - 001.001 - 10

наведена во член 5(3), да донесе одлука односните земји-членки да преземат корективни мерки.

Како алтернативна можност, Комисијата може да донесе одлука, со помош на соодветен доказен материјал, да ги ревидира целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница согласно регулаторната постапка наведена во член 5(3).

- (д) Референтниот период за планот на ефикасноста опфаќа најмалку период од 3 години, а најмногу 5 години. За време на овој период, ако не се исполнат целите на националните или функционалните блокови на воздушниот простор, земјите-членки и/или националните надзорни органи ги применуваат соодветните мерки кои тие ги утврдиле. Првиот референтен период ги опфаќа првите три години кои следат по усвојувањето на правилата за спроведување наведени во став 6.

- (е) Комисијата врши редовни процени на постигнувањето на целите на ефикасноста, а резултатите ги доставува до Комитетот за единствено небо.

4. При подготовката на планот на ефикасноста спомнат во став 1, се применуваат следните процедури:

- (а) прибирање, проверка, проучување, проценување и пренесување/ширење на релевантните податоци кои се однесуваат на ефикасноста на услугите во воздухопловната навигација и на функциите на мрежата од сите битни страни, вклучувајќи ги и давателите на услуги во воздухопловната навигација, корисниците на воздушниот простор, операторите на аеродромите, националните надзорни тела, земјите-членки и Евроконтрол (EUROCONTROL);
- (б) избор на соодветни клучни области на ефикасноста врз основа на Док. 9854 на ИКАО 'Оперативен концепт за управување со глобалниот воздушен сообраќај', и доследноста со оние утврдени во Рамката на ефикасноста на Главниот план на АТМ, вклучувајќи ги и областите на безбедноста, заштитата на човековата околина, капацитетот и исплатливоста, кои се одобруваат по потреба со цел да се земат предвид специфичните /посебните потреби на единственото европско небо и односните цели за овие области и со цел за дефинирање на ограничена група на клучни индикатори за мерење на ефикасноста;
- (ц) утврдување на целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница, кои треба да се дефинираат земајќи ги предвид податоците утврдени на национално ниво или на нивото на функционалните блокови на воздушниот простор;
- (д) проценка на целите на ефикасноста на националните или функционалните блокови на воздушниот простор врз основа на планот на

националните или функционалните блокови на воздушниот простор; и

- (е) следење на плановите на ефикасноста на националните или функционалните блокови на воздушниот простор, вклучувајќи ги и соодветните механизми за алармирање/предупредување.

Комисијата може да ја дополни листата на процедури наведена во овој став. Овие мерки кои имаат за цел подобрување на небитните елементи на оваа Регулатива, со дополнување на истите, се усвојува согласно регулаторната постапка наведена во член 5(4) со темелно разгледување.

5. При утврдување на планот на ефикасноста треба да се има предвид дека услугите на линија/рута, терминалните услуги и функциите на мрежата се различни и како такви треба да се третираат, ако е потребно и за целите за мерење на ефикасноста.

6. За детално функционирање на планот на ефикасноста, Комисијата, до 4 декември 2011 година и во рамките на соодветен период со цел запазување на односните крајни рокови утврдени во оваа Регулатива, треба да усвои правила за спроведување согласно регулаторната постапка наведена во член 5(3). Овие правила за спроведување го опфаќаат следното:

- (а) содржината и распоредот на процедурите наведени во став 4;
- (б) референтниот период и интервалите за процената на постигнувањето на целите на ефикасноста и поставување на нови цели;
- (ц) критериумите кои националните надзорни органи ги одредуваат за утврдување на плановите на ефикасноста за националните или функционалните блокови на воздушниот простор, кои ги содржат и целите на ефикасноста на националните или функционалните блокови на воздушниот простор и системот за мотивација. Плановите на ефикасноста:
- (i) треба да се базираат врз деловните планови на давателите на услугите во воздухопловната навигација;
- (ii) треба да упатуваат на сите компоненти на трошоци за националните или функционалните блокови на воздушниот простор;
- (iii) треба да ги опфатат обврзувачките цели на ефикасноста кои се во склад со целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница;
- (д) критериумите за проценка без разлика дали се целите на националните или функционалните блокови на воздушниот простор во склад со целите на ефикасноста на ниво на целата Заедница.

1004R0549 – МК – 04.12.2009 – 001.001 – 11

за време на референтниот период и за поддршка на механизмите за алармирање/предупредување;

- (е) општите правила за поставување на системот за мотивација од страна на земјите-членки;
- (ф) правилата за примена на транзиционен/преоден механизам, кој е потребен заради прилагодување на функционирањето на планот на ефикасноста, кој не е подолг од 12 месеци од усвојувањето на правилата за спроведување.

▼ В

Член 12

Надзор, следење и методи за проценка на влијанието

1. Надзорот, следењето и методите за проценка на влијанието се засноваат врз годишни извештаи кои ги поднесуваат земјите-членки, за спроведување на преземените мерки согласно оваа Регулација и мерките наведени во член 3.

▼ М1

2. Комисијата редовно ја прегледува примената на оваа Регулација и на мерките наведени во член 3, и, до 4 јуни 2011 година, прво треба да поднесе извештај до Европскиот парламент и до Советот, а потоа на крај од секој референтен период наведен во член 11(3)(д). Секогаш кога е оправдано за оваа цел, Комисијата може да побара од земјите-членки дополнителни информации, покрај оние кои се содржат во извештаите кои тие ги поднеле согласно став 1 од овој член.

▼ В

3. За целите на подготвувањето на нацрт на извештаите наведени во став 2, Комисијата бара мислење од Комитетот.

▼ М1

4. Извештаите содржат проценка на резултатите постигнати со преземените дејства согласно оваа Регулација, вклучувајќи ги и соодветни информации за развојот на настаните во секторот, особено во однос на економските и социјалните аспекти, аспектите за заштита на човековата околина, за вработување и технолошките аспекти, како и за квалитетот на услугите, земајќи ги предвид првичните цели и идните потреби.

▼ В

Член 13

Заштитни мерки

Оваа Регулација не спречува иредна земја-членка да ги применува мерките до степен до кој истите се потребни за заштита на основните интереси на политиката за обезбедувањето или одбраната. Овие мерки се особено оние кои се неопходни:

— за надзор на воздушниот простор, кој е под нејзина одговорност, согласно спогодбите на ИКАО за регионалната воздухопловна навигација, вклучувајќи ја и способноста за откривање, идентификација и оценување на сите воздухоплови кои го користат тој воздушен простор, со цел заштита на безбедноста на летовите и преземање на дејства за обезбедување на потребите за обезбедувањето и одбраната,

— во случај на сериозни внатрешни немири, коишто влијаат врз одржувањето на законот и редот,

— во случај на војна или сериозна меѓународна затегнатост, којашто претставува закана за војна,

— за исполнување на меѓународните обврски на земја-членка во однос на одржувањето на мирот и меѓународното обезбедување,

— за вршење на воени операции и обука, вклучувајќи ги и потребните можности за вежби.

▼ М1

Член 13а

Европска агенција за воздухопловната безбедност

При примената на оваа Регулација и Регулациите (ЕЗ) бр. 550/2004, (ЕЗ) бр. 551/2004, (ЕЗ) бр. 552/2004 и Регулацијата (ЕЗ) бр. 216/2008 на Европскиот парламент и на Советот, од 20 февруари 2008 година, за заеднички правила во областа на цивилното воздухопловство и за основање на Европската агенција за воздухопловната безбедност ⁽¹⁾, земјите-членки и Комисијата, согласно нивните односни функции, како што се предвидува во оваа Регулација, треба да се координираат со Европската агенција за воздухопловната безбедност за да се осигури дека соодветно внимание е посветено на сите аспекти на безбедноста.

▼ В

Член 14

Влегување во сила

Оваа Регулација влегува во сила на 20-от ден по денот на нејзиното објавување во Службениот весник на Европската унија.

⁽¹⁾ Сл. весник L 79, 19.3.2008 год., стр. 1

Оваа Регулација е целосно обврзувачка и директно применива во сите земји-членки.

3236.

Врз основа на член 38 став 2 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр.6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 21.9.2013 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ПОНИШТУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА НА РИБИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ СТОПАНСКИ РИБОЛОВ НА РИБОЛОВНА ЗОНА****Член 1**

Со оваа одлука се поништува постапката за доделување на концесија на рибите за вршење стопански риболов на риболовна зона на акумулацијата Тиквешко Езеро објавена во Јавниот повик за доделување на концесија на рибите за вршење стопански риболов на риболовната зона на акумулацијата Тиквешко Езеро („Службен весник на Република Македонија“ бр. 105/2013), со оглед дека во текот на евалуацијата е останата само една прифатлива понуда.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-6649/1
21 септември 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3237.

Врз основа на член 38 став 1 алинеи 2 и 3 и став 2 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 21.9.2013 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ПОНИШТУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ НА РИБИТЕ ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ НА РЕКРЕАТИВЕН РИБОЛОВ НА РЕКРЕАТИВНИ ЗОНИ И РИБОЛОВНИ РЕВИРИ****Член 1**

Со оваа одлука се поништува постапката за доделување на концесии на рибите за организирање на рекреативен риболов на рекреативни зони и риболовни ревири објавена во Јавниот повик за доделување на концесии на риби за организирање на рекреативен риболов на рекреативни зони и риболовни ревири („Службен весник на Република Македонија“ бр. 105/2013), со оглед на тоа дека:

1. За рекреативните зони и риболовните ревири:
 - „акумулација Глажња“;
 - „акумулација Липково“;
 - „Рекреативно езеро Треска“
 - „Вардар 4“;
 - „Вардар 5“;
 - „Тополка“;

- „Река Луда Мара - Богданци“;
- „Црна Река 5“;
- „Брегалница 2“;
- „Брегалница 3“; и
- „Струмица 1“;

нема ниту една пристигната понуда до истекот на рокот за доставување на понуди.

2. За рекреативните зони и риболовните ревири:
 - „акумулација Водоча“;
 - „акумулација Црничани“;
 - „Вардар 3“;
 - „Треска 2“;
 - „Крива река 1“;
 - „Вардар 3“;
 - „Река Радика“; и
 - „Слив на Преспанско Езеро“;

не е доставена ниту една прифатлива понуда.

3. За рекреативната зона „акумулација Тиквешко езеро“ во текот на евалуацијата на понудите останата е само една прифатлива понуда.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-6649/2
21 септември 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

3238.

Врз основа на член 38 став 1 алинеја 3 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 21.9.2013 година, донесе

О Д Л У К А**ЗА ПОНИШТУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИЈА НА РИБИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ СТОПАНСКИ РИБОЛОВ НА РИБОЛОВНО ПОДРАЧЈЕ****Член 1**

Со оваа одлука се поништува постапката за доделување на концесија на рибите за вршење стопански риболов на риболовно подрачје на Преспанско Езеро објавена во Јавниот повик за доделување на концесија на риби за вршење стопански риболов на риболовното подрачје Преспанско Езеро („Службен весник на Република Македонија“ бр. 105/2013) со оглед на тоа дека нема доставено ниту една прифатлива понуда.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-6649/3
21 септември 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ФИНАНСИИ**3239.**

Врз основа на член 6 став 2 и 7, член 15 став 4 и член 17 од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/2005, 107/2007, 135/2011 и 69/2013), министерот за финансии, донесе

П Р А В И Л Н И К**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЦАРИНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВА ОД ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ****Член 1**

Во Правилникот за спроведување на Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/05, 82/11 и 160/11), во членот 4 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Образецот од став (1) на овој член ги содржи следните податоци:

ден на прием на барањето за превземање на дејствија (ден, месец, година), податоци за барателот (назив/име, адреса, место, земја, даночен бр./матичен бр., контакт тел.бр., факс, е-пошта (адреса), име и адреса на надлежниот орган до кој е поднесено барањето, статус на барателот (носител на право, овластен корисник на право, застапник на носител на право, застапник на овластен корисник), видот на право на кое се однесува барањето (трговска марка, право на индустриски дизајн, авторско право/сродно право, патент, заштитена ознака на потекло, заштитена географска ознака), име и адреса на лицето за контакт кај носителот на право (контакт тел.бр. факс, е-пошта(адреса), име и адреса на лицето за контакт кај застапникот на носителот на право, суштински податоци за оригиналната стока, број на приложени документи, број на приложени фотографии (земја на производство, тарифна ознака на оригиналната стока, вредноста на оригиналната стока на пазарот, карактеристики кои ја одликуваат оригиналната стока, технички разлики помеѓу оригиналната и фалсификуваната стока кои се најчесто предмет на измама, други корисни информации), специфични информации во однос на фалсификуваната стока и можната измама, број

на приложени документи, број на приложени фотографии (локација на стоката или нејзино одредиште, очекуван датум на пристигнување или поаѓање, податоци за користените транспортни средства, податоци за увозникот/извозникот, карактеристики кои ја одликуваат фалсификуваната стока, други корисни информации), број на приложени документи, приложена изјава за превземање одговорност, ден на поднесување на барањето (ден, месец, година, место, потпис и печат на барателот) и одлука на царинскиот орган, барањето е одобрено (ден, месец, година, место, потпис и печат), барањето важи до (ден, месец, година, место, потпис) и барањето е отфрлено (ден, месец, година, место, потпис).

Член 2

Членот 9 се менува и гласи:

„Носителот на правото во рок од десет работни дена од приемот на известувањето за одложување на пуштањето или задржувањето на стоката, треба да го извести Царинскиот орган надлежен за постапување со одземена стока и магацини дали со стоката е повредено право од интелектуална сопственост, да достави доказ дека е започната постапка пред надлежен суд или друг орган, или писмена согласност од декларантот, лицето кое ја поседува стоката или сопственикот на стоката, за отстапување на стоката за донирање или за уништување на стоката. На барање на носителот на правото, овој рок може да се продолжи најмногу за десет работни дена, освен во случај на лесно расиплива стока“.

Член 3

Прилог 1 на правилникот, се заменува со нов Прилог 1, кој е составен дел на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.19-24265/3
11 септември 2013 година
Скопје

Заменик претседател на Влада и
Министер за финансии,
Зоран Ставрски, с.р.

ПРИЛОГ БР.1

БАРАЊЕ ЗА ПРЕВЗЕМАЊЕ НА ДЕЈСТВИЈА

1. Ден на прием на барањето за превземање на дејствија од страна на Централната управа на Царинската управа

Ден/месец/година

--	--	--

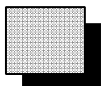
2. Податоци за барателот/носителот на право

НАЗИВ/ИМЕ
АДРЕСА
МЕСТО
ЗЕМЈА
ДАНОЧЕН БР./МАТИЧЕН БР.
КОНТАКТ ТЕЛ.БР.
ФАКС
Е-ПОШТА (АДРЕСА)

3.

Име и адреса на надлежниот
орган до кој е поднесено
барањето

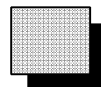
4. Статус на барателот (согласно член 3 точка (3) од Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост:

Носител на право

Застапник на носител на право

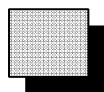

Овластен корисник на право

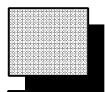

Застапник на овластен корисник

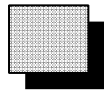
5. Видот на право на кое се однесува барањето:

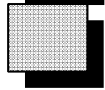
Трговска марка

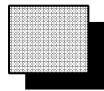
Патент

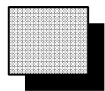
Право на индустриски дизајн

Заштитена ознака на потекло

Авторско право /сродно право

Заштитена географска ознака

6. Име и адреса на лицето за контакт
кај носителот на право

КОНТАКТ ТЕЛ.БР.

ФАКС

Е-ПОШТА (адреса)

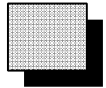
7. Име и адреса на лицето за контакт
кај застапникот на носителот на право

КОНТАКТ ТЕЛ.БР.

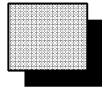
ФАКС

Е-ПОШТА (адреса)

8. Суштински податоци за оригиналната стока

Број на приложени документи

Број на приложени фотографии

Земја на производство

Тарифна ознака на оригиналната стока

Вредност на оригиналната стока на пазарот

Карактеристики кои ја одликуваат оригиналната стока

Технички разлики помеѓу оригиналната и фалсификуваната стока кои се најчесто предмет на измама

Други корисни информации

9. Специфични информации во однос на фалсификуваната стока и можната измама

Број на приложени документи

Број на приложени фотографии

Локација на стоката или нејзино одредиште

Очекуван датум на пристигнување или поаѓање

Податоци за користените транспортни средства

Податоци за увозникот/извозникот

Карактеристики кои ја одликуваат фалсификуваната стока

Други корисни информации

10. Документ(и) како доказ дека барателот е носител на правото за предметната стока согласно член 3 точка 3 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост

 Број на приложени документи

11. Ја приложувам изјавата за превземање одговорност согласно член 7 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, со која се обврзувам дека превземам одговорност во ситуациите предвидени во тој член

 Приложена изјава
за превземање одговорност

12. Ден на поднесување на барањето:

Ден, месец, година

Место

Потпис и печат на барателот

13. Одлука на царинскиот орган
(согласно член 6 точка 8 од Закон за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост)

Барањето е одобрено

Ден, месец, година

Место

Потпис и печат

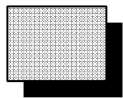
Барањето важи до:

Ден, месец, година

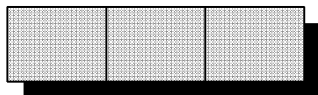
Место

Потпис и печат

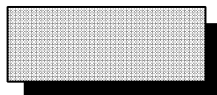
Секое барање за продолжување на рокот за важност треба да се испрати до надлежниот орган од Рубрика 2, најмалку 30 работни дена пред истекот на важноста на барањето.

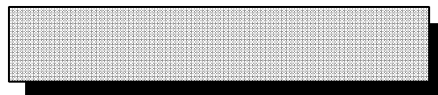
Барањето е отфрлено

Ден, месец, година

Место

Потпис и печат

Упатство за пополнување на барањето за преземање на дејствија

Рубрика 3: Се пополнува назив/име и адреса на барателот/носителот на право.

Рубрика 4: Се означува соодветното поле во однос на статусот на барателот. Барател може да биде носителот на право, лице кое е овластено да користи некое од правата од интелектуална сопственост, или застапник на носителот на правото или на лицето кое е овластено да користи некое од правата од интелектуална сопственост, согласно член 3 точка 3 од Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост.

Рубрика 5: Се означува соодветното поле во однос на видот на правото за кое се однесува барањето за превземање на дејствие.

Рубрика 6 и 7: Во рубриката 6 се запишуваат податоци на лицето за контакт на носителот на право, кое е одговорно за административните работи и комуникација со царинските органи, во врска со техничките податоци за задржаната стока. **Рубриката 7** содржи податоци за лицето за контакт кај застапникот на носителот на право.

Рубрика 8, 9 и 12: Рубриката 8 содржи прецизни и практични информации за оригиналната стока, кои ќе им овозможат на царинските органи брзо и лесно да ја препознаат истата.

Рубриката 9 содржи специфична информација, документ или фотографија во однос на фалсификуваната стока, со кои располага носителот на правото, а кои упатуваат на можноста, видот и начинот на вршење на измамата. Овие информации на царинскиот орган ќе му овозможат да ги подобри разузнавачките информации за стоките и начините за вршење на измамата. Тоа се: локацијата на стоката или нејзината планирана дестинација, податоци кои ја идентификуваат пратката или пакетите, користеното транспортно средство, идентитетот на увозникот, извозникот или лицето кое ја поседува стоката и сл. **Рубриката 12** содржи податоци за датумот и местото кога и каде е поднесено барањето.

Рубрика 11: Подносителот приложува Изјава за превземање одговорност, дадена во Прилог 2, согласно член 7 од законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост.

Рубриката 13: Царинскиот орган согласно член 6 од законот, во соодветното поле наведува кога и дали го одобрил или отфрлил барањето, и одлуката ја заверува со потпис и печат.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

3240.

Врз основа на член 27 од Законот за метрологијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/02, 84/07, 120/09, 136/11 и 6/12), министерот за економија, донесе

П Р А В И Л Н И К

**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА КАТЕГОРИИТЕ И ВИДОВИТЕ
МЕРИЛА ЗА КОИ Е ЗАДОЛЖИТЕЛНА ВЕРИФИКАЦИЈАТА, ПОСТАПКИТЕ ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА,
РОКОВИТЕ НА ПЕРИОДИЧНАТА ВЕРИФИКАЦИЈА, КАКО И КАТЕГОРИИТЕ И ВИДОВИТЕ
МЕРИЛА ЗА КОИ МОЖЕ ДА СЕ ДОБИЕ ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА**

Член 1

Во Правилникот за определување на категориите и видовите мерила за кои е задолжителна верификацијата, постапките за верификација, роковите на периодичната верификација, како и категориите и видовите мерила за кои може да се добие овластување за верификација („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/07) членот 3 се менува и гласи:

„Временскиот рок на верификацијата утврден во Прилог 1 на овој правилник почнува да тече сметано од денот кога е извршена верификацијата.“

Член 2

Прилозите 1 и 2 се заменуваат со нови прилози кои се составен дел на овој правилник.

Член 3

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.25-4451/ 2
18 септември 2013 година
Скопје

Министер,
Ваљон Сараџини, с.р.

ПРИЛОГ 1

КАТЕГОРИИ МЕРИЛА ЗА КОИ Е ЗАДОЛЖИТЕЛНА ВЕРИФИКАЦИЈА, ПОСТАПКИ ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА И РОКОВИ НА ПЕРИОДИЧНА ВЕРИФИКАЦИЈА

ВИДОВИ МЕРИЛА	Период на верификација (години)	Оцена на сообразност на тип мерило
01 ДОЛЖИНА		
Мерила за димензии (повеќедимензионални мерила, за мерење на материјали во вид на јаже како на пример: текстил, кабли, врвци, жица,...)	2	да
Автоматски мерила на нивото на течност во неподвижни резервоари	1	да
Мерила за ширина и надвишување на колосек	1	да
Материјализирани мери за должина (мерни летви за мерење на нивото на течности, трговски мерни летви, мерни ленти, мерни ленти со висок, мерила за дебелина, мерила со преклопување, мерила за должина кои се користат за општа намена)	2	да
02 ПОВРШИНА		
Мерила за мерење на површина	2	да
03 ЗАФАТНИНА И ПРОТОК		
Авто-цистерни, вагон-цистерни и преносни цистерни	5	не
Буриња, каци, канти и балони	5	не
Хоризонтални цилиндрични резервоари	10	не
Вертикални цилиндрични резервоари	10	не
Проточни мерила на количина на гас со мерна дијафрагма	2	да
Гасомери (турбински, ултразвучни, со ротирачки комори со позната зафатнина, со мегови, ...) и коректори на зафатнина	5	да
Проточни мерила на зафатнина на течности со посреден начин на мерење (електромагнетни, ултразвучни инсертни, со вртлози, турбински мерила, зафатнински со комори)	3	да
Рамки мерење на дрва	1	не
Мерни системи за млеко (разладни садови – лактофризи)	5	да

ВИДОВИ МЕРИЛА	Период на верификација (години)	Оцена на сообразност на тип мерило
Млекомери и мерни садови со градуирана скала	5	не
Мерни системи за количество на течности со директно мерење на масен проток	1	да
Мерни системи за континуирано динамичко мерење на количества течност различни од вода : - мерни системи на цевковод (класа на точност 0,3) - мерила (мерни системи) за течни горива (кл. 0,5) - мерни системи на резервоари за горива (не за втечнети гасови) , (кл. 0,5) - мерни системи на друмските танкери наменети за течности со ниска вискозност (< 20 mPa.s) (кл. 0,5) - мерни системи за товарење (растоварување) бродови и танкери во друмскиот и во железничкиот сообраќај (кл. 0,5) - мерни системи за млеко (кл. 0,5) - мерни системи за полнење гориво на летала (кл. 0,5) - мерни системи за втечнети гасови под притисок мерено на температура еднаква на или поголема од - 10 °C (кл. 1) - мерни системи што вообичаено припаѓаат на класа 0,3 или 0,5 но кои се користат за течности, (чија температура е помала од 10 °C или поголема од 50 °C; чија динамичка вискозност е поголема од 1 000 mPa.s; чиј максимален волуменски проток не е поголем од 20 L/h) - мерни системи за втечен јаглерод диоксид (кл. 1,5) - мерни системи за втечнети гасови под притисок мерено на температура под - 10 °C (кои не се криогенски течности) (кл. 1,5) - мерни системи за криогенски течности (температура пониска од - 153 °C) (кл. 2,5)	1	да
Водомери за ладна вода	5	да
Водомери за топла вода	3	да
Мерила наменети за определување на ограничена зафатнина	5	(да)
Мерила за компримиран земјен гас	1	да
Мерила на сипливи материјали	5	не
Проточни мерила на зафатнина за разни течности што се наоѓаат во мерен склоп	1	да

ВИДОВИ МЕРИЛА	Период на верификација (години)	Оцена на сообразност на тип мерило
04 МАСА		
Тегови со маси од 1 g до 5000 kg класа на точност M1 и M2	1	не
Автоматски ваги	1	да
Неавтоматски ваги до 9000 kg	2	да
Неавтоматски ваги над 9000 kg, колски и шински ваги	1	да
Ваги за мерење на маса на моторни возила во движење	1	да
Направи за одредување на хектолоитарска маса на житарици и маслодајни растенија	1	да
05 ПРИТИСОК		
Манометри за мерење крвен притисок	1	да
Манометри за мерење притисок во пневматици	1	да
06 ГУСТИНА		
Ареометри со постојана маса (за општа намена, широмери, алкохолни ареометри...)	Прва верификација	не
07 КОНЦЕНТРАЦИЈА		
Алколометри	Прва верификација	не
Етилометри	1	да
Мерачи на влага за зрна од житарици и семки од маслодајни растенија	1	да
Анализатори на издувни гасови	1	да
08 ИНДЕКС НА ПРЕКРШУВАЊЕ		
Автоматски рефрактометри со кои се мери масената содржина (масен удел) на шеќер во шира	1	Да
09 ТЕМПЕРАТУРА		
Медицински термометри	3	да
Термометри за контрола на храна	3	да
Стаклени медицински термометри	Прва верификација	не

ВИДОВИ МЕРИЛА	Период на верификација (години)	Оцена на сообразност на тип мерило
10 ВРЕМЕ И ФРЕКВЕНЦИЈА		
Паркинг часовници за тарифирање на време за паркирање	1	не
Вклопни часовници за мерни групи за мерење на електрична енергија и вклопник за максимум	6	да
Вклопни часовници за мерни групи за мерење на активна електрична енергија	10	да
Систем за тарифирање по временски интервал во телекомуникацискиот сообраќај	1	не
11 ЕЛЕКТРОМАГНЕТНИ ВЕЛИЧИНИ		
Мерни трансформатори за електрична енергија	Прва верификација	да
Омметар за мерење на заземјување	2	да
Броила за активна електрична енергија со класа на точност А и В (класа на точност 2 и класа на точност 1)	10	да
Броила за активна електрична енергија со класа на точност В и С (класа на точност 1 и класа на точност 0.5S и 0.2S) и реактивна електрична енергија (класа на точност 2 и класа на точност 3)	6	да
12 ФОТОМЕТРИСКИ ГОЛЕМИНИ		
Фотоелектрични луксметри - мерила за осветленост - (илуминација)	3	да
Фотоелектрични луминансметри - мерила за светливост –(луминација)	3	да
Фотометриски светилки со усвитено волфрамово влакно – мерила за светлосна јачина	3	да
13 МЕРИЛА ЗА СПЕЦИЈАЛНИ НАМЕНИ И ОСТАНАТИ ФИЗИЧКИ ВЕЛИЧИНИ		
Мерила за брзина на возила во сообраќајот на патиштата	1	да
Уред со валци за проверка на сила на кочење по обемот на тркалата на возилата	1	да
Букомери	1	да
Таксаметри	1	да
Мерила на топлина	5	да

ПРИЛОГ 2

**КАТЕГОРИИ И ВИДОВИ МЕРИЛА ЗА КОИ МОЖЕ ДА СЕ ДОДЕЛИ
ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ПЕРИОДИЧНА И ВОНРЕДНА ВЕРИФИКАЦИЈА**

ВИДОВИ МЕРИЛА
01 ДОЛЖИНА
Мерила за димензии (повеќедимензионални мерила, за мерење на материјали во вид на јаже како на пример: текстил, кабли, врвци, жица,...)
Материјализирани мери за должина (мерни летви за мерење на нивото на течности, трговски мерни летви, мерни ленти, мерни ленти со висок, мерила за дебелина, мерила со преклопување, мерила за должина кои се користат за општа намена)
Мерила за мерење ширина и надвишувања на колосек
02 ПОВРШНА
Мерила за мерење на површина
03 ЗАФАТНИНА
Авто-цистерни, вагони-цистерни и преносни цистерни
Млекомери и мерни садови со градуирана скала
Мерни системи за млеко (разладни садови – лактофризи)
05 ПРИТИСОК
Манометри за мерење крвен притисок
Манометри за мерење притисок во пневматици
06 ГУСТИНА
Ареометри со постојана маса (за општа намена, широмери, алкохолни ареометри...)
07 КОНЦЕНТРАЦИЈА
Алкохометри
Етилометри
Анализатори за гасови
08 ИНДЕКС НА ПРЕКРШУВАЊЕ
Автоматски рефрактометри со кои се мери масената содржина (масен удел) на шеќер во шира
12 ФОТОМЕТРИСКИ ВЕЛИЧИНИ
Фотоелектрични луксметри - мерила за осветленост (илуминација)
Фотоелектрични луминансметри —мерила за светливост (луминација)
Фотометриски светилки со усвитено волфрамово влакно - мерила за светлосна јачина

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

3241.

Врз основа на член 57 став 9 од Законот за превоз во патниот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/04, 127/06, 114/09, 83/10, 140/10, 17/11, 53/11, 6/12, 23/13 и 120/13), министерот за транспорт и врски донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ПОТРЕБНАТА ОПРЕМА И НАЧИНОТ НА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА КАТЕГОРИЈАТА НА АВТОБУСКИТЕ СТАНИЦИ

Член 1

Во Правилникот за потребната опрема и начинот на определување на категоријата на автобуските станици („Службен весник на Република Македонија“ бр. 83/13) во Прилогот во табелата во колоната вкупниот број на бодови по категории бројот: „10“ се заменува со бројот: „9“.

Член 2

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-8913/1
19 септември 2013 година
Скопје

Министер
за транспорт и врски,
Миле Јанакиески, с.р.

3242.

Врз основа на член 24-а став 13 од Законот за превоз во патниот сообраќај („Службен весник на Република Македонија“ бр. 68/04, 127/06, 114/09, 83/10, 140/10, 17/11, 53/11, 6/12, 23/13 и 120/13), министерот за транспорт и врски донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА НАЧИНОТ, ПОСТАПКАТА И ПОБЛИСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ВОЗНИ РЕДОВИ ЗА НОВИ ЛИНИИ И ЗА ПРОМЕНА НА ОДОБРЕНИ ЛИНИИ ВО МЕГУОПШТИНСКИОТ И МЕГУНАРОДНИОТ ПРЕВОЗ НА ПАТНИЦИ, ИЗДАВАЊЕ, ПРОДОЛЖУВАЊЕ И ОДЗЕМАЊЕ НА ДОЗВОЛАТА ЗА ОДОБРЕНА ЛИНИЈА, ФОРМАТА И СОДРЖИНАТА НА ОБРАЗЕЦОТ НА ДОЗВОЛАТА И НА ВОЗНИОТ РЕД

Член 1

Во Правилникот за начинот, постапката и поблиските услови за одобрување на возни редови за нови линии и за промена на одобрени линии во меѓуопштинскиот и меѓународниот превоз на патници, издавање, продолжување и одземање на дозволата за одобрена линија, формата и содржината на образецот на дозволата и на возниот ред („Службен весник на Република Македонија“ бр. 25/10, 73/10, 130/10, 170/10, 2/11, 22/11, 13/12, 170/12 и 30/13), во член 7 во ставот 3 во втората реченица точката се брише и се додаваат зборовите: „за кои му се издадени билатерални важечки дозволи.“

Член 2

Во член 10 во ставот 4 точката се брише и се додаваат зборовите: „за кои му се издадени билатерални важечки дозволи.“

Член 3

Во член 15 по ставот 3 се додава нов став 4 кој гласи:

„Доколку превозник аплицира за нов возен ред со повеќе поаѓања или промена на возен ред со повеќе поаѓања, при електронската распределба барањето за секое поаѓање меѓусебно ќе се споредува дали ги запазува временските интервали согласно член 24-а став 6 од Законот за превоз во патниот сообраќај, при што ќе се одобри поаѓањето кое е прво аплицирано во електронскиот систем.“

Член 4

Во член 17 во став 2 во алинејата 2 по зборовите „возни редови“ се става точка, а зборовите „и фотокопии од возачки дозволи од возачите“ се бришат.

Во став 3 во алинејата 2 по зборовите „возни редови“ се става точка, а зборовите „и фотокопии од возачки дозволи за возачите“ се бришат.

Член 5

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-9035/1
24 септември 2013 година
Скопје

Министер
за транспорт и врски,
Миле Јанакиески, с.р.

АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

3243.

Врз основа на член 116 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ број 55/13), Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат начинот на полагањето на испитот за овластен геодет, содржината на програмата, начинот на издавање, продолжување, потврдување, престанок и одземање на овластувањето за овластен геодет, како и формата, содржината и начинот на водење на Именикот на овластени геодети.

Член 2

Со овластување за овластен геодет може да се стекне секое физичко лице кое е државјанин на Република Македонија или на држава членка на Европската унија, под услов да има стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем (ЕКТС) од областа на геодезијата или завршен VII/1 степен студии по геодезија, да има најмалку две години работно искуство на геодетски работи по стекнувањето на наведените 300 кредити од областа на геодезијата, односно завршувањето на VII/1 степен студии по геодезија и да има положено испит за стекнување овластување за овластен геодет.

II. КОМИСИЈА ЗА ОВЛАСТУВАЊЕ

Комисија за овластување

Член 3

(1) Работите сврзани со полагање на испитот за стекнување овластување за овластен геодет, издавање, продолжување, потврдување и престанок на овластувањето за овластен геодет ги врши Комисијата за овластување при Агенцијата за катастар на недвижности (во понатамошниот текст: Комисијата).

(2) Комисијата од став 1 на овој член ја формира директорот на Агенцијата за катастар на недвижности (во понатамошниот текст: Агенцијата) од редот на вработените државни службеници во Агенцијата.

Состав на Комисијата

Член 4

(1) Комисијата од член 3 став (1) на овој правилник е составена од:

- претседател кој е дипломиран геодетски инженер со стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на геодезијата или завршен VII/1 степен студии по геодезија и најмалку седум години работно искуство на геодетски работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на геодезијата, односно завршувањето на VII/1 степен студии по геодезија и

- двајца членови од кои еден е дипломиран геодетски инженер со стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на геодезијата или завршен VII/1 степен студии по геодезија и најмалку пет години работно искуство на геодетски работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на геодезијата, односно завршувањето на VII/1 степен студии по геодезија и еден дипломиран правник со стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на правните науки или завршен VII/1 степен Правен факултет-правни науки и најмалку пет години работно искуство на правни работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на правните науки, односно завршувањето на VII/1 степен Правен факултет-правни науки.

(2) Претседателот и членовите на Комисијата имаат свои заменици кои ги заменуваат во случај на отсуство или спреченост во извршувањето на работите.

(3) Комисијата има и технички секретар кој ги врши административно-техничките и други работи во врска со работењето на Комисијата. Техничкиот секретар е дипломиран правник со стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на правните науки или завршен VII/1 степен Правен факултет-правни науки и најмалку три години работно искуство на правни работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на правните науки, односно завршувањето на VII/1 степен Правен факултет-правни науки.

Деловник за работа

Член 5

Комисијата донесува деловник за својата работа, со кој поблиску се уредува начинот на работењето на Комисијата.

III. ПОЛАГАЊЕ ИСПИТ ЗА ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ

Програма за испит за овластен геодет

Член 6

(1) Испитот за стекнување овластување за овластен геодет се полага пред Комисијата од член 3 став (1) на овој правилник.

(2) Испитот од став (1) на овој член се полага според програма чија содржина е дадена во прилог број 1 кој е составен дел на овој правилник.

Надоместок за полагање на испитот

Член 7

(1) За полагање на Испитот за стекнување овластување за овластен геодет се плаќа надоместок на Агенцијата.

(2) Висината на надоместокот за полагање на испитот од став (1) на овој член со одлука ја определува Управниот одбор на Агенцијата.

Барање за полагање на испит

Член 8

(1) Кандидатот за полагање на испит за стекнување на овластување за овластен геодет, за полагање на испитот поднесува барање до Агенцијата.

(2) Барањето од став (1) на овој член содржи податоци за име, презиме и адреса на живеење на кандидатот.

(3) Кон барањето кандидатот прилага:

- уверение за државјанство за лицата државјани на Република Македонија, односно доказ за стекнат статус на државјанин на земја членка на Европската унија;

- диплома за стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на геодезијата или завршен VII/1 степен Градежен факултет - студии по геодезија;

- потврда за најмалку две години работно искуство на геодетски работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на геодезијата, односно завршувањето на VII/1 степен студии по геодезија и

- доказ за платен надомест за полагање на испитот.

(4) Формата и содржината на барањето од став (1) на овој член е дадена во прилог број 2 кој е составен дел на овој правилник.

Известување за терминот и полагање на испит

Член 9

(1) Комисијата во рок не пократок од осум дена пред денот на полагањето, писмено ги известува пријавените кандидати за утврдениот термин за полагање на испитот како и за секоја промена на датумот, времето и местото на полагање.

(2) Полагањето на испитот е јавно и може да трае најдолго два часа.

Одложување на испитот

Член 10

(1) Кандидатот кој нема да се јави на испитот или се јавил, а не полагал, се смета дека испитот не го положил.

(2) Кандидатот може да го одложи испитот пред испитот да започне.

(3) Полагањето на испитот може да се одложи поради болест, несреќа, смртен случај во семејството или други оправдани причини за кои кандидатот е должен во рок од три дена до Комисијата да достави писмен доказ.

Резултати од испитот и поправен испит

Член 11

(1) Успехот на кандидатот од полагањето на испитот Комисијата го оценува со „положил“ или со „не положил“, поодделно за прашањата од геодетската област и за прашањата од правната област.

(2) Комисијата во рок од пет дена по спроведување на испитот, писмено го известува кандидатот кој не го положил испитот.

(3) Кандидатот кој не покажал задоволителни резултати по една од областите од став (1) на овој член, може да полага поправен испит само за тој дел. Рокот за поднесување на барање за полагање на поправниот испит не може да биде пократок од 30 дена, ниту подолг од шест месеци од денот на одржувањето на испитот.

(4) Кон барањето од став (3) на овој член кандидатот прилага доказ за платен надоместок во висина од 50% од надоместокот утврден со одлуката од член 8 став (2) на овој правилник.

(5) Кандидатот кој во рокот определен од став (3) на овој член не се пријави за поправен испит или на поправниот испит не покаже задоволителни резултати, се смета дека испитот за стекнување овластување за овластен геодет не го положил.

IV. ИЗДАВАЊЕ, ПРОДОЛЖУВАЊЕ И ПОТВРДУВАЊЕ НА ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ

Издавање на овластувањето

Член 12

(1) На кандидатот кој го положил испитот за стекнување овластување за овластен геодет на предлог на Комисијата, во рок од пет дена по спроведување на испитот, директорот на Агенцијата му издава овластување за овластен геодет.

(2) Овластувањето од став (1) на овој член се издава за период од пет години.

(3) Овластувањето за овластен геодет се издава во хартиена форма на формат A4.

(4) Формата и содржината на овластувањето од став (1) на овој член се дадени во прилог број 3 кој е составен дел на овој правилник.

Продолжување на овластувањето

Член 13

(1) Овластениот геодет, шест месеци пред истекот на рокот на важење на издаденото овластување, до Агенцијата поднесува барање за продолжување на овластувањето.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член приложува сертификат издаден од Агенцијата дека во текот на петте години посетувал по 30 часа годишно континуирана едукација од областа на геодетските работи извршена од страна на Агенцијата, од кои најмалку 20 часа обуки сврзани со катастарот на недвижности, како и доказ за платен надоместок за продолжувањето.

(3) По барањето од став (1) на овој член на предлог на Комисијата, директорот на Агенцијата донесува решение со кое се продолжува или не се продолжува овластувањето за овластен геодет.

(4) Решението од став (3) на овој член директорот на Агенцијата го донесува во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(5) Решението од став (2) на овој член е конечно и извршно а против истото дозволена е тужба пред управен суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Потврдување на овластување за странски геодетски инженер

Член 14

(1) Под услови на реципроцитет странски геодетски инженер со овластување од друга држава може до Агенцијата да достави барање за потврдување на овластувањето.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член странскиот геодетски инженер од став (1) го прилага овластувањето од друга држава и доказ за платен надоместок на Агенцијата.

(3) Комисијата од член 3 став (1) на овој правилник изготвува и до директорот на Агенцијата доставува предлог со кој се потврдува/не се потврдува, овластувањето на странски геодетски инженер.

(4) По предлогот од став (3) на овој член, директорот на Агенцијата донесува решение.

(5) Решението од став (4) на овој член се донесува во рок од 15 дена од денот на поднесување на барањето.

(6) Решението со кое не се потврдува овластувањето на странскиот геодетски инженер е конечно и извршно, а против истото дозволена е тужба пред Управен суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

Форма и содржина на барањето за продолжување и потврдување

Член 15

Формата и содржината на барањето за продолжување/потврдување на овластувањето за овластен геодет од член 12 и член 13 на овој правилник е дадена во прилог број 4 кој е составен дел на овој правилник.

Надоместок за продолжување и потврдување

Член 16

(1) За продолжувањето на овластувањето од член 12 и за потврдувањето на овластувањето за овластен геодет од член 13 на овој правилник се плаќа надоместок на Агенцијата.

(2) Висината на надоместокот за продолжување и потврдување на овластувањето од став (1) на овој член со одлука ја определува Управниот одбор на Агенцијата.

V. ПРЕСТАНОК И ОДЗЕМАЊЕ НА ОВЛАСТУВАЊЕТО

Престанок на овластувањето

Член 17

(1) Овластувањето за овластен геодет престанува да важи во следните случаи:

- со смрт на овластениот геодет,
- ако овластениот геодет целосно ја изгуби деловната способност,

- ако овластениот геодет се наоѓа на издржување на казна затвор за извршено кривично дело во вршењето на геодетските работи за кое му е изречена казна затвор подолго од шест месеца,

- доколку овластувањето не му биде продолжено и по истекот на рокот на важење на овластувањето.

(2) Престанокот на овластувањето од став (1) на овој член се запишува во Именикот на овластени геодети што се води во Агенцијата (во натамошниот текст: Именикот), врз основа на доказите за настанувањето на случаите од став (1) на овој член.

(3) За секоја промена во Именикот, Агенцијата е должна за промената, веднаш да ја извести Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи.

Одземање на овластувањето

Член 18

(1) Овластувањето за овластен геодет се одзема во следните случаи:

- ако овластениот геодет во извршувањето на геодетските работи не постапува согласно со овој закон и прописите донесени врз основа на него, како и согласно со правилата и стандардите на геодетската струка,

- ако геодетските елаборати изготвени во писмена форма своерачно не ги потпишува,

- ако геодетските елаборати изготвени во електронска форма не ги потпишува со валиден сертификат издаден од овластен издавач,

- ако не ги користи податоците од катастарот на недвижностите и не ги користи само за намената за која се издадени,

- ако му е изречена мерка – забрана за вршење професија, дејност или должност,

- ако овластениот геодет делумно ја изгуби деловната способност,

- ако овластениот геодет во рокот определен во членот 109 став (3) од Законот за катастар на недвижности не поднесе барање за продолжување на овластувањето за овластен геодет,

- ако изготвува геодетски елаборати без претходно извршен премер и увид на недвижностите на самото место,

- ако не посетува континуирана обука од областа на геодетските работи,

- ако овластениот геодет кој не е вработен кај трговец поединец овластен геодет односно кај трговско друштво за геодетски работи се утврди дека извршува геодетски работи за трговците поединци овластени геодети, односно за трговските друштва за геодетски работи.

(2) Секторот при Агенцијата во чија надлежност е вршење на надзорот на работата на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, при вршењето на надзорот утврдува дали настанала повреда на случаите од став (1) на овој член.

(3) Доколку се утврди повреда на некои од случаите од став (1) на овој член Секторот од став (2) на овој член во чија надлежност е вршење на надзорот изготвува записник и предлог решение за одземање на овластувањето.

(4) Записникот и предлог решението за одземање на овластувањето од став (3) на овој член, овластеното службено лице при Секторот од став (2) на овој член го доставува до директорот на Агенцијата.

(5) Решението за одземање на овластувањето кое го донесува директорот на Агенцијата е конечно и извршно, а против истото дозволена е тужба пред Управен суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Врз основа на решението за одземање на овластувањето, овластениот геодет е доложен до Агенцијата да го врати издаденото овластување за овластен геодет.

(7) Одземањето на овластувањето се запишува во Именикот на овластени геодети.

(8) Агенцијата е должна за промената во Именикот од став (7) на овој член, веднаш да ја извести Комората.

Стекнување ново овластување и враќање на одземеното овластување

Член 19

(1) Овластениот геодет на кого му е одземено овластувањето во случајот од членот 18 став (1) алинеја 1, 2, 3, 4, 8 и 10 на овој правилник не може пред истекот на пет години од денот на одземањето на овластувањето да поднесе барање за стекнување на ново овластување.

(2) За стекнување на новото овластување од ставот (1) на овој член лицето треба да ги исполни условите предвидени во член 8 став (3) од овој правилник.

(3) Овластениот геодет на кого му е одземено овластувањето во случајот од членот 18 став (1) алинеи 5 и 6 на овој правилник има право по истекот на времето за кое е изречена мерката забрана за вршење професија, дејност или должност, односно по престанокот на

причините за делумно губење на деловната способност да побара враќање на овластувањето, кон кое прилага соодветен акт од надлежен орган кој ја изрекот мерката.

(4) Овластениот геодет на кого му е одземено овластувањето во случајот од членот 18 став (1) алинеи 7 и 9 на овој правилник не може пред истекот на една година од денот на одземањето на овластувањето да поднесе барање за враќање на овластувањето.

VI. ИМЕНИК НА ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ

Член 20

Издадените овластувања за овластен геодет, како и решенијата за продолжување/одбивање на продолжувањето, престанок и одземање на овластувањата за овластен геодет се запишуваат во Именикот што го води Секторот при Агенцијата во чија надлежност е спроведувањето на обуките.

Член 21

(1) Именикот од член 20 на овој правилник се води во хартиена и во електронска форма, во вид на книга со формат А4.

(2) На насловната страна на Именикот е отпечатен грбот на Република Македонија и ознаката на Агенцијата, а под нив е внесен текст: „Именик на овластени геодети“. На внатрешните страни од Именикот се содржани рубрики во кои се внесуваат податоци за: реден број, име и презиме на овластениот геодет, ЕМБГ, адреса и место на живеење, податоци за контакт (телефон, е-маил), број и датум на издаденото овластување за овластен геодет, број и датум на решението за продолжување/одбивање на овластувањето за овластен геодет, број и датум на решението за потврдување на овластување за овластен геодет, број и датум на решението за одземање на овластувањето за овластен геодет, број и датум на доказот за престанок на овластувањето за овластен геодет, забелешка во која се внесуваат податоци за актите на Управниот суд донесени по повод поведените судски спорови во врска со овластувањата за овластен геодет и број на страници.

(3) Формата и содржината на Именикот на овластени геодети се дадени во прилог број 5 кој е составен дел на овој правилник.

Член 22

Содржината на ажурираниот Именик е достапна на web страницата на Агенцијата и на Комората.

Член 23

Агенцијата е должна за секоја промена на податоците содржани во Именикот веднаш да ја извести Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 24

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за овластување за овластен геодет и за Именик на овластени геодети („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/08).

Член 25

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-16692/1
20 септември 2013 година
Скопје

Претседател
на Управен одбор,
Анета Јорданова, с.р.

Прилог број 1

**ПРОГРАМА
ЗА ПОЛАГАЊЕ ИСПИТ ЗА ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ**

Содржината на Програмата за полагање испит за овластен геодет ја сочинуваат прашања од областа на геодезијата и правото кои се од значење за: Геодетско Катастарскиот Информационен систем - ГКИС, основните геодетски работи, премерот на недвижностите, државната граница, геодетските работи за посебни намени, топографските карти, востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите, масовната проценка на вредноста на недвижностите, Графичкиот регистар за градежно земјиште, Регистарот на просторни единици, Графичкиот регистар за улици и куќни броеви, Националната инфраструктура на просторни податоци, како и прашања сврзани со Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи.

I. ПРАШАЊАТА ОД ОБЛАСТА НА ГЕОДЕЗИЈАТА СЕ СОСТОЈАТ ОД СЛЕДНИТЕ ОБЛАСТИ:

- Геодетско Катастарски Информационен Систем-ГКИС
- Основни геодетски работи,
- Премер на недвижности,
- Геодетски работи за посебни намени,
- Топографски карти,
- Комора на овластени геодети,
- Катастар на недвижности,
- Пресметување и евидентирање на вредноста на недвижностите,
- Регистри во ГКИС,
- Надзор над работата на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи.

1.Геодетско Катастарски Информационен Систем-ГКИС:

- содржина и управување со ГКИС,
- пристап, дистрибуција и издавање на податоци од ГКИС и
- користење на податоци од ГКИС.

2. Основни геодетски работи:

- поим и опфат на основните геодетски работи,
- државен референтен систем (просторен, хоризонтален, вертикален, гравиметриски, астрономски),
- државна картографска проекција,
- тригонометриски мрежи,
- полигонометриски мрежи,
- полигонски мрежи,
- нивелмански мрежи и
- ГНСС мрежа.

3. Премамер на недвижности:

- поим и предмет на премерот на недвижности,
- премер во функција на катастарот на недвижности,
- премер на државна граница,
- катастарски единици,
- катастарска општина,
- премер на катастарска парцела,
- премер на згради, посебни и заеднички делови од згради и други објекти,
- премер на инфраструктурни објекти,
- геодетски елаборати од премерот на недвижностите (видови и содржина),
- катастарско класирање на земјиштето,
- дигитализација на катастарските планови и
- обработка, обликување и визуелизација на податоците.

4. Геодетски работи за посебни намени:

- видови геодетски работи за посебни намени и
- геодетски елаборати за посебни намени

5. Топографски карти:

- класификација на топографски карти,
- организација на податоците од топографските карти,
- ажурирање на топографски карти и
- картографски производи и согласност за издавање.

6. Комора на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи:

- потребни услови за вршење на геодетски работи,

- овластен геодет, овластување за овластен геодет, должности на овластениот геодет,
- лиценца за вршење на геодетски работи,
- подружница за вршење на геодетски работи,
- Комора на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи,
- органи на Комората и надлежност,
- Именик на овластени геодети и
- Именик на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи.

7. Востановување и одржување на катастар на недвижности:

- содржина на катастарот на недвижности,
- начела,
- изземање на службено лице,
- издавање на податоци од катастарот на недвижностите,
- видови правни основи и исправи за запишување на правата на недвижностите,
- востановување на катастар на инфраструктурни објекти,
- запишување на недвижности кои останале со незапишани права,
- запишување на промени во катастарот на недвижности и во катастарот на инфраструктурни објекти, како дел од катастарот на недвижности,
- ажурирање на податоците во катастарот на недвижности и
- исправка на грешки во катастарот на недвижности.

8. Пресметување и евидентирање на вредноста на недвижностите

- процена на вредноста на недвижностите,
- модел на масовна проценка и
- евидентирање на вредноста на недвижностите и на закупнините во ГКИС.

9. Регистри во ГКИС

- Регистар за просторни единици,
- Графички регистар за улици и куќни броеви и
- Графички регистар за градежно земјиште.

10. Надзор над работата на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи:

- предмет на надзор,
- одземање на лиценца и бришење од Именикот,

- глоба за овластен геодет и
- глоба за трговец поединец овластен геодет и трговско друштво за геодетски работи.

ЛИТЕРАТУРА ОД ОБЛАСТА НА ГЕОДЕЗИЈАТА:

1.Закон за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2013);

ПОДЗАКОНСКИ ПРОПИСИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ЗАКОНОТ ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ И ТОА:

- 1.Тарифник за висината на надоместокот за извршените геодетски работи,
- 2.Правилник за начинот на пристап, дистрибуција, издавање, користење, чување и заштита на податоците од ГКИС,
- 3.Тарифник за висината на надоместокот за користење и увид на податоците од ГКИС,
- 4.Правилник за начинот на извршување на основните геодетски работи, поставувањето и одржувањето на точките од геодетските референтни мрежи, одредување на параметри и компоненти, редефинирањето на геодетските референтни системи и на државната картографска проекција, како и формата и содржината на геодетскиот елаборат за извршените основни геодетски работи,
- 5.Правилник за начинот на менување на границите на катастарските општини, како и за определување на КО кои се одржуваат во ИЦН и секторите за кн во РМ,
- 6.Правилник за начинот на катастарското класирање и утврдување и запишување на промена на катастарската култура и класа на земјиштето,
- 7.Правилник за катастарски планови и планови на инфраструктурни објекти,
- 8.Правилник за начинот на извршување геодетските работи за посебни намени, како и формата и содржината на геодетските елаборати за извршените геодетски работи за посебни намени,

- 9.Правилник за начинот на изготвување на топографските карти, ортофото карти/планови и картографските производи, формата и содржината на геодетскиот елаборат за топографските карти, како и формата и содржината на образецот на овластувањето и на согласноста за издавање на картографски производи,
- 10.Правилник за начинот на полагањето на испитот за овластен геодет, содржината на програмата, начинот на издавање, продолжување, потврдување, престанок и одземање на овластувањето за овластен геодет, формата и содржината на образецот на овластувањето за овластен геодет, како и формата, содржината и начинот на водење на Именикот на овластени геодети,
- 11.Правилник за начинот на издавање, престанок на важење и одземање на лиценцата за вршење на геодетски работи, формата и содржината на образецот на лиценцата за вршење на геодетските работи, условите за простории и опрема потребни за извршување на геодетските,
- 12.Тарифник за висината на надоместокот за заверка на геодетските елаборати,
- 13.Правилник за начинот и формата на водење на деловодната книга во електронска форма,
- 14.Правилник за формата и содржината на барањето/потврдата за изземање на службено лице, формата и содржината на барањето/ потврдата за откажување од пријавата за запишување, начинот на издавање како и формата и содржината на податоците кои се издаваат од катастарот на недвижности,
- 15.Тарифник за висината на надоместокот за запишување на инфраструктурните објекти,
- 16.Правилник за начинот на запишување на инфраструктурните објекти,
- 17.Правилник за начинот на запишување на недвижностите кои останале со незапишани права и за запишување на промени во катастарот на недвижности и и катастарот на инфраструктурни објекти,
- 18.Правилник за формата и начинот на водење на Регистарот на просторни единици,

19.Правилник за формата и начинот на водење на Графичкиот регистар на улици и куќни броеви и

20.Правилник за формата и начинот на водење на Графичкиот регистар за градежно земјиште.

II. ПРАШАЊАТА ОД ОБЛАСТА НА ПРАВОТО СЕ СОСТОЈАТ ОД СЛЕДНИТЕ ОБЛАСТИ:

1.Закон за сопственост и други стварни права („Сл.весник на РМ“ бр. 18/2001),

2.Закон за приватизација и закуп на градежно земјиште во државна сопственост („Сл.весник на РМ“ бр. 4/2005),

3.Закон за градење („Сл.весник на РМ“ бр. 130/2009),

4.Закон за градежно земјиште („Сл.весник на РМ“ бр. 17/2011),

5.Закон за постапување со бесправно изградени објекти („Сл.весник на РМ“ бр. 23/2011) и

6.Закон за земјоделско земјиште („Сл.весник на РМ“ бр. 135/2007).

Прилог број 2

Примен штембил на
Агенција за катастар на
недвижности**БАРАЊЕ ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ИСПИТ ЗА ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ**Од _____, _____
Име и презиме ЕМБГ_____, _____
адреса телефон / e-mail

Кон барањето ги приложувам следните документи:

1. Уверение за државјанство за лицата државјани на Република Македонија, односно доказ за стекнат статус на државјанин на земја членка на Европската унија,
2. Диплома за стекнати најмалку 300 кредити според Европскиот кредит - трансфер систем од областа на геодезијата или завршен VII/1 степен Градежен факултет - студии по геодезија,
3. Потврда за најмалку две години работно искуство на геодетски работи по стекнувањето на 300 кредити од областа на геодезијата, односно завршувањето на VII/1 степен студии по геодезија,
4. Доказ за платен надомест за полагање на испитот,
5. Друго:

Подносител на барањето

Дата _____

Прилог број 3

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

Врз основа на член 108 од Законот за катастар на недвижности, („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2013), Агенцијата за катастар на недвижности издава:

О В Л А С Т У В А Њ Е

на

/име и презиме/

со ЕМБГ _____,

/стручна подготовка/

со кое се стекнува со звање **овластен геодет** за вршење на теренските геодетски работи кои се однесуваат на: основните геодетски работи, премерот во функција на востановување и одржување на катастарот на недвижности, геодетските работи за посебни намени, како и на топографските карти.

Број: _____

(ден, месец и година на издавање)**Агенција за катастар на
недвижности****Директор**_____
(име и презиме)

М.П.

Прилог број 4

Приемен штембил на
Агенција за катастар на
недвижности

**БАРАЊЕ ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ/ПОТВРДУВАЊЕ НА ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА
ОВЛАСТЕН ГЕОДЕТ**

Од _____, _____
Име и презиме ЕМБГ
_____, _____
адреса телефон / e-mail

Кон барањето ги приложувам следните документи:

1. Сертификат издаден од Агенцијата за катастар на недвижности дека во текот на петте години посетувал по 30 часа годишно континуирана обука од областа на геодетските работи извршена од страна на Агенцијата за катастар на недвижности, од кои најмалку 20 часа обуки сврзани со катастарот на недвижности,

2. Доказ за платен надоместок за продолжувањето/потврдувањето,

3. Друго:

Подносител на барањето

Место и датум _____

Прилог број 5

АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

ИМЕНИК НА ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ

[illegible]

Страна

3244.

Врз основа на член 123 став (1) од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ број 55/13), Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

П РА В И Л Н И К

ЗА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат: начинот на издавање, престанок на важење и одземање на лиценцата за вршење на геодетски работи, формата и содржината на образецот на лиценцата за вршење на геодетски работи, условите за простории и опрема потребни за извршување на геодетските работи, како и формата, содржината и начинот на запишување и водење на Именикот на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи (во натамошниот текст: Именикот).

Теренски геодетски работи како јавни овластувања

Член 2

(1) Теренските геодетски работи, кои се однесуваат на основните геодетски работи, премерот во функција на востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижности, геодетските работи за посебни намени, со исклучок на работите уредени во член 8 став (2) и член 57 став (2) од Законот за катастар на недвижности (во натамошниот текст: Законот), ги вршат трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи, како јавни овластувања.

(2) Лицата од став (1) на овој член можат да ги вршат и теренските геодетски работи кои се однесуваат на топографските карти, кога се избрани согласно со прописите за јавни набавки.

(3) Трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, теренските геодетски работи ги вршат на целата територија на Република Македонија.

Лиценца/решение за вршење на теренски геодетски работи

Член 3

(1) Трговецот поединец овластен геодет и трговското друштво за геодетски работи за да може да ги врши теренските геодетски работи од член 2 на овој правилник, потребно е да има лиценца за вршење на геодетските работи (во натамошниот текст: лиценца) издадена од Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи (во натамошниот текст: Комората).

(2) Формата и содржината на лиценцата од став (1) на овој член е дадена во прилог број 1 кој е составен дел на овој правилник.

(3) Трговското друштво за геодетски работи за да може да ги врши теренските геодетски работи од член 2 на овој правилник во подружница, потребно е за подружницата да има решение донесено од Комората.

(4) Формата и содржината на решението од став (3) на овој член е дадена во прилог број 2 кој е составен на овој правилник.

(5) Лиценцата и решението се печатат на бела 220 грамска кунздрук хартија, со димензии А4 формат на која е втиснат сув жиг на Комората.

II. КОМИСИЈА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА/РЕШЕНИЕ И ЗА ПРЕСТАНОК И ОДЗЕМАЊЕ НА ЛИЦЕНЦАТА ЗА ВРШЕЊЕ НА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Надлежен орган

Член 4

(1) Работите сврзани со издавање на лиценцата/решението од член 3 на овој правилник, како и за престанокот и одземањето на лиценцата се во надлежност на Управниот одбор на Комората.

(2) За извршување на работите од став (1) на овој член Управниот одбор на Комората формира Комисија.

Состав на Комисијата

Член 5

(1) Комисијата од член 4 на овој правилник е составена од три члена од кои двајца се од редот на Комората, а еден член од редот на вработените во Агенцијата за катастар на недвижности (во натамошниот текст: Агенцијата), назначен од страна на Директорот на Агенцијата.

(2) Претседателот и членовите на Комисијата имаат свои заменици.

Надоместок за Комисијата

Член 6

(1) Претседателот и членовите на Комисијата и нивните заменици за работата во Комисијата имаат право на надоместок.

(2) Висината на надоместокот од став (1) на овој член со одлука ја припишува Управниот одбор на Комората.

III. ЛИЦЕНЦА И РЕШЕНИЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Услови за стекнување на лиценца

Член 7

(1) Трговецот поединец овластен геодет и трговското друштво за геодетски работи за да се стекне со лиценца, потребно е да ги исполни следните услови:

- да е регистриран во Трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија со претежна дејност вршење на геодетски работи,
- да има вработено најмалку две лица од геодетска струка од кои најмалку еден овластен геодет,
- да е осигурен од одговорност за штета и
- да има лиценциран софтвер за изготвување на геодетските елаборати.

(2) Покрај условите од став (1) на овој член, трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи треба да ги исполнува и условите пропишани во членовите 9, 10 и 11 на овој правилник.

Осигурување од одговорност за штета

Член 8

(1) Трговецот поединец овластен геодет и трговското друштво за геодетски работи за да се стекнат со лиценца, потребно е да се осигураат од одговорност за штета која би можеле да им ја причинат на трети лица при вршењето на работите.

(2) Најнискиот износ на осигурувањето од одговорност за штета од ставот (1) на овој член изнесува 30.000 евра во денарска противвредност според средниот курс на Народната банка на Република Македонија на денот на склучувањето на договорот за осигурување.

(3) Трговецот поединец овластен геодет и трговското друштво за геодетски работи се должни уредно да го продолжуваат осигурувањето од одговорност, а примерок од договорот за осигурување, односно за продолжување на осигурувањето да достават до Агенцијата во рок од седум дена од денот на склучувањето на договорот за осигурување.

Простории за вршење на геодетски работи

Член 9

(1) Трговецот поединец овластен геодет и трговското друштво за геодетски работи се должни да вршат прием на странки и да издаваат податоци од извршените геодетски работи исклучиво во нивното седиште, а за секоја промена на седиштето веданш да ја известат Комората и Агенцијата.

(2) Просториите во кои е сместено седиштето на трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи треба да се во објекти примерни за угледот на геодетската струка и да бидат опремени на начин кој овозможува непречено и квалитетно вршење на геодетските работи.

(3) Просториите од став (2) на овој член треба да претставуваат функционална целина со посебен влез, со најмалку една работна просторија и да имаат обезбедени услови за против пожарна заштита (против пожарен апарат), според утврдени правила и стандарди за истиот.

(4) Вкупната внатрешна површина на просториите од став (2) на овој член не може да биде помала од 20 м².

Геодетска, канцелариска и компјутерска опрема

Член 10

(1) Просториите од член 9 на овој правилник треба да бидат опремени со геодетска, компјутерска и канцелариска опрема за работа и прием на странки.

(2) Под геодетска опрема се подразбира најмалку еден геодетски инструмент (класичен инструмент, тотална станица или ГПС) со пропратна опрема.

(3) Под канцелариска опрема се подразбираат најмалку две работни бироа, четири столици, плакари за чување документација и слично.

(4) Под компјутерска опрема се подразбираат најмалку два компјутери, еден принтер, еден скенер, лиценциран софтвер за изготвување на геодетските елаборати.

(5) Трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи треба да имаат склучено договор со Агенцијата, за електронско доставување на барања за издавање/користење податоци од Геодетско катастарскиот информационален систем (ГКИС).

(6) Секој овластен геодет вработен кај трговецот поединец овластен геодет, односно во трговското друштво за геодетски работи треба да има дигитален сертификат (потпис) издаден од овластен издавач, со кој ги потпишува геодетските елаборати.

Назив „катастар“

Член 11

Називот на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи не треба да го содржи зборот „катастар“.

Подружница за вршење на геодетски работи

Член 12

(1) За извршување на геодетските работи трговските друштва за геодетски работи може да основаат подружници за вршење на геодетски работи.

(2) Подружниците од ставот (1) на овој член можат да започнат со работа доколку во подружницата е вработен најмалку еден овластен геодет и ги исполнуваат условите пропишани во членовите 9, 10 и 11 на овој правилник.

Барање за издавање лиценца/решение

Член 13

(1) Трговците поединци овластени геодети, односно трговските друштва за геодетски работи за стекнување лиценца, односно решение за подружница, поднесуваат барање до Комората.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член кое се однесува на стекнување лиценца, трговците поединци овластени геодети, односно трговските друштва за геодетски работи приложуваат докази за исполнетост на условите од членовите 7, 8, 9, 10 и 11 од овој правилник.

(3) Кон барањето од став (1) на овој член кое се однесува на стекнување со решение за подружница, трговските друштва за геодетски работи приложуваат докази за исполнетост на условите содржани во член 12 од овој правилник.

(5) Формата и содржината на барањето за издавање на лиценца/решение се дадени во прилог број 3 кој е составен дел на овој правилник.

Надоместок за лиценца и решение

Член 14

(1) За издавање лиценца, односно за вршење увид во исполнетоста на условите потребни за вршење на геодетски работи на подружниците, се плаќа надоместок на Комората.

(2) Висината на надоместокот од став (1) на овој член се утврдува во зависност од направените трошоци потребни за вршење на увид во исполнетоста на условите потребни за вршење на геодетските работи, а ја пропишува Управниот одбор на Комората.

Увид во исполнетоста на условите за издавање лиценца/решение

Член 15

(1) Исполнетоста на условите за издавање лиценца/решение, ја утврдува Комисијата од член 4 на овој правилник, по поднесеното барање од член 13 и извршената уплата на надоместокот од член 14 на овој правилник.

(2) За извршениот увид во исполнетоста на условите за издавање на лиценца, односно решение, Комисијата составува записник.

(3) Врз основа на записникот од став (2) на овој член, Управниот одбор на Комората издава лиценца, односно донесува решение.

(4) Лиценцата/решението од став (3) на овој член се запишуваат во Именикот од член 22 на овој правилник.

Недостатоци утврдени при увидот во исполнетоста на условите

Член 16

(1) Доколку при увидот направен во просториите во кои трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво ќе ги извршува геодетските работи, се утврдат недостатоци во однос на условите потребни за стекнување лиценца/решение, Комисијата од член 4 на овој правилник со записник го задолжува подносителот на барањето во рок не подолг од осум дена од денот на извршениот увид, да ги отстрани утврдените недостатоци.

(2) Ако во рокот наведен во став (1) на овој член не бидат отстранети недостатоците, Комората нема да издаде лиценца/решение, за што писмено го известува подносителот на барањето.

(3) Трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи на кое нема да му биде издадена лиценца/решение, не може пред истекот на 15 дена од денот на извршениот увид, да поднесе ново барање за издавање лиценца/решение.

Демографски стандард за лиценца

Член 17

(1) Лиценцирањето на трговец поединец овластен геодет и трговско друштво за геодетски работи е условено од основните демографски стандарди на статистичкиот регион според номенклатурата на територијални единици за статистика (НТЕС).

(2) Основен демографски стандард за издавање на една лиценца за секој од субјектите од став (1) на овој член е 10.000 жители.

(3) Основен демографски стандард од 10.000 жители се однесува и на подружница.

IV. ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕ НА ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Престанок на лиценца

Член 18

(1) Лиценцата за вршење на геодетски работи престанува во случај на:

- бришење на трговецот поединец овластен геодет/трговското друштво за геодетски работи/подружницата на Трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија,

- бришење на претежната дејност за вршење на геодетски работи во Централниот регистар на Република Македонија и

- барање на трговецот поединец овластен геодет/трговското друштво за геодетски работи.

(2) За престанок на важење на лиценцата од став (1) алинеи 2 и 3 на овој член Управниот одбор на Комората донесува решение, кое е конечно и извршно, а против истото дозволена е тужба пред Управен суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(3) По престанокот на лиценцата од став (1) на овој член, трговецот поединец овластен геодет/трговското друштво за геодетски работи/подружницата се брише од Именикот.

V. ОДЗЕМАЊЕ НА ЛИЦЕНЦА

Вршење надзор над работата на трговецот поединец овластен геодет и на трговското друштво за геодетски работи

Член 19

(1) Агенцијата врши надзор над законистоста на работењето на трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи, во постапка по службена должност и по пријава на странка.

(2) При спроведување на постапката од став (1) на овој член, трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи се должни на овластеното службено лице да му овозможат непречено вршење на работите, да му обезбедат услови неопходни за работа и утврдување на фактичката состојба и да ги стават на увид сите потребни исправи и податоци.

(3) За извршениот надзор овластеното службено лице од Агенцијата составува записник во кој се констатираат забелешките, изјавите и другите релевантни факти и околности со приказ на утврдената фактичка состојба.

Предлог за одземање на лиценца**Член 20**

(1) Во случај на утврдени неправилности во примената на член 110 став (1) алинеја 7, член 118 став (2) и член 126 од Законот кои не се отстранети во утврдениот рок од 15 дена, како и во случаите наведени во член 244 ставови 2, 3 и 4 од Законот, Агенцијата до Комората доставува предлог за одземање на лиценцата, во кој се наведуваат утврдените неправилности при постапувањето и правниот основ за одземањето на лиценцата пропишани со Законот.

(2) Кон предлогот од став (1) на овој член се доставува и фотокопија од записникот од член 19 став (3) на овој правилник.

Одземање на лиценца**Член 21**

(1) По предлогот од член 20 на овој правилник, Комисијата од член 4 на овој правилник врши увид во предлогот и во записникот, а по потреба може да изврши и увид во работењето на трговецот поединец овластен геодет, односно трговското друштво за геодетски работи.

(2) По извршениот увид од став (1) на овој член Комисијата до Управниот одбор на Комората доставува предлог решение за постапување по предлогот на Агенцијата за одземање на лиценцата.

(3) Управниот одбор на Комората е должен во рок од пет работни дена да одлучи по предлогот за одземање на лиценцата од член 20 став (1) на овој правилник.

(4) Доколку Управниот одбор на Комората не донесе решение во рокот наведен во став (3) на овој член, директорот на Агенцијата донесува решение за одземање на лиценцата.

(5) Решението од став (3) и став (4) на овој член е конечно и извршно, а против истото, е дозволена тужба пред Управен суд во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(6) Трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, на кои им е одземена лиценцата се бришат од Именикот.

(7) Со бришењето на трговското друштво за геодетски работи од Именикот, се бришат и неговите подружници.

VI. ИМЕНИК НА ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ**Форма и содржина на Именикот****Член 22**

(1) Издадените лиценци на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, како и решенијата издадени на подружниците се запишуваат во Именикот што го води Комората.

(2) Именикот од став (1) на овој член се води електронска форма, а заради негова заштита, копија од истиот после секоја извршена промена, се прави и се чува на уште една физички оддалечена локација.

(3) На насловната страна на Именикот е отпечатено логото и називот на Комората, а под него е внесен текст: „Именик на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи“. На внатрешните страни од Именикот се содржани рубрики во кои се внесуваат податоци за: реден број, подброј кој е составен од редниот број под кој е запишано трговското друштво за геодетски работи и бројот на подружницата (одвоени со ознака: „ . “), назив на трговецот поединец овластен геодет/трговското друштво за геодетски работи/подружницата, ЕМБС, седиште, место, број и датум на лиценцата/решението, број и датум на решението за одземање на лиценцата, број и датум на решението за престанок на лиценцата, име и презиме на овластениот геодет и тип и сериски број на геодетскиот инструмент.

(4) Во Именикот од став (1) на овој член се запишуваат и странските правни лица од член 105 став (2) од Законот, под услови на реципроцитет.

(5) Формата и содржината Именикот е дадена во прилог број 4 кој е составен дел на овој правилник.

Член 23

Трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи за секоја настаната промена на условите потребни за стекнување со лиценца/решение (седиште, овластен геодет, тип и сериски број на геодетски инструмент, вработени, осигурување и други) се должни веднаш да ја известат Комората и Агенцијата.

Член 24

Комората е должна за секоја промена на податоците содржани во Именикот најдоцна во рок од 3 дена од денот на настанатата промена писмено да ја известат Агенцијата и да го достават ажурираниот Именик во електронска форма.

Член 25

Содржината на ажурираниот Именик е достапна на web страницата на Комората и на Агенцијата.

VII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 26**

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за лиценца за вршење на геодетските работи, за условите потребни за вршење на геодетските работи и за Именикот на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 118/08).

Член 27

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 01-16693/1
20 септември 2013 година
Скопје

Претседател
на Управен одбор,
Анета Јорданова, с.р.

Прилог број 1

**КОМОРА НА ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ
И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ**

Врз основа на член 118 од Законот за катастар на недвижности
(Службен весник на Р. Македонија број 55/2013) издава

ЛИШЦЕНЦА

ЗА ВРШЕЊЕ ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

на _____

Назив на трговецот поединец овластен геодет/односно трговското друштво за геодетски работи _____

Број: _____

Ден, месец и година на издавање _____

КОМОРА НА ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ
ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ И ТРГОВСКИ
ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Претседател на Управен одбор _____

Прилог број 2

КОМОРА НА ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ
И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Врз основа на член 120 од Законот за катастар на недвижности
(„Службен весник на Република Македонија“ број 55/2013), издава

РЕШЕНИЕ

ЗА ВРШЕЊЕ ТЕРЕНСКИ ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

на

Назив на трговското друштво за геодетски работи

број:

Ден, месец и година на издавање

КОМОРА НА ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ
ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ И ТРГОВСКИ
ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

Претседател на Управен одбор

Прилог број 3

Приемен штембил на
Комората**БАРАЊЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦА/РЕШЕНИЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА
ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ**Од _____,
назив и ЕМБС на трговецот поединец овластен геодет/трговското друштво за геодетски_____, _____,
адреса/седиште телефон / e-mail

Кон барањето ги приложувам следните документи:

1. Извод од Трговскиот регистар при Централниот регистар на Република Македонија со претежна дејност за вршење на геодетски работи,
2. М1 и М2 образци за вработено најмалку две лица од геодетска струка од кои најмалку еден овластен геодет,
3. Доказ за извршено осигурување од одговорност за направена штета,
4. Доказ за лиценциран софтвер за изготвување на геодетските елаборати,
5. Доказ за простории,
6. Доказ за геодетска, канцелариска и комјутерска опрема,
7. Доказ за платен надоместок и
8. Други податоци:

Подносител на барањето

Дата _____

Прилог број 4

КОМОРА НА
ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ И
ТРГОВСКИ ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ РАБОТИ

ИМЕНИК НА

ТРГОВЦИ ПОЕДИНЦИ ОВЛАСТЕНИ ГЕОДЕТИ И ТРГОВСКИ ДРУШТВА ЗА ГЕОДЕТСКИ
РАБОТИ

[illegible]

Прилог број 4

3245.

Врз основа на член 37 од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/2013), Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности, донесе

П РА В И Л Н И К**ЗА НАЧИНОТ НА КОРИСТЕЊЕ, ДИСТРИБУЦИЈА, ПРИСТАП, ИЗДАВАЊЕ, ЧУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИТЕ ОД ГЕОДЕТСКО-КАТАСТАРСКИОТ ИНФОРМАЦИОНЕН СИСТЕМ****Член 1**

Со овој правилник се пропишува начинот на користење, дистрибуција, пристап, издавање, чување и заштита на податоците од Геодетско-катастарскиот информативен систем.

Член 2

(1) Геодетско-катастарскиот информативен систем (во натамошниот текст: ГКИС) содржи просторни и описни податоци од катастарот на недвижности, основните геодетски работи, премерот на недвижностите, државната граница, геодетските работи за посебни намени, за вредноста на недвижностите, топографските карти, Регистарот на просторни единици, Графичкиот регистар за улици и куќни броеви и Графичкиот регистар за градежно земјиште.

(2) ГКИС од став (1) на овој член се води во електронска и/или во писмена форма.

(3) Податоците од ГКИС се издаваат во писмена и/или во електронска форма.

Член 3

(1) Секоја катастарска општина во рамките на ГКИС е означена со единствен идентификатор. Единствениот идентификатор се состои од реден број на организационата единица при Агенцијата за катастар на недвижности (во натамошниот текст: Агенцијата) и број на катастарската општина во рамките на организационата единица.

(2) Секоја катастарска парцела во рамките на ГКИС се означува со единствен идентификатор, со кој се поврзува со сите други просторни и описни податоци за недвижностите и кој е дефиниран со редниот број на организационата единица во Агенцијата во чиј делокруг е одржувањето на катастарската општина, бројот на катастарската општина и нејзиниот број, односно бројот на катастарската парцела.

(3) Зградите, посебните и заедничките делови на зградите и другите објекти се означуваат со единствен идентификатор во ГКИС преку редниот број на организационата единица при Агенцијата во чија надлежност е катастарската општина, бројот на катастарската општина, бројот на катастарската парцела, бројот на зградата/објектот, бројот на влез, бројот на кат и бројот на посебниот, односно заедничкиот дел од зградата.

(4) Инфраструктурните објекти во рамките на ГКИС, се означуваат со единствен идентификатор, со кој се поврзуваат со сите други просторни и описни податоци за инфраструктурата. Единствениот идентификатор се состои од префикс кој го одредува Агенцијата и идентификатор за инфраструктурниот објект кој го одредува носителот на правото на инфраструктурниот објект.

Член 4

(1) За користење и увид на податоците од ГКИС се плаќа надоместок, освен кога податоците се издаваат за сопствени потреби на министерствата. Доколку министерствата податоците ги бараат за трети лица, за користење на истите се должни да достават доказ за платен надоместок.

(2) Висината на надоместокот за користење и за увид на податоците од ГКИС, зависи од реалните трошоци за нивното изготвување, видот на податоците (описни/просторни), содржината на податоците (за визуелизиран приказ по единица мерка: метар за должина/висина/длабочина и метар квадратен/кубен, за описни податоци по обемот на податоци), формата на податоците (електронска/писмена), количината на податоците (број на истоветни издадени податоци) и друго.

(3) Во случај на зголемен обем на поднесени барања од ист подносител за користење на податоци од ГКИС, Агенцијата може со подносителот на барањето да склучи договор со кој го уредува начинот на плаќање.

Член 5

За издадените податоци од ГКИС, Агенцијата води евиденција во писмена и/или електронска форма, во која се содржани податоците за бројот, видот и обемот на издадените податоци, како и за корисниците на кои им се издадени податоците и за начинот на нивното издавање.

Член 6

(1) Сите заинтересирани субјекти податоците од ГКИС можат да ги користат еднократно само за намената за која се барани.

(2) По исклучок од став (1) на овој член заинтересираните субјекти издадените податоци може да ги користат и за формирање на нови производи со додадена вредност во комерцијални цели, а начинот на нивното користење го уредува директорот на Агенцијата со посебен договор кој го склучува со лицата кои раководат со заинтересираните субјекти.

Член 7

(1) Непосреден пристап до податоците од ГКИС во писмена форма се врши во работните простории во Агенцијата во присуство на овластено лице вработено во Агенцијата.

(2) Пристап и дистрибуција до податоците од централизираната база на податоци од страна на корисниците се остварува преку глобалната електронска мрежа, која е поврзана со локалната електронска мрежа на Агенцијата.

(3) Дистрибуцијата на податоци од ГКИС во електронска форма, Агенцијата може да врши и преку други државни органи, јавни служби и други правни лица, кои податоците ги добиваат во електронска форма, потпишана од Агенцијата врз основа на сертификат издаден од овластен издавач, а на крајните корисници им ги издаваат во писмена форма, заверена со потпис и печат на издавачот и истите се јавна исправа.

(4) Начинот на дистрибуција на податоците преку субјектите од став (3) на овој член се уредува со посебен договор склучен помеѓу директорот на Агенцијата и заинтересираните субјекти.

Член 8

Агенцијата овозможува пристап до различни податоци од ГКИС, преку креирање на сервиси, за кои со заинтересираните субјекти ќе склучи договор со кој ќе го уреди начинот на користење, дистрибуција, пристап и плаќање.

Член 9

(1) За издавање на податоци од ГКИС, се поднесува барање до Агенцијата за катастар на недвижности, односно до нејзините организациони облици надлежни за издавање на податоци, како и преку други државни органи, јавни служби и други правни лица, кои податоците ги добиваат во електронска форма потпишана од Агенцијата врз основа на сертификат издаден од овластен издавач.

(2) Барањата за издавање на податоци од ГКИС можат да се поднесуваат во писмена или електронска форма.

(3) Формата и содржината на барањето од став (2) на овој член се дадени во прилог број 1 кој е составен дел на овој правилник.

(4) За поднесените барања од став (2) од овој член се издава потврда за прием на барањето, освен кога барањата се однесуваат за податоци кои се издаваат веднаш. Потврдата за прием на барањето се издава во писмена и/или електронска форма.

(5) Формата и содржината на потврдата за прием на барањето се дадени во прилог број 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 10

(1) Податоците од ГКИС заинтересираните субјекти, можат да ги добијат во форма на информација или во форма на јавна исправа.

(2) Личните податоци, односно податоците за ЕМБГ/ЕМБС на лицата запишани во ГКИС се издаваат само по нивно барање, лично или преку од нив ополномоштено лице, како и во другите случаи определени со закон.

(3) Податоците од електронскиот систем на ГКИС издадени во форма на јавна исправа, се потпишуваат со валиден сертификат издаден од овластен издавач.

Член 11

(1) Податоците од ГКИС кои се во писмена форма, се чуваат во посебни простории, услови и опрема за сместување, заради нивна трајна заштита.

(2) Податоците од ГКИС во електронска форма се организирани и се чуваат во централизирана база на податоци, која што претставува составен дел од информатичката структура на Агенцијата.

Член 12

(1) Агенцијата, податоците од ГКИС ги чува во нејзините простории на соодветен сервер, по пат на локација на сервер или доколку има потреба, ќе користи услуги од трети лица/оператори.

(2) Физички пристап до просторијата во која се сместени серверите имаат само овластени лица.

(3) Просторијата во која се инсталирани серверите се заштитува од ризиците во опкружувањето, преку примена на мерки и контроли со кои се намалува ризикот од можни закани, вклучувајќи кражба, пожар, експлозии, чад, вода, прашина, вибрации, хемиски влијанија, пречки во снабдувањето со електрична енергија и електромагнетно зрачење.

Член 13

(1) Заштита на податоците содржани во ГКИС во писмена форма се обезбедува со оневозможување на директен пристап на подносителот на барањето до просториите во коишто се чуваат податоците, без присуство на овластено лице.

(2) Заштита на податоците од став (1) од овој член се обезбедува и на начин што истите се издаваат во простории наменети за издавање на податоци само од овластено лице од Агенцијата.

(3) Информатичката инфраструктура на Агенцијата обезбедува строго контролиран пристап до податоците од ГКИС, со различен степен на дозволен пристап.

Член 14

(1) Серверите и софтверската програма се заштитуваат преку:

- огнени ѕидови (firewall) за заштита на внатрешните сегменти од надворешен пристап, кои се конфигурирани за да оневозможат пристап во ГКИС, како и протокол што може да му наштети на функционирањето на ГКИС во електронска форма;

- вграден безбедносен SSL серверски сертификат за заштита на електронската комуникација и

- систем за заштита од штетни софтверски програми кој редовно се ажурира и кој врши проверка заради откривање и оневозможување на дејствувањето на штетните софтверски програми при секој прием на податоците во ГКИС.

Член 15

(1) Сите дневни резервни копии (backup) на продукциските и тест базите на Агенцијата, ќе се чуваат четири недели или 28 работни дена и тоа:

- две недели или 14 дена на тврд диск (hard disk) на систем во Скопје,

- две недели или 14 дена на тврд диск (hard disk) на систем во Струмица и

- четири недели или 28 дена на лента, на систем во Струмица.

(2) Секоја целосна копија (full backup) на продукциските бази на Агенцијата, ќе се чува шест месеци на локација во Струмица.

(3) За секој месец, една целосна копија (full backup) на продукциските бази на Агенцијата, како материјал од трајна вредност ќе се чува на локација во Струмица.

(4) Резервните копии се физички и криптографски заштитени заради оневозможување на каква било модификација.

Член 16

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за начинот на користење, дистрибуција, пристап, издавање, чување и заштита на податоците од Геодетско - катастарскиот информационален систем и за начинот на издавање на податоци од катастарот на недвижностите („Службен весник на Република Македонија" бр. 27/11).

Член 17

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија".

Бр. 01-16694/1
20 септември 2013 година
Скопје

Претседател
на Управен одбор,
Анета Јорданова, с.р.

Прилог бр. 1

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ

(Центар/Одделение за катастар на недвижности)

Примен штембил/
Дигитален потпис

БАРАЊЕ
за издавање на податоци од ГКИС
КО _____

Од _____, _____
(име и презиме/назив) (ЕМБГ/ЕМБС)
_____, _____, _____
(адреса/седилште) (телефон) (е-пошта)

Барам да ми се издадат следните податоци:

1. Имотен лист бр. _____, за КП бр. _____ КО _____
2. Имотен лист за инфраструктурен објект бр. _____
3. Извод од катастарски план за КП бр. _____ КО _____
4. Извод од катастарски план со координати за КП бр. _____ КО _____
5. Извод од план за инфраструктурни објекти бр. _____
6. Уверение за историски преглед на извршени запишувања за КП бр. _____ КО _____
7. Уверение за историски преглед на извршени запишувања за инфраструктурен објект бр. _____
8. Уверение за историски преглед на извршени запишувања за КП бр. _____, број на зграда _____, влез _____, кат _____, посебен дел од зграда (стан/деловна просторија) _____ КО _____
9. Лист за предбележување на градба бр. _____ на КП бр. _____ КО _____
10. Лист за предбележување на инфраструктурен објект бр. _____
11. Евидентен лист за згради и други објекти бр. _____ КО _____
12. Евидентен лист за инфраструктурен објект бр. _____
13. Лист за времени објекти бр. _____ КО _____
14. Пописен лист со незапишани права бр. _____ КО _____
15. Координати на точка од геодетската референтна мрежа бр. _____
16. Координати на детални точки _____
17. Фотокопија од етажна скица _____
18. Уверение за канцелариска идентификација за КП бр. _____ од КЗ/КН, КО _____
19. Уверение дека лицето не е запишано како носител на право во КН
20. Список на индикации за КП бр. _____ КО _____
21. Список на катастарски парцели низ кои поминува инфраструктурниот објект бр. _____
22. Други податоци: _____

* Податоците за ЕМБГ/ЕМБС на лицата запишани во ГКИС, се пополнуваат доколку подносител на барањето е лично запишаниот носител или од него ополномоштено лице

Подносител на барањето

(име, презиме и потпис)

Прилог бр. 2

(Центар/Одделение за катастар на недвижности)

Бар код

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ
_____/_____/_____ од _____**ПОТВРДА**
за прием на барање за издавање на податоци од ГКИС

КО _____ вид на податоци _____

Се потврдува дека лицето _____,
(име и презиме/назив)_____, _____
(ЕМБГ/ЕМБС) (адреса/седиште)на ден _____ во _____ часот, до Агенцијата за
катастар на недвижности _____ поднесе барање за издавање
на податоци од ГКИС, заведено под бр. _____.

Кон барањето приложи доказ за платен надоместок

Подносител на барањето

М.П.

Овластено лице

(име, презиме и потпис)_____
(име, презиме и потпис)

3246.

Врз основа на член 11 став (1) алинеја (9) од Законот за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија” бр.55/2013), Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности донесе

**П РА В И Л Н И К
ЗА НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕ НА МЕЃУНА-
РОДНА СОРАБОТКА, СПРОВЕДУВАЊЕ НА
КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ И ОБУКИ И ЗА НА-
ЧИНОТ НА РАСПРЕДЕЛБАТА И КОРИСТЕЊЕТО
НА ПРИХОДИТЕ**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот на остварување на меѓународната соработка, спроведувањето на консултантските услуги и обуките, како и начинот на распределбата и користењето на приходите остварени од консултантските услуги и обуките.

**II. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА СО ДРУГИ ОРГАНИ
И ИНСТИТУЦИИ**

Член 2

(1) Агенцијата за катастар на недвижности (во натамошниот текст: АКН), по прашања од заеднички интерес соработува со надлежни органи или институции на други земји од областа на геодезијата, правото, катастарот на недвижности и информатички работи со цел унапредување и технички развој на Геодетско-катастарскиот информациски систем (во натамошниот текст: ГКИС).

(2) Соработката со органите и институциите од став (1) на овој член се остварува преку потпишување на меморандуми за соработка, како и преку организирање и одржување на заеднички состаноци, работилници, презентации, семинари и слично.

**III. СПРОВЕДУВАЊЕ НА КОНСУЛТАНТСКИ
УСЛУГИ**

Член 3

(1) АКН, може да врши консултантски услуги во земјата и во странство за работи од областа на востанувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите и катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности, како и за геодетските и информатичките работи, со цел формирање, управување, унапредување и технички развој на ГКИС.

(2) АКН во функција на вршење на консултантските услуги од став (1) на овој член може да учествува на повици за консултантски услуги објавени од државни органи, институции и правни лица во земјата и во странство.

Член 4

(1) За избор на надворешни домашни и странски физички и правни стручни лица за вршење на консултантски услуги од областите од член 3 став (1) на овој правилник, АКН на својата веб страница и најмалку во две јавни гласила, објавува покана за доставување на понуди.

(2) Во поканата од став (1) на овој член АКН ги утврдува критериумите кои треба да ги исполнуваат физичките и правните стручни лица за да може да бидат избрани и ангажирани за вршење на консултантските услуги.

Член 5

АКН со лицата од член 4 став (1) на овој правилник, склучува рамковен договор за избор на консултант, со кој начелно го регулира видот и начинот на вршење на консултантските услуги предмет на објавената покана, правата и обврските договорните страни, времетраењето на консултантските услуги, како и начинот на плаќање на надоместокот за извршените консултантски услуги.

Член 6

АКН со лицата од член 5 на овој правилник, кои би биле дел од тимот на АКН за одделни консултантски ангажмани, може да склучува поединечен договор за спроведување на консултантски услуги со кој се регулира предметот на договорот, правата и обврските помеѓу договорните страни, времетраењето на ангажманот, начинот на ангажирање и висината и начинот на плаќање на надоместокот за извршените консултантски услуги.

Член 7

(1) Консултантски услуги во земјата и во странство, може да врши и лице вработено во АКН кое има екстензивно искуство од областите од член 3 став (1) на овој правилник, развиени комуникациски вештини, искуство во изготвување на стручни и едукативни материјали од соодветната област, познавање на мултимедиската технологија за презентирање и комјутерски вештини.

(2) Поканата за доставување на понуди за вршење на консултантски услуги од страна на лицата вработени во АКН се објавува на „интранет“ страницата на АКН.

(3) Лицето вработено во АКН кое е ангажирано да врши консултантски услуги може истите да ги врши не повеќе од 30 работни денови во календарската година и истото не е ослободено од извршување редовните работни обврски.

(4) Лицето од став (3) на овој член консултантските услуги треба да ги врши во согласност со највисоки професионални, етички и морални стандарди.

IV. СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКИ

Член 8

(1) АКН, за овластените геодети континуирано спроведува обуки од областа на геодетските работи, согласно Годишна програма за обуки.

(2) За спроведените обуки од став (1) на овој член, АКН издава сертификати за посетената континуирана обука од областа на геодетските работи и води евиденција за издадените сертификати.

(3) Формата и содржината на сертификатот од став (2) на овој член е дадена во прилог број 1 кој е составен дел на овој правилник.

(4) Покрај континуираните обуки од став (1) на овој член, АКН на предлог на Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи врши и посебни обуки од областа на геодетските работи.

Член 9

(1) Во својство на давател на услугата - обучувач, АКН спроведува обуки и на надлежни органи, институции и правни лица во земјата и странство за работи од областа на :

- правото;
- геодезијата;
- катастарот на недвижности и
- информатичките работи.

(2) Обуките од став (1) на овој член се спроведуваат согласно Годишната програма од член 8 став (1) на овој правилник, чиј составен дел е Каталогот на обуки и другите акти поврзани со имплементацијата на обуките.

Член 10

(1) Годишната програма за обуки од член 8 став (1) на овој правилник се носи врз основа на утврдените приоритети за потребите од обуки на овластените геодети и на надлежните органи, институции и правни лица во земјата и странство.

(2) Годишната програма за обуки ја носи директорот на АКН и тоа најдоцна до ноември месец од тековната година за наредната година.

V.ВИДОВИ НА ОБУКИ

Член 11

АКН преку Годишната програма за обуки ги реализира следните видови на обуки:

- општи обуки (воведни обуки);
- специјализирани обуки (по барање на професионални корисници) и
- посебни обуки за овластените геодети во функција на задолжителната континуирана обука од областа на геодетските работи.

Член 12

АКН обуките од член 11 на овој Правилник, ги спроведува низ следните модули:

- А) модул 1 - од областа на правото:
 - нормативно правни прописи од областа на катастарот на недвижностите
 - катастар на недвижности (поим; содржина; начела; податоци, видови, правни основи и исправи за запишување);
 - востановување и одржување на катастар на инфраструктурни објекти;
 - одржување на катастарот на недвижности (запишување недвижности со незапишани права; запишување промени во катастарот на недвижности, ажурирање на податоци и исправка на грешки) и
 - други обуки од оваа област.

Б) модул 2 - од областа на геодезијата и геодетските работи:

- користење на МАКПОС системот;
- трансформација на координати;
- нивелмански и гравиметриски мрежи;
- користење на МаКедит системот;
- изработка на геодетски елаборати за запишување на права и промени во катастарот на недвижности;
- геодетски елаборати од извршени геодетски работи за посебни намени;
- премер на инфраструктурни објекти;
- геодетски елаборати за инфраструктурните објекти;

- национална инфраструктура на просторни податоци (НИПП) и стандардизација на метаподатоците за збирките на просторни податоци и услуги и

- други обуки од оваа област.

- Б) модули 3 - од областа на информатичките работи:
 - користење на е-шалтерот;
 - користење на е-кат шалтерот и
 - други обуки од оваа област.

VI.СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКИ

Член 13

Обуките од член 11 на овој правилник АКН ги спроведува преку:

- организирање на работилници, семинари, конференции, работни средби и отворени дебати;
- ангажирање на стручни лица од АКН за спроведување на обуки како обучувачи на работилници и семинари организирани од надлежни институции од земјата и странство од областа на геодезијата, правото, катастарот на недвижности и информатичките работи;
- организирање на студиски посети од страна на АКН при посета на претставници од надлежни институции од земјата и странство;
- ангажирање на стручни лица како предавачи - презентери од АКН за работи од областа на геодезијата, правото, катастарот на недвижности и информатичките работи самостојно и преку заеднички настап со други институции од земјата и странство.

Член 14

(1) АКН ги спроведува обуките на начин што склучува договор за спроведување на обуки со кој го регулира видот и модулот на обуката, времетраењето на обуката и висината на надоместокот за спроведување.

(2) Времето и местото на спроведување на обуката се објавуваат на веб страницата на АКН најмалку пет дена пред почетокот на обуката.

(3) Обуката се организира и спроведува доколку за истата се пријават најмалку 10 учесници, а висината на реалните трошоци на АКН за спроведување на обуката се определува зависно од видот и модулот на обуката.

(4) Висината на надоместокот за спроведување на обука се определува врз основа на висината на реалните трошоци на АКН за спроведување на обуката, а зависно од видот и модулот на обуката, согласно методологијата за утврдување на висината на надоместокот за вршење на обуката.

Член 15

Висината на надоместокот за спроведување на обуката се определува врз основа на висината на реалните трошоци на АКН и зависно од видот и модулот на обуката.

Член 16

Висината на реалните трошоци потребни за спроведување на обуките се утврдува по следната методологија:

вкупна цена за обука

Тошоци за обука по вработен = -----

број на учесници

Вкупната цена за обуката, во зависност од видот и модулот на обуката, ги вклучува трошоците за:

- дневница на обучувачот ,
- број на обучувачи,
- време потребно за подготовка,
- времетраење на обуката и
- трошок за тренинг материјали, опрема и закуп на просторија во која ќе се одржува обуката.

Член 17

Надоместокот за обуката од член 15 се уплатува на трезорската сметка на АКН, најдоцна до денот на одржувањето на обуката.

VII. ОБУЧУВАЧИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОБУКАТА

Член 18

(1) Обучувачи за спроведување на обуките можат да бидат:

- стручни лица вработени во АКН (внатрешни обучувачи) и
- домашни и странски физички и правни стручни лица (надворешни обучувачи).

(2) За избор на надворешен обучувач, АКН на својата веб страница и најмалку во две јавни гласила објавува покана за доставување на понуди. Во поканата АКН ги утврдува критериумите за соодветните области за кои е предвидено да се изврши обуката, согласно Годишната програма за обуки.

Член 19

Внатрешен обучувач може да биде лице вработено во АКН кое има екстензивно искуство за работи од областа на востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите и катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности, како и за геодетските и информатичките работи, со цел формирање, управување, унапредување и технички развој на ГКИС, да е во ранг на раководен државен службеник, да поседува развиени комуникациски вештини, искуство во изготвување на стручни и едукативни материјали од наведените области и да има познавање на мултимедиската технологија за презентирање и комјутерски вештини.

Член 20

Надворешни обучувач може да биде домашно и странско физичко и правно стручно лице кое треба да има екстензивно искуство за работи од областа на востановувањето и одржувањето на катастарот на недвижностите и катастарот на инфраструктурни објекти, како и за геодетските и информатичките работи, да поседува развиени комуникациски вештини, искуство во изготвување на стручни и едукативни материјали од наведените области, да има познавање на англиски јазик, да има најмалку 3 реализирани обуки од соодветните области, да поседува напредни комјутерски вештини и познавање на мултимедиската технологија за презентирање.

Член 21

Со надворешните обучувачи АКН склучува договор за вршење на обуката, со кој договор се регулираат правата и обврските на АКН и обучувачот, како и времетраењето на договорот.

Член 22

(1) Трошоците за спроведување на обуките ги покрива Агенцијата.

(2) Обуките се одржуваат според утврдениот распоред. Во случај на спреченост, обучувачите се должни да обезбедат адекватна замена, по претходна согласност од АКН.

(3) За областа за која се определени, обучувачите се должни да подготват соодветни материјали и презентација, без дополнителен надомест во писмена или електронска форма (ЦД или е-маил) и истите да ги достават најдоцна пет работни дена пред одржување на обуката.

(4) Обучувачите се должни да достават евалуационна листа од одржаната обука до Секторот при АКН во чија надлежност е спроведувањето на обуките, најдоцна 15 дена по завршување на обуката.

VIII. НАЧИН НА РАСПРЕДЕЛБА И КОРИСТЕЊЕ НА ПРИХОДИТЕ

Член 23

(1) Приходите кои се остваруваат од консултантски услуги и обуки во земјата и странство се уплатуваат на посебна самофинасирачка сметка на АКН.

(2) До две третини од приходите кои се остваруваат од консултантските услуги и обуките се користат за исплата за надворешните странски физички и правни стручни лица, за консултантските услуги и обуките спроведени од нивна страна.

(3) Остатокот од остварените приходи од извршените консултантски услуги и обуки се користат за покривање на трошоците сврзани со спроведување на консултантските услуги и обуки (патување во земјата и странство, печатење на едукативни материјали, изнајмување на простор за едукативни цели, чланарини во меѓународни организации), како и за осовременување, унапредување на работата и опремување на АКН.

IX. КООРДИНИРАЊЕ НА МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА И УПРАВУВАЊЕ СО ПРОЦЕСОТ НА ОБУКИ И СПРОВЕДУВАЊЕТО НА КОНСУЛТАНТСКИТЕ УСЛУГИ

Член 24

(1) АКН, преку Секторот во чија надлежност е спроведувањето на обуките ги координира активностите сврзани со меѓународната соработка, планирањето, подготвувањето, спроведувањето и управувањето со процесот на обуки и спроведувањето на консултантските услуги.

(2) АКН води евиденција за остварената меѓународна соработка како и за процесот на организирање, подготвување, спроведување и управување со обуките и консултантските услуги (министерства, домашни и странски институции и организации, правни лица од приватниот сектор, здруженија на граѓани и слично).

X. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 25

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.

Бр. 01-16695/1
20 септември 2013 година
Скопје

Претседател
на Управен одбор,
Анета Јорданова, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КАТАСТАР НА НЕДВИЖНОСТИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 15 став (1) алинеја 17 од Законот за катастар на недвижности ("Службен весник на Република Македонија" број 55/13), Агенцијата за катастар на недвижности, издава

С Е Р Т И Ф И К А Т
за посетена континуирана обука од областа на геодетските работи

на

ОВЛАСТЕНИОТ ГЕОДЕТ

име и презиме, /ЕМБГ

Именуваниот, во текот на _____ година има посетено 30 (триесет) часа континуирана обука од областа на геодетските работи, од кои 20 часа обука од областа на катастарот на недвижности.

ДИРЕКТОР

Скопје, _____ година

МАКЕДОНСКА АКАДЕМСКА ИСТРАЖУВАЧКА МРЕЖА МАРнет

3247.

Врз основа на член 10 став 1 алинеја 8 и 9 од Законот за основање на Македонската академска истражувачка мрежа („Службен весник на Република Македонија“ број 124/10 од 20.9.2010 година), Управниот одбор на МАРнет на седницата на ден 23.9.2013 година го донесе следниот

П РА В И Л Н И К ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И УПРАВУВАЊЕТО СО ВРВНИОТ МАКЕДОНСКИ .mk ДОМЕН

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се регулираат прашањата на организацијата и управувањето со врвниот македонски .mk домен, видови поддомени во .mk доменот и користењето на истите, називите на поддомени, регистрацијата и бришењето на поддомени во .mk доменот, права и обврски на корисниците на поддомени, начинот на упатување за решавањето на спорови и други прашања во врска со управувањето на врвниот македонски домен и регистрираните поддомени во .mk доменот.

Член 2

Термините кои се користат во овој Правилник го имаат следново значење:

1. Интернет – глобален комуникациски систем кој се состои од голем број на меѓусебно поврзани автономни системи (мрежи) кои вршат размена на информации со користење на заеднички збир на протоколи за комуникација.

2. IP адреса - е нумерички идентификатор кој на недвосмислен начин овозможува адресирање на уреди поврзани на интернет.

3. Именски опслужувачи – имиња на именски сервери на кои е поставен доменот.

4. Единствен регистар – база на податоци на имиња на домени, нивните регистранти и овластени лица за нивна администрација. Регистарот ги содржи сите регистрирани домени во .mk доменот кои постојат на примарниот именски опслужувач за .mk домените.

5. МАРнет – јавна установа која врши дејност од јавен интерес за развој, организација и управување на единствената образовна и истражувачка телекомуникациска мрежа во Р. Македонија.

6. Име на поддомен – Името на доменот е низа од дозволени карактери и симболи. Името на доменот е во согласност со RFC 1034, 1035, 1122, 1123 и 3596 и стандардите кои ги дополнуваат или заменуваат.

7. Датум на регистрација – Тоа е датумот на кој доменот е регистриран и истиот е видлив во Регистарот.

8. Датум на истекување на регистрација – Датум до кој е валиден доменот односно датум до кој се подми-рени финансиските обврски за доменот и истиот е видлив во Регистарот.

9. Регистрант – правно или физичко лице, кое како краен корисник, го регистрирал доменот преку овластен регистар.

10. Контакт – е овластено правно или физичко лице, кое може да биде административен или технички контакт или е во улога на регистрант.

11. Регистар – правен субјект кој е авторизиран од страна на МАРнет за вршење на таква дејност и кој има овластен пристап до Регистарот за да прави промени врз основа на барање на контанктот.

12. Сет на клучеви – запис кој содржи најмалку еден клуч и еден технички контакт со цел поголема безбедност.

13. Сет на именски опслужувачи – запис кој содржи најмалку два именски опслужувачи и еден технички контакт.

14. Барател – физичко или правно лице кое поднесува барање за регистрација на домен, согласно со пропишаните правила и согласно со Правилникот за регистрација на домени во .mk доменот.

Член 3

Национален интернет домен на Република Македонија е врвниот македонски домен .mk (во натамошниот текст - .mk домен).

Со домените во .mk доменот управува Македонската академска истражувачка мрежа МАРнет (во натамошниот текст- МАРнет) и во исто време е администратор на .mk доменот.

II. ВИДОВИ ПОДДОМЕНИ ВО .mk ДОМЕНОТ

Член 4

Во .mk доменот се организираат поддомени, кои во натамошниот текст ќе бидат означени како секундарни домени.

Во секундарните домени во .mk доменот се регистрираат поддомени кои во натамошниот текст ќе бидат означени како терцијарни домени.

Член 5

Во врвниот .mk домен се организираат:

- Примарен домен .mk и

- Секундарните домени:

1. gov.mk 2. edu.mk 3. org.mk 4. com.mk 5. net.mk 6. inf.mk

Бројот и видовите на секундарните домени во .mk зоната може да се менуваат во согласност со развојот на интернет мрежата и потребите на корисниците на интернетот.

Член 6

Право да регистрираат секундарен домен во примарниот .mk домен имаат сите физички и правни лица.

Член 7

Право да регистрираат терцијарен домен во секундарниот домен gov.mk имаат: државните органи на Република Македонија, установи и други организаци утврдени со Уставот на Република Македонија и закон како и јавни претпријатија и единици на локалната самоуправа и градот Скопје.

Член 8

Право да регистрираат терцијарен домен во секундарниот домен edu.mk имаат: образовни и научноистражувачки установи, странски образовни организаци кои имаат дозвола за вршење образовна и научноистражувачка дејност и сл.

Член 9

Право да регистрираат терцијарен домен во секундарниот домен `org.mk` имаат: непрофитни организации, здруженија на граѓани и фондации, политички партии, синдикати, јавни здравствени установи, фондови и друго, странски амбасади, непрофитни странски организации на кои со меѓународен договор или согласно со закон, им е допуштено да вршат непрофитна дејност.

Член 10

Право да регистрираат терцијарен домен во секундарниот домен `com.mk`, `net.mk` и `inf.mk` имаат: трговски друштва, физички лица регистрирани за самостојно вршење дејност, лица со јавни овластувања, коморите на овие лица, задруги, финансиски организации и други физички и правни лица.

Член 11

Бројот на домени кој може да ги регистрира еден регистрант е неограничен.

Домените се регистрираат на период од една до десет години, со право на продолжување по истекот на периодот на кој е регистриран.

Бројот на домени кој може да ги регистрира еден регистар во својство на регистрант е 30 (триесет).

Член 12

Регистрираните домени се запишуваат во Единствениот регистар на регистрирани поддомени во `.mk` доменот (во натамошниот текст: Регистар).

Регистарот од претходниот став се води во електронска форма а податоците запишани во него се јавно објавени на интернет страницата на МАРнет и се достапни за увид, но не е дозволено да се копираат.

III. НАЗИВ НА ДОМЕНИТЕ

Член 13

Полниот назив на домените се состои од:

- посебен дел на називот (во натамошниот текст: назив на доменот), кој слободно го избира подносителот на барањето за регистрација на доменот - регистрантот и

- фиксен дел на називот: примарниот `.mk` домен, или секундарните домени `.gov.mk`, `edu.mk`, `org.mk`, `com.mk`, `net.mk` и `inf.mk`.

Член 14

Називот на доменот ги содржи следните елементи и мора да ги исполнува следниве услови:

- да се состои од букви од англиската абецеда (при тоа не се разликуваат мали и големи букви), броевите од 0 до 9 и знакот “-” (тире)

- да се состои од најмалку 1 (еден) до најмногу 63 (шеесет и три) знаци првиот и последниот знак не може да биде знакот “-” (тире)

- не смее последователно да се појавуваат два знаци “-” (тире).

IV. УПРАВУВАЊЕ СО `.mk` ДОМЕНОТ

Член 15

МАРнет е надлежна да:

- Спроведува постапка за регистрација на домените согласно со овој Правилник.

- Извршува технички работи поврзани со постојано и стабилно функционирање на примарниот именски опслужувач за сите `.mk` домени.

- Го води Регистарот на регистрирани поддомени во `.mk` доменот.

- Спроведува постапка за именување на регистрари.

- Спроведува арбитражна постапка како што е утврдено со закон и овој Правилник.

- Врши дуги работи утврдени со закон и другите акти.

V. РЕГИСТРАЦИЈА НА ДОМЕН

Член 16

Регистрација на домени врши МАРнет.

Правото да вршат регистрација на домени МАРнет може да го пренесе и на трети лица во својство на регистрари, со кои ќе биде склучен договор.

Барање за регистрација на домен регистрантот поднесува кај регистар по негов слободен избор.

Барањето се поднесува на образец објавен на интернет страницата на МАРнет, а кој содржи: податоци за регистрантот, податоци за доменот, податоци за контактите, имињата на именските опслужувачи на кои е поставен доменот како и потпис на подносителот.

Кога барањето се поднесува по електронски пат тогаш се потпишува со електронски потпис согласно прописите за електронски потпис.

Член 17

Општите условите за регистар со одлука ги утврдува Управниот Одбор на предлог на директорот на МАРнет и јавно ги објавува на интернет страницата на МАРнет

По спроведена постапка за утврдување на исполнетоста на условите за регистар од страна на службата на МАРнет, директорот на МАРнет и избраниот регистар потпишуваат договор.

Правата за регистрација на домени кои се однесуваат на примарниот домен и сите секундарни домени освен `gov.mk`, МАРнет може да ги пренесе на регистрарите.

Меѓусебните права и обврски на МАРнет и регистрарите се утврдуваат со договор.

Член 18

Регистарот на регистрирани поддомени во `.mk` доменот содржи:

- назив на доменот

- назив или име и адреса на регистрантот

- единствен даночен број на регистрантот, за правни лица

- имиња на лицата овластени за административен и за технички контакт со нивните телефони и адреси на електронска пошта

- датум на регистрација на доменот

- датум до кој се подмирени финансиските обврски во врска со регистрацијата на доменот

- именски опслужувачи на кои е поставен доменот.

Член 19

Регистрантот може да бара писмено известување за регистриран домен од МАРнет.

На писмено барање на регистрантот, МАРнет издава писмено известување- потврда со податоците кои се запишани во Регистарот

VI. ПРАВА И ОБВРСКИ НА РЕГИСТРАНТИТЕ

Член 20

Регистрантот е должен за настаната промена на податокот, кој се запишува во Регистарот, во рок од 8 дена по писмен или електронски пат да го извести регистратот преку кој е регистриран доменот.

Службените контакти помеѓу регистратите и регистрантите се остваруваат:

- Со доставување на пополнето барање со соодветните промени.
- Преку електронска пошта до регистратот, од наведените контакти за доменот од Регистарот.

Член 21

Сите значајни информации поврзани со .mk доменот се објавуваат на интернет страницата на МАРнет.

Доколку за одредени прашања е потребно да се оствари контакт истовремено со поголем број регистранти, контактот се остварува на истиот начин како во претходниот став на овој член.

Член 22

Комуникацијата остварена на начините утврдени во член 21 став 2 од овој Правилник има правно дејство како да е остварена по писмен пат.

Член 23

Регистрантот е одговорен за секоја регистрација на домен која не е во согласност со целта на доменот и е во спротивност со одредбите од овој Правилник.

Регистрантот сноси одговорност за евентуална повреда на интелектуалната сопственост (авторско право, индустриска сопственост и друга заштита согласно со прописите кои ја регулираат оваа материја), како и за секоја штета настаната како резултат на таква повреда, а која произлегува од покренување постапка за регистрација на домен, или употреба на домен.

Во случај на спор помеѓу регистрантот и трето лице, кој произлегува од злоупотреба на доменот, МАРнет ги упатува на решавање на спорот во постапка утврдена со закон и овој Правилник.

Член 24

Регистрантот одговара за точноста на податоците во барањето и за веродостојноста на приложената документација која се приложува кон барањето.

Регистратот е должен да ги провери и утврди податоците кои се запишуваат во Регистарот со прибавување на потребна документација.

Доколку регистратот дополнително утврди дека доставените податоци во барањето се неточни или дека документацијата приложена кон барањето е неверодостојна, МАРнет по предходно известување од регистратот може да го избрише доменот од Регистарот, без согласност на регистрантот.

Одговорноста за евентуалните штети за погрешно бришење на домен ги сноси регистратот.

Во случајот од став 3 на овој член се применуваат одредбите од овој Правилник кои се однесуваат на бришење на домен.

VII. ПРОМЕНА НА ПОДАТОЦИ НА РЕГИСТРИРАНИ ДОМЕНИ

Член 25

Името на доменот не може да се промени.

Регистратот кој ги врши промените е одговорен кон МАРнет за точноста на извршената промена.

Регистратот ќе ја изврши промената во Регистарот по барање на контактот за доменот.

Листа на можни промени и овластени лица кои можат да ги побараат тие промени:

- Промена на административен контакт може да врши регистрантот или самиот административен контакт.
- Промена на техничкиот контакт може да врши регистрантот или самиот технички контакт.
- Промена на именски опслужувачи може да вршат регистрантот, административен контакт или технички контакт.
- Промена на регистрант може да вршат регистрантот заедно со новиот регистрант.
- Регистрантот е единствениот контакт кој е овластен да врши бришење на домен.
- Промена на идентификатор (клуч) за контакт не може да се направи, промена на сите други податоци освен на идентификаторот врши назначениот контакт.
- Идентификатор (клуч) за листата на именски опслужувачи не може да се промени.
- Идентификатор (клуч) на сет на клучеви не може да се промени.

Член 26

МАРнет има увид во сите промени кои ги врши регистратот по барање на регистрантот во Регистарот.

Промената на податоците се смета дека е спроведена кога ќе биде видлива во Регистарот.

Член 27

МАРнет има право да измени било какви информации за домен или да избрише домен врз основа на правосилна судска одлука или одлука на надлежните органи.

Кога е потребно за да се зачува техничката стабилност на Интернетот, МАРнет може по предходно известување на регистрантот привремено да го деактивира доменот до отстранување на причината за тоа.

VIII. ОБНОВУВАЊЕ НА РЕГИСТРАЦИЈА НА ДОМЕН

Член 28

Регистрантот поднесува барање за продолжување на регистрација на доменот до регистрат и тоа 15 дена пред истекот на времето за кое е регистриран.

Регистратот доставува известување и го потврдува приемот на барањето за продолжување на регистрацијата на доменот.

Продолжувањето на регистрацијата на доменот се смета дека е спроведено кога регистратот ќе ја направи истата видлива во Регистарот.

IX. БРИШЕЊЕ НА ДОМЕН

Член 29

Регистрацијата на домен може да биде поништена, доменот деактивиран и избришан од Регистарот во следните случаи:

- Регистрантот постапува спротивно од овој Правилник.

- Регистрантот во писмена форма побарал поништување на регистрацијата на доменот и негово бришење од Регистарот.

- Регистрантот на доменот не ги подмирува или ненавремено ги подмирува финансиските обврски утврдени со актите на МАРнет.

- Регистрантот на доменот не е во состојба да ги задоволи техничките услови за функционирање на доменот, а тоа доведува до проблеми во функционирањето на именскиот систем во .mk доменот.

- Регистрантот во постапката за регистрација дал погрешни или неверодостојни податоци и документација.

- Регистрантот не доставил промена на задолжителните податоци за себе и за употребата на доменот.

- Регистрантот на доменот не ги почитува своите обврски и одговорности пропишани со овој Правилник.

- Регистрантот на доменот не презема одговорност или не соработува со службата, односно со лицата овластени за доменот, службата за прашања утврдени со Правилникот и во други случаи за кои е неопходно преземање на определени активности.

- Регистрантот на доменот го злоупотребува доменот на начин што со употреба односно неупотреба, ги повредува интелектуалната сопственост, авторските права и жиговите според позитивните прописи.

- Во други случаи утврдени со закон или Правилникот.

Член 30

Доколку доменот не биде обновен до датумот на кој истекува регистрацијата, влегува во заштитен период од 120 (сто и дваесет) дена и во тој период не може да се прави измена на податоците за доменот.

Ако доменот не се обнови во првите 60 (шеесет) дена од заштитениот период, доменот се брише од .mk доменот, но не може да се регистрира од страна на друг регистрант.

По истекување на заштитениот период од 120 (сто и дваесет) дена, доменот се брише и може да се регистрира од страна на друг регистрант.

X. ПРЕНОС НА ДОМЕНИ

Член 31

Регистарот е должен на регистрантот да му овозможи право на избор на регистар (понатаму - нов регистар) за сите домени кои регистрантот ги регистрирал со посредство на регистарот.

Регистарот е должен да соработува со регистрантот, новиот регистар и МАРнет во процесот на пренос на доменот и не смее преминувањето кај друг регистар да го условува на било каков начин, освен со барање за исполнување на финансиските обврски кои прилегуваат од услугите дадени за регистрација или промена на тој домен до тој момент.

Член 32

Регистрантот може да го пренесе доменот на нов регистрант.

Промената на регистрантот се врши пред регистар со Согласно дефинирана од МАРнет, потпишана од регистрантот и новиот регистрант, и Барање за регистрација.

Преносот на регистрацијата на доменот на новиот регистрант на доменот се смета дека е спроведена кога регистарот ќе ја направи промената на регистрантот видлива во Регистарот.

XI. СТЕКНУВАЊЕ ПРАВО НА КОРИСТЕЊЕ ДОМЕН СО НАСЛЕДУВАЊЕ И СО ОТСТАПУВАЊЕ НА ДОМЕН

Член 33

Доколку регистрантот престанал да постои, правните наследници можат да побараат стекнување право на користење на доменот, односно пререгистрација на постојниот домен и упис на свое име во Регистарот.

Со барањето, покрај потребната документација, задолжително се приложува и правосилен акт со кој се докажува правото за наследување. Од актот треба недвосмислено да произлегува и стекнување на правото за наследување на користење на доменот.

Член 34

Регистрантот на доменот може со изјава да се откаже од правото на користење на доменот.

Во моментот на давањето на изјавата кај регистарот, доменот се брише и може да се регистрира од друго лице во постапка за регистрација на домен.

Член 35

Со пренесување на правото на користење на домен во корист на друго лице, регистрантот не смее да се стекнува со имотна корист.

Домените не можат да биде предмет на купопродажба ниту друг начин на тргување или стекнување на некоја корист.

Доколку регистрантот го злоупотреби ова право, МАРнет има право да спроведе постапка за бришење на доменот.

XII. РЕШАВАЊЕ СПОРОВИ

Член 36

Страните се упатуваат настанатите спорови во врска со регистрација на домен да ги решаваат пред постојаната арбитража при МАРнет во согласност со Правилникот за арбитражна постапка за решавање на спорови при регистрација на домен.

Управниот одбор на МАРнет донесува Правилник за арбитражна постапка за решавање на спорови при регистрација на домен.

Член 37

Одлуката донесена во арбитражна постапка пред МАРнет согласно Правилникот за арбитражна постапка за решавање на спорови по повод на регистрација на домен има обврзувачко дејство спрема учесниците во постапката.

Одлуката донесена во арбитражна постапка не го скратува правото на страните да бараат заштита пред надлежен суд или да поведат други постапки предвидени со закон.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 38

Измена и дополнување на овој Правилник може да се врши во секое време од страна на Управниот одбор на начин и во постапка како за донесување на овој Правилник.

Предлог за измена и дополнување на овој Правилник може да предложи секој член на Управниот одбор и директорот на МАРнет.

Член 39

Со стапување во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за организација и управување со врвниот македонски домен МК во областа на Интернет и користење на поддомените во него донесен во февруари 2011 година.

Член 40

Сите домени, регистрирани до денот на донесувањето на овој Правилник, и понатаму остануваат регистрирани.

Усогласувањето ќе се врши еден месец пред истекот на регистрацијата на доменот, со тоа што регистрантот со избор на регистар од листата на регистари објавена на интернет страната на МАРнет избира регистар преку кој ќе ја врши пререгистрацијата.

Домените регистрирани пред 01.05.2003 година се должни во рок од 6 (шест) месеци од стапувањето на сила да се усогласат со одредбите од овој Правилник.

Регистарот во својство на регистрант во рок од една година од потпишување на договорот има обврска бројот на регистрирани домени да ги намали до 30 (триесет).

Член 41

Ако со истекот на рокот за кој е регистриран доменот и е запишан во Регистарот не се усогласи согласно предходниот член од овој Правилник, доменот се деактивира и се брише.

Член 42

Регистрантите кои имаат регистрирано домени го задржуваат правото да го користат доменот и при пререгистрацијата, независно од тоа дали влегува во групата на регистранти кои имаат право да регистрираат терцијални домени во секундарниот домен.

Член 43

Директорот на МАРнет се обврзува во рок од 30 (триесет) дена од стапување на сила на овој Правилник, да му предложи на Управниот одбор донесување на Правилникот за арбитражна постапка за решавање на спорови при регистрација на домен и Тарифник за надоместокот за регистрација на домен.

Член 44

Овој Правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1.10.2013 година.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И
СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА****3248.**

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09, 97/10, 11/12 и 145/12), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец август 2013 година, во однос на месец јули 2013 година, е повисока за 0,3%.

2. Правото на пораст на платите за месец август 2013 година, во однос на месец јули 2013 година, за работодавачите од членот 3, став 1 од Законот за исплата на платите во Република Македонија изнесува 0,15%.

Министер,
Диме Спасов, с.р.

Службен весник
на Република Македонијаwww.slvesnik.com.mkcontact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2013 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2013132